

OSREDNJA
KNIŽNICA
V CELJU

Celje - skladišče

D-Per

539/1979

1119790844,3

COBISS o

OSREDNJA KNIŽNICA
V CELJU

marec 1979

leto XV

št. 3

**glasilo
rudarsko
elektroenergetskega
kombinata
zasavje**

srečno

Potek proizvodnje premoga v skladu z letnim programom izkoriščanja premoga za leto 1979

V vseh jamah odkopavamo v odkopnih poljih, kot je predvideno z letnim programom izkoriščanja premoga za leto 1979.

Pri planiranju proizvodnje smo upoštevali naslednje: odkopne kapacitete, obstoječi stalež delovne sile in obstoječe stanje jamske mehanizacije. Odkopavanje poteka v posameznih premogovnikih na naslednjih poljih:

Hrastnik: v C polju k. 95, kjer je široko čelo podgrajeno s podporjem Salzgitter, bo etaža odkopana v aprilu. V A-polju odkopavamo etažo na k. 95, tudi tu je vgrajeno Salzgitter podporje. Ker znaša višina etaže le 5.0 m, so odkopne storitve precej nizke. Zaradi večjega števila jalovinskih vložkov na južni strani, v tem območju zaenkrat ne odkopavamo. V Talnem skladu odkopavamo na k. 95, na širokem čelu je vgrajeno podporje Marrel-Hydro. Ta etaža je bila pripravljena za odkopavanje preje, kot je bilo predvideno s programom.

V jami Dol odkopavamo v Srednjem sektorju na etaži k. 180. Po programu je bilo predvideno, da se odkopavanje v marcu začasno opusti, moštvo pa premesti v jamo Hrastnik in v jamo Ojstro. Ker pa je Srednji sektor odprt do k. 160 in zaradi izboljšanih odkopnih

pogojev, bomo ta sektor odkopali do omenjene višine predvidoma v mesecu juniju.

Ojstro: V tej jami so se po goji odkopavanja proti pričakovanju občutno poslabšali, zato proizvodni plan v prvih dveh mesecih ni bil dosežen. Odkopavamo v Terezija II. polju na etaži k. 180 od severa proti jugu. Tu je široko čelo podgrajeno s klasičnim podporjem. Pridobivanje premoga iz nadkopnega dela ovira debelejša jalovinska plast, ki se nahaja skoraj po vsej dolžini čela. Normalno odkopavanje ovira tudi večji dotok vode. Otežkočeno je tudi odkopavanje v Javor sloju k. 160, kjer teče voda po vsej površini čela. Ker je premog zaradi tektonike močno razdrobljen, nastopajo težave pri podpiranju (klasično podporje) širokega čela.

Trbovlje: V tej jami odkopavamo v Žg. VII. polju, in sicer na etaži k. 302 s podporjem Becorit, kjer so bile v zadnjem času dosežene ugodne odkopne storitve, kar je bilo predvideno tudi s programom. Na k. 312 v istem polju je eno široko čelo podgrajeno s klasičnim podporjem, drugo čelo pa z Marrel-Hydro.

Kotredež: Odkopavamo v P-74, P-75 in P-76. Široka čela so podgrajena s Salzgitter podporjem. Zaradi relativno visokih etaž, so tu odkopne izgube občutno velike. Iz omenjenega razloga, kakor tudi prevelike koncentracije metana, ki se je na širokem čelu pojavljala predvsem v februarju (onemogočeno odstreljevanje v nadkopnem delu), ta jama v prvih dveh mesecih ni dosegla proizvodnega plana.

Kisovec: Tu odkopavamo v P-52 s splavnim zasipom, zato so odkopne storitve nizke, kot je bilo predvideno s programom. Odkopavali bomo še do konca leta, nato pa bomo pristopili k zapiranju jame.

V prvih dveh mesecih (brez prostih sobot z normalnim obratovanjem) je bila dosežena naslednja proizvodnja:

TOZD	Plan			Doseženo			od dela prostih sobot	
	I—II	t/dan	I—II	t/dan	— ton	%	I—II — 4 1/3 sob.	
Hr.	42.600	991	44.074	1.025	+ 1.474	103.5	4.506	
Oj.	40.900	951	39.311	914	— 1.589	96.1	3.949	
Trb.	96.600	2.247	98.776	2.297	+ 4.176	102.3	9.064	
Ki.	17.180	400	17.069	397	— 111	99.4	2.001	
Ko.	28.330	659	25.981	604	— 2.349	91.7	2.549	
RŠC	8.200	191	7.259	169	— 941	88.5	1.161	
ZPT	231.810	5.391	232.470	5.406	+ 660	102.3	23.230	

Iz tabele doseganja proizvodnje v prvih dveh mesecih je razvidno, da je bil proizvodni plan dosežen, oziroma malenkostno presežen. Povprečna dnevna proizvodnja je znašala 3.406 ton/dan.

Po planu za vse leto 1979 pa znaša 5.390 t/dan.

Po letnem programu izkoriščanja premoga za leto 1979, je v poletnih mesecih, ko se odsotnost z dela poveča (dopusti),

predvidena dnevna proizvodnja ca. 5.000 t/dan, v jesenskih mesecih pa 5320 t/dan.

Iz navedenega sledi, da je mogoče proizvodni plan v okviru ZPT ne samo doseči ampak tudi preseči. Odstopanja od proizvodnega plana pa bodo nastopala v posameznih TOZD, tj. nekateri bodo pod, drugi pa nad planom.

Alojz Pavčnik

TE — TO Trbovlje III, podpisana je pogodba

Dne 2. marca 1979 je bila podpisana v pisarni generalnega direktorja SOZD REK Zasavje, pogodba o oddaji oziroma prevzemu izvajanja del investicijskega inženiringa za izvedbo pripravljalnih del in graditve TE - TO (150 MW + 75 MW) Trbovlje III, z vsemi spremljajočimi objekti, ki bodo opredeljeni v dokončnem investicijskem programu. Z naše strani sta pogodbo podpisala mag. Srečko Klenovšek, dipl. inž. rud., generalni direktor SOZD REK Zasavje in Miro Florjanc, inž. str., direktor DO Termoelektrarna Trbovlje, za izvajalca pa Dušan Janežič, dipl. inž. el., direktor DO Termoelektrarne Šoštanj, ki deluje v sestavu

SOZD REK Velenje in Franc Potočnik, dipl. inž., vodja TOZD Inženiring v Šoštanju.

Obe podpisnici pogodbe sta ugotovili, da je REK Zasavje po sklepu 14. seje delavskega sveta SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije z dne 19. 5. 1978, nosilec priprav in predvideni investitor TO - Trbovlje III. Izgradnja le-te je predvidena po planu izgradnje elektroenergetskih objektov v Sloveniji s strani ISE, v času od leta 1981—1985.

Po tej pogodbi bo investicijski inženiring opravil vrsto pripravljalnih del, od proučitve obstoječega investicijskega programa, do usmerjanja in skrbi za predelavo tega progra-

Dne 2. marca 1979 je bila podpisana v pisarni generalnega direktorja SOZD REK Zasavje, pogodba med REKV, DO TE Šoštanj - TOZD Inženiring in REK Zasavje - DO Termoelektrarna Trbovlje za prevzem izvajanja del investitorskega inženiringa za izvedbo pripravljanih del in graditve TET III, oziroma TE - TO z vsemi spremljajočimi objekti. Od leve proti desni: Dušan Janžič, Srečko Klenovšek, Miro Florjanc in Franc Potočnik.

(Foto A. Bregant)

ma in povečanja toplotne moči, sodelovanja vseh sektorjev za razvoj in razširjeno reprodukcijo EGS, usmerjanja in skrbi za izdelavo in kontrolo, izdelave lokacijske dokumentacije, priprave in izdelave projektne naloge, itd. Nadalje se je šoštanjski inženiring obvezal po pogodbi izpeljati vrsto del, ki so povezana direktno z izgradnjo objektov. Gre predvsem za usmerjanje in skrb za izdelavo, revizijo in sprejetje dokončnega investicijskega programa in druge investicijsko tehnične dokumentacije, izdelavo projektov za razpis, za projektiranje, za izvedbo del, dobavo opreme, itd., vodenje evidence ponudb in izvajalcev del, dobaviteljev opreme, vodenje izdelave projektne dokumentacije, reviziranje in dajanje soglasij za projektne rešitve, sodelovanje z ustrezno službo pri SOZD EGS, priprave in izdelave projektov naloge, pridobitev potrebnih soglasij in dovoljenj, skrb za izdelavo globalnih terminskih planov ter usmerjanje operativnih planov graditve, sklepanje pogodb z izvajalci,

dobavitelji in financerji, izvajanje del v zvezi z upravnim postopkom pri raznih organih in skupnostih, izvajanje oziroma opravljanje pravnih poslov

in zastopanje investitorja, kontrola cen in spremljanje obeh, itd.

Pogodba pa nadalje govori še o delu, ki ga bo investitorski inženiring opravljal na gradbišču ter o nadzoru nad gradnjo objekta: (kvaliteta materiala, izdelana oprema, atesti, količinski nadzor opravljenih del v zvezi s standardi, normativi, itd.), priprava in organizacija poskusnega obratovanja in predaja objekta v obratovanje ter sodelovanje pri pridobitvi uporabnega dovoljenja, nadalje uveljavljanje reklamacij, organiziranje in šolanje obratovalnega in strokovnega osebja ter vrsto drugih del, ki sodelujejo na gradbišču in sodijo v okvir investitorskega inženiringa. Vrsto obveznosti pa pogodba določa tudi za REK Zasavje kot investitorja.

Investicijski stroški za gradnjo novega objekta bodo znašali predvidoma 4 milijarde 67 milijonov din.

Izvajalec te pogodbe bo organiziral celotne priprave na izgradnjo, razen tistih, ki jih mora investitor opraviti sam, tako da bodo končane do januarja 1981, izgradnja objekta pa v 48 mesecih po odobritvi izgradnje.

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1. I. do 15. III. 1979

DO ZASAVSKI PREMGOVNIKI

Proizvodnja premoga

Delov. organiz.	načrt	doseženo	+ —	%	ob dela
TOZD	ton	ton	ton		prostih sobotah
P. Hrastnik	55.200	55.702	+ 502	100,9	4.506
P. Ojstro	51.700	49.179	— 2.521	95,1	3.949
P. Trbovlje	121.720	125.022	+ 3.302	102,7	9.064
P. Kisovec	21.740	22.662	+ 922	104,2	2.001
P. Kotredež	36.130	34.328	— 1.802	95,0	2.549
RŠC, jama Trb.	10.000	9.407	— 593	94,1	1.161
Skupaj	296.490	296.300	— 190	99,9	23.230
sep. prem. Trb.	238.620	239.310	+ 690	100,3	18.680
Zag.	57.870	56.990	— 880	98,5	4.550

Proizvodnja gradbenega materiala

	letni načrt	doseženo	%
Hrastnik		9.875	
— betonarna (kos)		1.737,5	
— kamnolom (m ³)			
Zagorje		29.425,5	
— kamnolom (m ³)	120.000		

Storitve

RESD Hrastnik (din)	41,567.900		
RESD Trbovlje (din)	30,251.400		
RESD Zagorje (din)	32,854.700		
Pred. jam. lesa (din)	10,930.200		
Toplotna energija (Gcal) Hr.	15.680	5.047	32,2

DO TERMOELEKTRARNA

Prizv. el. energije	načrt MWh	doseženo MWh	%
PE 1	—	19.286	—
PE 2	131.610	140.913	107,1
Kombi el.	4.975	412	8,3
Skupaj	136.585	160.611	117,6
Ostalo — storitve			
Vzdrževanje naprav (din)	77,696.000		
Transport goriva (din)	510,744.000		

DO RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST

TOZD	letni načrt	doseženo	%
RIG (din)			
do 28. II.	147,595.800	26,935.117	18,2
ESMD (din)			
do 28. II.	32,433.000	5,644.950	17,4
Avtoprevoz Zasavje (t/km)		1,291.461	
GRAMAT (kos) opeka	9,500.000	1,970.000	20,7
kamnolom (m ³)	35.000	4.279	12,2

DO INDUSTRIJE MONTAŽNE DELAVNICE

SIMD (din)			
do 28. II.	39,169.800	4,721.636,50	12,1
EIMD (din)			
do 28. II.	20,060.000	2,378.252,70	11,9
KET Gcal)	24.100	7.800	32,4

Erika Kavčič

Kakšna investicijska dela in nabave smo opravili v letu 1978.

V letu 1978 smo proizvodne kapacitete in modernizacijo proizvodnje premoga v REK Zasavje izvedli naslednja investicijska vlaganja:

Za TOZD RP Hrastnik so bila razpoložljiva naslednja sredstva:

	din
— amortizacija TOZD	19,753.000
— združena sredstva amortizacije ZPT	20,820.000
— investicijski kredit iz leta 1972	7,028.926
— krediti domačih in tujih proizv. opr.	10,302.019
Skupaj:	57,903.945

Iz navedenih sredstev so bila izvršena naslednja investicijska dela:

— vezna proga k nadkopu in nadkop k presipnemu bunkerju na 7. obzorju;

— zračilni jašek iz 5. na 4. obzorje za Kotno polje in Talni sklad;

— presipni jašek iz 7. na 5. obzorje na ord. 5100 vrh. Talni sklad;

— razširitev enotirne proge v dvotirno — polnišče pri bunkerju na zveznem obzorju;

— oskrbovalna zračilna proga do vpadnika na 5. obzorju za vrh. Talni sklad;

— dostavna in transportna proga proti jugu na ord. 4770;

— prečna proga proti jugu na ord. 5100 na 7. obzorju;

— črpališče II. na 7. obzorju;

— transportni hodnik na koti 150 jama Ojstro;

Dobavljena je bila naslednja strojna in elektro oprema:

— gumijasti transporterji GT-1, GT-2, GT-4 in GT-5

Doseganje in delitev prihodka TOZD in DS SS REKZ za leto 1978 (plan — doseženo)

TOZD RP HRASTNIK

Besedilo	Rebalans plana 1978	Doseženo 1978	Indeks
1. Celotni prihodek	252.612.500	+ 18.751.730,00 273.151.270,05	100,6
2. Materialni stroški str. separacije	73.583.400	- 94.164.042,65 18.751.730,00 75.412.312,65	102,5
3. Družbeni proizvod	179.229.100	178.987.227,40	99,9
4. Amortizacija	16.003.500	18.393.122,75	114,9
5. Dohodek	163.225.600	160.594.104,65	98,4
6. Obveznosti	28.492.400	29.183.446,70	102,4
7. Čisti dohodek	134.733.200	131.410.657,95	97,5
8. Del ČD za OD	100.854.100	111.293.493,35	111,4
9. Del ČD za stan. grad.	9.076.900	9.192.278,15	101,3
10. Akumulacija	24.802.200	10.924.886,45	44,0
Delitev: 8 : 7	74,9	84,7	
9 + 10 : 7	25,1	15,3	

TOZD RP TRBOVLJE

1. Celotni prihodek	217.172.000	197.936.598,60 + 15.956.270,00 213.892.868,60 80.265.702,70	91,1
2. Materialni stroški	67.478.000	- 15.956.270,00 64.309.432,70	95,3
3. Družb. proizvod	149.694.000	133.627.165,90	89,3
4. Amortizacija	8.996.200	10.120.022,95	112,5
5. Dohodek	140.697.800	123.507.142,95	87,8
6. Obveznosti	24.185.700	22.211.053,15	91,8
7. Čisti dohodek	116.512.100	101.296.089,80	86,9
8. Del ČD za OD	87.862.600	87.156.841,20	99,2
9. Del ČD za stan. gr.	7.907.700	7.372.448,50	93,2
10. Akumulacija	20.741.800	6.766.800,10	32,6
9 + 10 : 7	24,6	14,0	
Delitev: 8 : 7	75,4	86,0	

TOZD RP ZAGORJE

1. Celotni prihodek	247.982.700	262.449.693,75	105,8
2. Materialni stroški	75.969.000	94.261.367,95	124,1
3. Družb. proizvod	172.013.700	168.188.325,80	97,8
4. Amortizacija	8.158.800	8.434.089,00	103,4
5. Dohodek	163.854.900	159.754.236,80	97,5
6. Obveznosti	28.269.000	28.892.525,00	102,2
7. Čisti dohodek	135.585.900	130.861.711,80	96,5
8. Del ČD za OD	100.938.700	111.720.228,10	110,7
9. Del ČD za stan. grad.	9.084.500	9.334.735,05	102,8
10. Akumulacija	25.562.700	9.806.748,65	38,4
Delitev: 8 : 7	74,4	85,4	
9 + 10 : 7	25,6	14,6	

za transport premoga od pre-
sipnih jaškov na 7. obzorju do
bunkerja na zveznem obzorju;

— verižni transporterji ZET
- 31 in LOT - 22;

— hidravlično odkopno pod-
porje Salzgitter;

— stranska nakladalca Salz-
gitter za nakladanje premoga
na odkopu;

— drsni stropniki izvedbe
STT;

— ostala oprema: vrtalni
strojčki, pnevmatske žage,
pnevmatski ključji, pnevmatski
škripci, itd.;

— suhi transformator
315 KVA;

— cevni ventilatorji v
(S +)Z;

— elektromotorji različnih
moči in kabli različnih prese-
kov;

— avtomatska telefonska
centrala;

— strelni strojčki, merilni
instrumenti, itd.

Skupna vrednost izvršenih
investicijskih del in nabavljena
oprema znaša 47,813.426.— din.
Razlika porabljenih sredstev
napram razpoložljivim znaša
10,090.519.— din. Od teh sred-
stev je angažiranih za investi-
cijska dela 5,632.450.— din,
ostali del pa se nanaša na neiz-
dobavljeno opremo, ki jo ni-
smo uspeli v celoti izdobaviti
zaradi dolgih dobavnih rokov
dobaviteljev, za uvozno opre-
mo pa smo imeli težave pri pri-
dobivanju uvoznih dovoljenj.

Za TOZD RP Trbovlje so bila
razpoložljivi naslednja sred-
stva:

— amortizacija
TOZD 6,752.777

— združena
amortizacija
ZPT 5,910.000

— investicijski
kredit
iz leta 1972 1,056.000

— krediti
domačih
in tujih
proiz. opreme 14,071.114

SKUPAJ: 27,789.891

Iz navedenih sredstev je bil
izdelan transportni nadkop za

TOZD SEPARACIJA PREMOGA TRBOVLJE

Besedilo	Rebalans plana 1978	Doseženo 1978	Indeks
1. Celotni prihodek	89.354.800	90.165.098,20	100,9
2. Materialni stroški	25.412.300	25.396.336,00	99,9
3. Družbeni proizvod	63.942.500	64.768.762,20	101,3
4. Amortizacija	8.009.300	8.225.380,85	102,7
5. Dohodek	55.933.200	56.543.381,35	101,1
6. Obveznosti	9.364.300	12.308.403,05	131,4
7. Čisti dohodek	46.568.900	44.234.978,30	95,0
8. Del ČD za OD	34.141.100	36.513.568,70	106,9
9. Del ČD za stan. grad.	3.072.600	3.128.085,25	101,8
10. Akumulacija	9.355.200	4.593.324,35	49,1
Delitev: 8 : 7	73,3	82,5	
9 + 10 : 7	26,7	17,5	

TOZD TET TRBOVLJE

1. Celotni prihodek	694.430.000	604.727.696,00	87,1
2. Materialni stroški	483.939.000	400.018.197,60	82,7
3. Družbeni proizvod	210.491.000	204.709.498,40	97,3
4. Amortizacija	63.757.000	63.146.849,55	99,0
5. Dohodek	146.734.000	141.562.648,85	96,5
6. Obveznosti	65.246.000	68.126.842,55	104,4
7. Čisti dohodek	81.488.000	73.435.806,30	90,1
8. Del ČD za OD	64.003.000	64.899.691,85	101,4
9. Del ČD za stan.grad.	3.728.000	5.661.858,15	151,9
10. Akumulacija	13.757.000	2.874.256,30	20,9
Delitev: 8 : 7	78,5	88,4	
9 + 10 : 7	21,5	11,6	

TOZD RGD

1. Celotni prihodek	148.627.500	155.822.020,45	104,8
2. Materialni stroški	59.915.700	44.132.295,25	73,7
3. Družbeni proizvod	88.711.800	111.689.725,20	125,9
4. Amortizacija	7.036.200	6.575.177,65	93,4
5. Dohodek	81.675.600	105.114.547,55	128,7
6. Obveznosti	7.208.400	12.442.255,60	172,6
7. Čisti dohodek	74.467.200	92.672.291,95	124,4
8. Del ČD za OD	58.556.400	70.523.318,20	120,4
9. Del ČD za stan. grad.	4.810.800	5.970.045,95	124,1
10. Akumulacija	11.100.000	16.178.927,80	145,8
Delitev: 8 : 7	78,6	76,1	
9 + 10 : 7	21,4	23,9	

TOZD ESD

1. Celotni prihodek	54.573.500	57.878.103,45	106,1
2. Materialni stroški	29.581.500	25.656.612,90	86,7
3. Družbeni proizvod	24.992.000	32.221.490,55	128,9
4. Amortizacija	3.342.000	3.328.393,45	99,6
5. Dohodek	21.650.000	28.893.097,10	133,5
6. Obveznosti	2.444.000	3.537.027,65	144,7
7. Čisti dohodek	19.206.000	25.356.069,45	132,0
8. Del ČD za OD	16.558.000	21.032.689,65	127,0
9. Del ČD za stan. grad.	1.376.300	1.803.493,55	131,0
10. Akumulacija	1.271.700	2.519.886,25	198,2
Delitev: 8 : 7	86,2	82,9	
9 + 10 : 7	13,8	17,1	

A-B in Pasetti polje od kote 275 do kote 330. Nabavljena pa je bila naslednja strojna in elektro oprema:

— samohodno hidravlično podporje Becorit in SHP Marrell Hydro;

— rezalno nakladalni stroj Revageuse;

— verižni transporterji ZET in LOT;

— pnevmatski topovi, vgrajeni v bunkerju premoga na savskem obzorju;

— pnevmatski izvijači, metanometri, reševalni aparati, itd.;

— suhi transformator 315 kVA, elektromotorji različnih moči, stikala, kabli različnih presekov, strelni strojčki, itd.

Skupna vrednost izvršenih investicijskih del in nabavljene opreme znaša 24,988.390.— din.

Iz pregleda je razvidno, da je 2,801.501.— din ostalo neizkoriščenih. Del teh sredstev je angažiranih po sklenjeni pogodbi za investicijska dela, ostali del pa gre na račun neizdobavljene opreme, ki jo nismo uspeli v celoti izdobjaviti; vzrok temu so dobavni roki dobaviteljev opreme.

Za TOZD RP Zagorje so bila razpoložljiva naslednja sredstva:

din
— amontizacija TOZD 3,186.888

— združena amortizacija ZPT 855.000

— investicijski kredit iz leta 1972 5,811.299

— tranša za leto 1978 — odpiranje jame Kotredež med 6. in 9. obzorjem 28,500.000

Skupaj: 38,353.187

Iz teh sredstev so bila izvršena naslednja investicijska dela:

— transportni vpadnik V - 75;

— zračilni dostavni prekop P - 65;

TOZD GRAMAT

Besedilo	Rebalans plana 1978	Doseženo 1978	Indeks
1. Celotni prihodek	17.667.700	18.458.302,40	104,5
2. Materialni stroški	7.626.400	7.946.389,30	104,2
3. Družbeni proizvod	10.041.300	10.511.913,10	104,7
4. Amortizacija	1.190.000	1.219.388,95	102,5
5. Dohodek	8.851.300	9.292.524,15	105,0
6. Obveznosti	2.415.600	2.487.605,15	103,0
7. Čisti dohodek	6.435.700	6.804.919,00	105,7
8. Del ČD za OD	5.701.900	6.192.396,15	108,6
9. Del ČD za stan. grad.	470.900	526.847,65	111,9
10. Akumulacija	262.900	85.675,20	32,6
Delitev: 8 : 7	88,6	91,0	
9 + 10 : 7	11,4	9,0	

TOZD AVTOPREVOZ ZASAVJE

1. Celotni prihodek	25.000.000	29.179.254,90	116,7
2. Materialni stroški	8.700.000	9.261.346,55	106,5
3. Družbeni proizvod	16.300.000	19.917.908,35	122,2
4. Amortizacija	4.000.000	3.856.678,45	96,4
5. Dohodek	12.300.000	16.061.229,90	130,6
6. Obveznosti	1.527.500	2.490.557,50	163,0
7. Čisti dohodek	10.772.500	13.570.672,40	126,0
8. Del ČD za OD	9.200.000	10.578.277,80	115,0
9. Del ČD za stan. grad.	772.500	900.566,65	116,6
10. Akumulacija	800.000	2.091.827,95	261,5
Delitev: 8 : 7	85,4	77,9	
9 + 10 : 7	14,6	22,1	

TOZD RŠC

		34.487.689,85	126,0
		+ 1.477.410,00	
1. Celotni prihodek	27.360.400	35.965.099,85	
		8.943.314,25	
2. Materialni stroški	5.361.900	— 1.477.410,00	
		7.465.904,25	139,2
3. Družbeni proizvod	21.998.500	27.021.785,60	122,8
4. Amortizacija	449.700	453.591,95	100,9
5. Dohodek	21.548.800	26.568.193,65	123,3
6. Obveznosti	1.821.500	5.969.180,50	327,7
7. Čisti dohodek	19.727.300	20.599.013,15	104,4
8. Del ČD za OD	15.411.100	11.015.182,65	71,5
9. Del ČD za stan. grad.	1.387.000	910.940,00	65,7
10. Akumulacija	2.929.200	8.672.890,50	296,1
Delitev: 8 : 7	78,1	53,5	
9 + 10 : 7	21,9	46,5	

DS SS

1. Celotni prihodek	36.886.700	39.722.629,65	107,7
2. Materialni stroški	11.066.400	11.775.517,05	106,4
3. Družbeni proizvod	25.820.300	27.947.112,60	108,2

— transportni vpadnik V - 74;
— smerni hodnik H - 74 na 7. obzorju.

V gradnji so naslednji investicijski objekti, ki se financirajo iz energetskih sredstev od 1. novembra 1978 dalje:

— dostopni prekop P - 60 k vpadniku V - 80;

— smerni hodnik H - 73 na 7. obzorju;

— transportni vpadnik V - 85;

— črpališče na 7. obzorju.

Nabavljena je bila naslednja strojna in elektro oprema:

— hidravlično odkopno podporje Salzgitter;

— visokotlačna hidravlična črpalka Hauhinco;

— verižni transporter ZET - 31;

— centrifugalna črpalka, Trika kotel;

— oprema za ventilatorsko postajo v Potoški vasi;

— kabli različnih presekov;

— reševalni aparati, metanometri, interferometri, elektromotorji različnih moči, itd.

Skupna vrednost izvršenih investicijskih del in nabavljene opreme znaša 14,656.392.— din.

Iz pregleda je razvidno, da znaša razlika med razpoložljivimi in porabljenimi sredstvi 23,696.795.— din.

Ta sredstva so v celoti angažirana z že sklenjenimi pogodbami za investicijska dela in naročili nabave elektrostrojne opreme.

Za TOZD Separacija premo-ga Trbovlje so bila razpoložljiva naslednja sredstva:

	din
— amortizacija TOZD	5,544.197
— investicijski kredit iz leta 1972	2,464.634
Skupaj:	8,088.831

Iz navedenih sredstev so bila izvršena naslednja investicijska dela:

— preureditev zračališča A in C z zavorno-pospeševalnimi enotami firme PHB;

Besedilo	Rebalans plana 1978	Doseženo 1978	Indeks
4. Amortizacija	916.600	827.307,55	90,3
5. Dohodek	24.903.700	27.119.805,05	108,9
6. Obveznosti	2.291.000	1.598.220,15	69,8
7. Čisti dohodek	22.612.700	25.521.584,90	112,9
8. Del ČD za OD	19.091.800	21.103.511,65	110,5
9. Del ČD za stan. grad.	1.718.200	1.843.476,50	107,3
10. Akumulacija	1.802.700	2.574.596,75	142,8
Delitev: 8 : 7	84,4	82,7	
9 + 10 : 7	15,6	17,3	

REK ZASAVJE

		1.745.226.627,30 + 36.185.410,00	96,3
1. Celotni prihodek	1.811.867.800	1.781.412.037,30 801.821.122,20	
2. Materialni stroški	848.633.600	— 36.185.410,00 765.635.712,20	90,2
3. Družbeni proizvod	963.234.200	979.590.915,10	101,7
4. Amortizacija	121.859.300	124.580.003,10	102,2
5. Dohodek	841.374.900	855.010.912,00	101,6
6. Obveznosti	173.265.400	189.247.117,00	109,2
7. Čisti dohodek	668.109.500	665.763.795,00	99,6
8. Del ČD za OD	512.318.700	552.029.199,30	107,8
9. Del ČD za stan. grad.	43.405.400	46.644.775,40	107,5
10. Akumulacija	112.385.400	67.089.820,30	59,7
Delitev: 8 : 7	76,7	82,9	
9 + 10 : 7	23,3	17,1	

— pretvorniška postaja v Dolski progi;

— skladišče maziv in goriv;
— cesta od Cementarne do Separacije je še v gradnji.

Nabavljena je bila naslednja in elektro oprema:

— oprema preureditve zračališča A in C z zavorno-pospeševalnimi enotami firme PHB;
— diesel lokomotive Jenbach;

— verižni škripci, reduktor STT, Binder sita, dvigalo VE-DA, itd.;

— elektro oprema za pretvorniško postajo;

— oprema za avtomatske kretnice v savskem rovu;

— interfonska naprava;

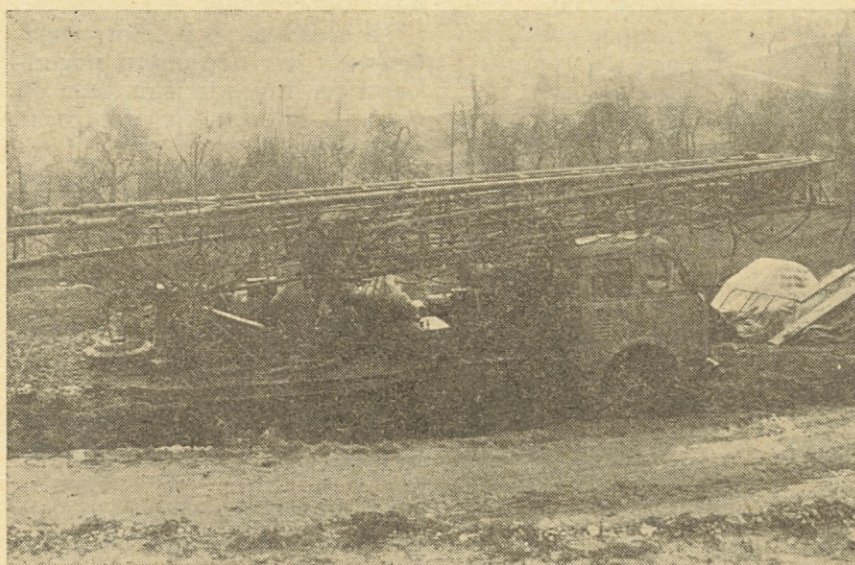
— elektro motor typ ZL - 160, malo oljno stikalo, črpalka Flyght, itd.

Skupna vrednost izvršenih investicijskih del in nabavljene opreme znaša 5,859.697 din.

Neizkoriščena sredstva v višini 2,149.134 din so pretežno angažirana in se nanašajo na neizdobavljeno opremo. Vzrok temu so dobavni roki oz. kasnitve dobaviteljev opreme.

V vednost, TOZD Separacija premoga Trbovlje je imela v letu 1978 amortizacijo v višini 20,818.725.— din. Glede na nujno potrebna investicijska dela je delavski svet TOZD Separacije sprejel sklep, da se 15,272.900.— din amortizacije združi v okviru ZPT, in sicer za financiranje rudarsko gradbenih del na odpiranju premogovnih rezerv v premogovnikih REK Zasavje.

Dušan Avbelj

Geološki zavod Ljubljana je pričel z vrtnalnimi deli v Zagorju. Priprave na izdelavo vrtine Kz-6/79 na Vinah. Vrtajo na premog. (Foto A. Bregant)

Primerjava izplačanih bruto osebnih dohodkov TOZD in DS REK-Zasavje v letu 1977 in 1978

TOZD	LETO 1977	LETO 1978	INDEKS
RPH	7.673,50	9.919,21	129,3
RPT	8.108,99	9.736,02	120,1
RPZ	7.226,78	9.208,72	127,4
SPT	6.784,59	8.336,43	122,9
TET	8.064,42	9.729,70	120,6
RGD	8.302,49	10.328,55	124,4
ESD	6.480,84	8.763,62	135,2
GRAMAT	5.841,34	7.371,90	126,2
Avtoprevoz Zasavje	7.083,84	8.558,48	120,8
RŠC	8.767,50	10.927,76	124,6
DS	7.768,22	9.716,17	125,1
SKUPAJ:	7.679,87	9.546,05	124,3

OPOMBA: Primerjava izplačanih bruto osebnih dohodkov kaže, da so osebni dohodki hitreje naraščali kot je bilo opredeljeno s planom za leto 1978.

Jože Majcen in Roman Sloka sodelujeta pri montaži presipnega bunkerja nad vpadnikom zvezno — 7. obzorje v jami Hrastnik. (Foto A. Bregant)

Smo načrtovane količine premoga prodali za leto 1979?

Glede na dejstvo, da se iz leta v leto povečuje uvajanje tekočih in plinastih goriv, posebno za potrebe industrije in tudi splošne potrošnje, se seveda temu ustrezno spreminjajo

tudi prilike na premogovnem tržišču.

Za leto 1979 nam je, kljub napeljavi plinovoda iz ZSSR, za komercialne vrste premoga uspelo zbrati skoraj enako višino naročil kot za preteklo leto 1978, edino v posameznih vrstah se naročila razlikujejo. Primerjava naročil z letom 1978 je naslednja:

	za 1978	za 1979	Indeks (1978=100)
kosi	150.350	147.920	98,38
kocke	209.280	206.255	98,55
oreh	112.735	103.785	92,06
grah	69.460	76.570	110,24
zdrob	104.820	113.530	108,31
Σ	649.545	650.260	100,11

Ob upoštevanju planirane proizvodnje 1.400.000 ton v letu 1979 in predvidenem odstotku udeležbe posameznih asortimentov v tej proizvodnji, so naročila debelih vrst presešla naš plan, in sicer v kosih za 66.555 ton in kockah za 124.630 ton. V orehu je ostalo zopet nepokrito ca. 8.200 ton. Naročila graha in zdroba so letos s strani še preostalih kupcev industrije nekoliko povečana, vendar v zdrobu še vedno ne pokrivajo plansko predvidene proizvodnje. Viške oreha in zdroba smo predvideli za oddajo v TE Šoštanj (oreh) in v Toplarno Ljubljana (zdrob). Prah pa je že vsa zadnja leta skoraj v celoti predviden za elektrogospodarstvo.

Prijavljene potrebe s strani naše DO Termoelektrarna Trbovlje v skupni količini ton 720.000 so v celoti pokrite, in sicer predvidoma v naslednjih asortimentih in količinah:

prah — 33.000 ton vse kvaliteta separacija Trbovlje
medprodukti — 72.000 ton vse kvaliteta separacija Trbovlje
kotlovni — 615.000 ton vse kvaliteta separacija Trbovlje

Enako smo v celoti oskrbeli tudi potrebne (po prijavi) količine premoga 150.000 ton za Toplarno Ljubljana, in sicer: kvaliteta separacija Trbovlje:

zdrob	37.630 ton
prah	54.330 ton
kvaliteta separacija Zagorje:	
prah	58.040 ton
	<hr/> 150.000 ton

Nerazporejeni presežki oreha in prahu pa so dogovorjeni za oddajo v TE Šoštanj, in sicer oreh večinoma v drugem in tretjem trimesečju, prah pa v enakomernih dobavah do decembra t.l. Predvideni presežki (glede na plan proizvodnje in prodaje) za oddajo v TE Šoštanj znašajo:

oreh	8.200 ton
prah	67.720 ton
	<hr/> 75.920 ton

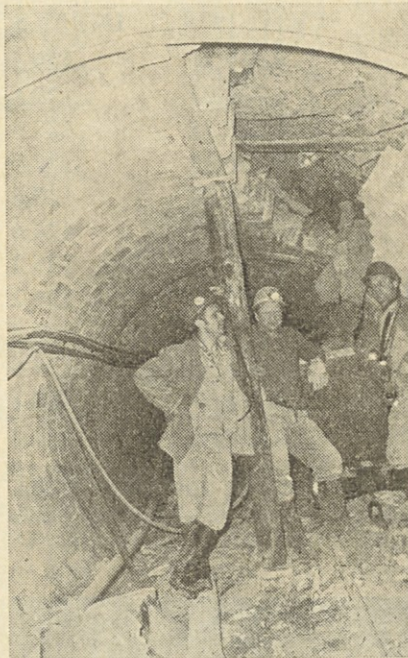
Načrtovana proizvodnja za leto 1979 je torej razporejena takole:

komercialni premog	454.080 ton
energetski premog	945.920 ton
skupaj:	<hr/> 1.400.000 ton

Po planu predvidena proizvodnja v DO ZPT za leto 1979 je torej v celoti razporejena. Dolžnost vseh naših TOZD je v tem, da načrtovano proizvodnjo tudi dosežemo in s tem

zadostimo prevzetim obveznostim do naših kupcev in tudi ustvarimo planirani prihodek.

S. K.

Razširitev proge za pogon GT 4 na 7. obzoru jame Hrastnik. Pri delu so angažirani Stane Denovnik, Ivan Žagar, Roman Slokan in Marko Holcer.

(Foto A. Bregant)

tere značilne primere, na katere smo bili opozorjeni in kateri so nam v teku zadnjih let skoraj neopazno prešli v vsakdanjost.

Dolgo je že, odkar smo prvič namenili sredstva s katerimi naj se delavcem zagotovi topli obrok. Različna podjetja in med njimi tudi rudniki, so dokaj hitro, sorazmerno pogojem dela organizirali način priprave in delitve toplega obroka ter pri tem imeli srečno roko, če so čas za toplo malico lahko uskladili z delovnim procesom. Tak poizkus je zato brez težav stekel v obratih tovarniškega tipa, težave so se pa pojavile v rudnikih — jamah, kjer je nemogoče na tako številnih dislociranih deloviščih istočasno deliti topli obrok, posebno še ker je v jami težko zagotoviti najosnovnejše higienske razmere. Spominjamo se, kako so v nekem bosanskem rudniku delitev tople malice rešili tako, da so v hermetično zaprtih posodah (kantah) nosili v jamo takoj po prvi polovici izmene enolončnico, v košarah pa še kruh in jedilni pribor. In ko je tako postrežba prišla do prvega delovišča skupnega prevoza, so le-tega ustavili, dokler odvozači pač niso pomalicali. Potem so malico delili na naslednjem delovnem mesu, zaradi česar se je zopet ustavil celoten prevoz. In tako so malico delili do kraja izmene, pri tem pa je seveda počival celoten prevoz in z njim vsa odkopna delovišča. Delitev toplega obroka v jami iz teh razlogov že v vsem začetku ni bila izvedljiva, zato so povsod v Jugoslaviji uvedli delitev toplega obroka le zunaj in za jamske delavce v začetku ali na kraju delovne izmene. Seveda pa ta vrsta delitve toplega obroka ne more nadomestiti toplega obroka nekako v sredini izmene, kakor je bil tudi osnovni namen.

V naših jamah so se s to organizacijo intenzivno bavili l. 1965 in jo skušali rešiti na ta način, da bi topli obrok delili pred vstopom v jamo. Rudarji bi nato malicali izmenično, in sicer ne v določenem času, temveč priložnostno (brez ustavlja-

Naše obnašanje do osebne zaščite pri delu

Zadnja leta opazamo, da se stanje varstva pri delu, kakor tudi zdravstvenega stanja delavcev, sodeč po evidentiranih primerih poškodb pri delu in boleznin v delovnih organizacijah REK Zasavje (brez DO TET), polagoma, vendar stalno poslabšuje. Kljub velikim vlaganjem v sodobno opremo, ki mora imeti svoj pozitiven rezultat tudi v večji stopnji varnosti, saj zmanjšuje delovni napor, opazamo nekatere negativne pojave, ki jih lahko pripri-

šemo le golemu odnosu do varstva pri delu, pa naj bo ta odnos pasivnosti nas vseh do sprememb delovnega okolja, ki nastajajo z novo tehnologijo in opremo ali pa odpor do nujnega reda, kadar že aktivno posegamo z ukrepi v te spremembe.

Te pojave so opazile že tudi družbenopolitične organizacije in v svojih akcijskih programih zahtevale od pristojnih služb ustrezne predloge oziroma ukrepanja. Naj navedemo neka-

nja proizvodnje, kot to delajo običajno pri suhi malici. Topli obrok bi pa v tem primeru moral biti v »termos« posodi, ki se v šestih urah ne ohladi pod 50° C. Te posode smo pa na tržišču dobili le steklene, ki so se zaradi krhkosti po par dneh že razbile. Vsi vzorci »termos« posod, izdelani po drugem principu toplotne izolacije, so vzdržali zahtevano temperaturo le dve uri. (Poizkusi so potekali vse leto v jamah Hrastnik in Ojstro). Tako se je tudi v naših rudnikih ustalil način toplih malic le za zunanje delavce. Tudi ti v naših rudnikih različno koristijo to možnost.

Menza v Hrastniku skuha dnevno približno 200 obrokov toplih malic. Od tega jih koristijo naši delavci le pičlo 25, vse ostalo konzumirajo delavci sosednjih podjetij. V Zagorju skuhamo 380 obrokov, od tega za lastne delavce le 150. V Trbovljah se kuha po 360 obrokov na dan in to pretežno (300 malic) za delavce REK Zasavje. Naši rudarji v jamah in ostali zunaj pa jemljejo še vedno po 1600 porcij suhih malic na dan, pripravljenih v okrepčevalnicah in za 1300 obrokov suhe hrane, iz katere si pripravljajo malice sami doma.

Ni potreben poseben komentar, da tu nismo dosegli željen namen.

Na vprašanje, ki ga postavljajo DP organizacije, da nakažemo možnosti za smotrnejše izkoriščanje toplih obrokov, bi lahko po naštetih poizkusih rekli, da iz opravičljivih, tehničnih razlogov nismo mogli, niti ne moremo doseči s toplimi obroki pravi namen za jamske delavce, priznati pa moramo, da se nismo potrudili dovolj, da s tem dosežemo vsaj delno korist in napredek.

V nekem manjšem slovenskem rudniku, kjer je v jami na vseh treh izmenah zaposlenih okoli 230 rudarjev (110 in 110 in 10) prejema toplo malico 180 rudarjev, in sicer dopoldanska in nočna izmena pred pričetkom šihta, popoldanska pa po končanem šihtu. Toplega obroka ne prejema le tisti rudarji, ki imajo predpisano

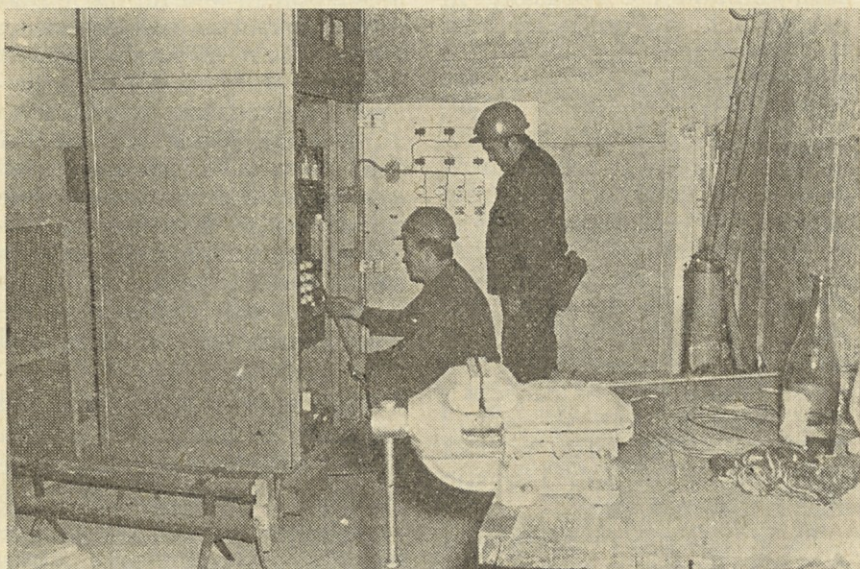
dietno hrano. Vsem pa je poleg toplega obroka, ki se ne plača, na voljo za gotovino tudi hladna malica. Res je, da ta način še ne rešuje problema pravilne prehrane fizičnih delavcev, oblažuje pa ga v tej meri, da zagotavlja delavcu pred delom izdatnejši topli obrok in končno navaja človeka v sodobni družini na tak sistem prehrane, ki najbolj ustreza obliki družbenega življenja. Najbrž je spričo vse češćih nevarnih obolenj prebavnega trakta v Zasavju tu premalo storjeno.

Že ves čas po osvoboditvi smo v naših okrepčevalnicah pripravljali za napitek grenko kavo, kasneje tudi čaj, kar vse so rudarji v posebnih čutaricah nosili prav radi v jamo.

Ves ta čas se je ob nekaterih pomanjkljivostih ter pri pripravi napitkov, uporaba začela opuščati in danes recimo v Hrastniku čaja sploh več ne pripravljajo, v Trbovljah in Zagorju pa le še v manjših količinah. Vprašali smo rudarje, zakaj ne marajo čaja ali kave pa so večinoma odgovarjali, da ne ustrezata niti okus niti kvaliteta. Da bi bil napitek zaradi izboljšanih delovnih pogojev (mikroklima) v jami sedaj nepotreben, ne moremo trditi, saj sta čaj in kava danes v polni meri zamenjana z radensko, ki jo ru-

darji seveda uvažajo v jame v originalnih steklenicah in na svoj strošek. Čeprav je ta vrsta pijače že precej dolgo v navadi, se lahko čudimo, da spričo čestot razbitih steklenic pri hoji, kakor tudi na deloviščih še nismo imeli poškodb. Vsekakor pa tudi gazirana pijača sama-tako trdi medicina dela, ni primerna za uživanje na toplih deloviščih. Torej tudi tu smo se prepustili stihiji in stvari ne znamo uskladiti z varnostjo in potrebo. Kakor zdravnik gaziramo pijačo na toplih deloviščih ne priporočajo (študija v Steklarni Hrastnik), tako steklenice ne sodijo v rudarske žepe in na delovišča, še manj pa čepe v plitkih žepih na verige v kopalnicah. Mislim, da je bilo pri pripravi primerne kave ali čaja premalo kontrole in preveč zaprtih ušes za tedaj, ko se je v jami pojavila prva steklenica z radensko.

Poseben primer izjalovljenja ukrepov takrat, ko je v zvezi z izvajanjem potrebna tudi manjša disciplina, smo imeli z delitvijo svežih obujkov (flanellate krpe namesto nogavic). Pri naših rudarjih smo namreč dolga leta opazali trdovratno glivično bolezen stopala, ki jo v veliki meri povzroča zaenkrat še najustreznejša obutev-gumijasti škornji. Ta vrsta obuvala

Gabrijel Bončina in Roman Lazar montirata usmernik DU 6 ob zvezni progi proti Dolu. Foto A. Bregant)

je sicer primerna za mokra delovišča, je pa zelo neugodna zaradi slabe ventilacije, kar povzroča potenje nog in s tem ugodne pogoje za glivično obolenje. Proti tej nadlogi smo lahko ukrenili samo to, da smo skušali rudarjem nuditi vsak dan sveže oprane obujke. Delavski sveti TOZD so ta ukrep potrdili in odobrili nabavo, dobili smo obujke v količini, ki bi morale zadoščati za redno izmenjavo. No in tu se je znašala težava. Nikakor nismo mogli ljudi pripraviti, da bi uporabljene obujke kraj izmene predali v pranje in tako naslednji dan dvignili zopet sveže. Nove obujke so izginjale in če so se vrnile, so bile to že naslednji dan stare raztrgane krpe. Nekajkratno celotno nadomestilo obujk je narekovalo, da se s to

prakso prekine in obujke smo razdelili ljudem s tem, da jih sami nosijo v pranje pač po potrebi. In rezultat — te potrebe so zelo majhne (?), saj rudarji v nekih jamah dajejo obujke v pranje le še enkrat tedensko kljub temu, da smo prav v ta namen nabavili tudi nove pralne stroje. Tudi tu se je moral koristen ukrep umakniti napačnemu razumevanju discipline.

Ti primeri dovolj jasno potrjujejo nujnost, da pri stalnih spremembah načina našega življenja in dela obvezno najdemo tudi varsto pri delu in da od tega zaradi občasnih težav ne bi smeli odstopati posebno ne, če gre le za odnos v obliki minimalne discipline.

Služba za varstvo pri delu

Kako bo obratoval kamnolom »Vode,, v letošnjem letu?

To vprašanje si postavljamo delavci TOZD GRAMAT, kakor tudi potrošniki gramoza iz našega kamnoloma. Vprašanje ni aktualno le na obratovanje v letošnjem letu, temveč tudi v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Dejstvo je, da so potrebe po gramozu spričo intenzivne stanovanjske in druge družbeno usmerjene gradnje zelo velike in se bo ta trend verjetno nadaljeval tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju. To nas zavezuje, da organiziramo delo v kamnolomu tako, da bo varno in učinkovito. Pri tem pa se soočamo z najrazličnejšimi težavami, katerih delavci TOZD GRAMAT brez pomoči SOZD REKZ in Sob Trbovlje nismo v stanju rešiti.

Za bolj varno in rentabilno delo v kamnolomu smo v skladu s projektom »Odkopna metoda in eksplozijski načrt pridobivanja dolomitkega kamna

v kamnolomu Vode« že v letu 1975 izdelali cesto po pobočju hriba Ostri vrh do etaže na k. 375 v dolžini 400 m, da je bilo možno pripeljati nakladalca na etažo. V letu 1976 smo začeli z izdelavo etaže na K. 375 s pomočjo nakladalca. Izdelali smo 30 m etaže, širine 4,20 m. Pri delu nakladalca na etaži smo ugotovili, da delo ni varno, ker zaradi nevidnih razpok in drsnih ploskev v pobočju kamnoloma obstoja nevarost, da se etaža pod težo nakladanja poruši. Zaradi tega se etaža pod težo nakladalca poruši. Zaradi tega smo nardaljevanje del na etaži ustavili. Da je bila takšna odločitev pravilna se je pokazalo v začetku leta 1977, ko se je etaža v celoti zrušila zaradi gladke drsne ploskve v globini 4 m, ki prej ni bila vidna. Na srečo ni bilo takrat na etaži nobenega delavca, niti na-

kladalca, ker smo že prej iz varnostnih razlogov prepovedali delo na etaži in izravnali previsne dele na nasprotni strani kamnoloma.

Ker je bilo praktično dokazano, da delo na etaži dejansko ni bilo varno, smo pristopili k izdelavi aneksa »Sanacija previsnih delov kamnoloma« k osnovnemu projektu. Na osnovi projekta in aneksa k projektu, zahtevanih soglasij in plačila prispevka za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča, smo 14. 4. 1977 dobili od oddelka za gospodarstvo, finance in komunalne zadeve Skupščine občine Trbovlje — upravni organ pristojen za rudarstvo, dovoljenje za izkoriščenje dolomitnega gramoza v kamnolomu »Vode« Trbovlje. Na osnovi tega dovoljenja in aneksa k osnovnemu projektu, smo pričeli s sanacijo previsnih delov kamnoloma in izravnavanje pobočja na predpisani 40° naklon pobočja. Pri delu v kamnolomu imamo velike težave s kadri, ki odhajajo na delo v druge TOZD in delovne skupnosti, kjer so višji osebni dohodki. Z odhodom tehniškega vodje kamnoloma na delo v delovno skupnost TSO REKZ, je nastal problem zaposlitve novega tehničnega vodje, kjer se na pismene objave in objave v Radiu Trbovlje ni nihče prijavil. Zaradi tega smo bili primorani z 2. 11. 1978 ustaviti dela v kamnolomu, ker po zakonu ne smemo delati brez tehniškega vodje v kamnolomu. V trimesečenem odpovednem roku nismo uspeli dobiti drugega tehničnega vodje, kljub temu, da je v naši SOZD REKZ veliko število strokovnjakov, ki izpolnjujejo zakonske pogoje za tehničnega vodjo kamnoloma in veliko od teh jih opravlja dela, za katere ni potrebno izpolnjevati zakonskih pogojev za tehniškega vodjo. Pri rešitvi tega kadrovskega problema so popolnoma odpovedale skupne strokovne službe SOZD REKZ, iz česar upravičeno sklepamo o nezainteresiranosti teh služb za tovrstno dejavnost. Skupne strokovne službe bi se morale zavedati, da se z ustanovitvijo

del v kamnolomu takoj zmanjša dohodek TOZD, s tem pa bi se moral zmanjšati tudi delež TOZD za financiranje skupnih služb. Dejansko pa je tako, da skupne službe dobijo ravno toliko sredstev, če kamnolom obratuje ali ne, kar prav gotovo ni pravilno. Pri rešitvi problema namestitve tehniškega vodje smo naleteli na razumevanje samo v DO RGD, ki je iz skupnih služb začasno razporedila strokovnjaka za tehniškega vodjo kamnoloma in ga prijavila na republiškem rudarskem inšpektoratu.

Skupščina občine Trbovlje, oddelek za gospodarstvo, finance in komunalne zadeve, nas je z dopisom št. 310-2/76-3/2 z dne 21. 2. 1979, opozorila na ugotovljene nepravilnosti pri delu v kamnolomu in predlagala republiškem rudarskem inšpektoratu, da v okviru svojih pristojnosti čimprej opravi pregled nad eksploatacijo v kamnolomu »Vode« Trbovlje. Na ta dopis smo napisali ugovor, ker so ugotovitve neresnične in predlagali, da se organizira razgovor med predstavniki SOB Trbovlje in predstavniki TOZD GRAMAT, kjer naj bi razčistili odnose in navedene probleme. Mislimo, da postopek in odnos pristojnega organa za rudarstvo SOB Trbovlje do naše TOZD ni pravilen, kar je razvidno iz sedajnega in tudi iz prejšnjih postopkov. Pri tem posebej izpostavljamo postopek za pridobitev dovoljenja za izkoriščanje dolomita v kamnolomu in za izkoriščanje glin v glinokopu, s posebnim poudarkom na obračun in plačilo prispevka za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča, ki je presegel vse meje. Z izdajo soglasja Kmetijske zemljiške skupnosti SOB Trbovlje, št. 320-R/76-3/6 z dne 1. 12. 1976, nam je bila naložena obveznost plačila prispevka za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča 30,00 din/m² in vodni prispevek 2,00 din/m², kar znaša za 4000 m² odkrite grmovjem zaraščene površine kamnoloma 128.000,00 dinarjev! Ta znesek smo morali plačati pred izdajo dovoljenja

za izkoriščanje dolomitnega gramozja v enkratnem znesku. Za primerjavo navajamo določila dogovora o višini in načinu plačila prispevka za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča za kamnolom rudnika Hrastnik, ki je bil sklenjen 9. 9. 1976 med TOZD Rudnik Hrastnik in Kmetijsko zemljiško skupnostjo Hrastnik. V tem dogovoru je določen prispevek za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča 2,00 din m² oz. 16.000,00 din za 8.000 m² za dobo 20 let, TOZD rudnik Hrastnik pa je dolžan ta znesek odplačevati v enakih letnih obrokih po 800,00 din! Nerazumljivo nam je, zakaj tako ogromna razlika v prispevku za isto dejavnost v dveh sosednjih občinah. Z dopisom št. 156/77-PM/DO z dne 19. 5. 1977, je naša pravna služba zahtevala od Kmetijske zemljiške skupnosti Trbovlje povračilo preveč zaračunanega in plačanega prispevka, ker ni bil izračunan v skladu z določili 4. člena odloka o prispevku in višini prispevka za primere, ko se spremeni namembnost kmetijskega, gozdnega in nezazidanega stavbnega zemljišča (Uradni vestnik Zasavja, št. 2/74) in 1. člena o spremembi odloka o prispevku in višini prispevka za primere, ko se spremeni namembnost kmetijskega, gozdnega in nezazidanega stavbnega zemljišča (Uradni vestnik Zasavja, št. 10/74). Očitno je bilo, da je v tem primeru šlo za napako, katero je predstavnik Kmetijske zemljiške skupnosti tudi priznal. Dogovorjeno je bilo, da nam preveč zaračunanega prispevka ne morejo vrniti, pač pa ga bodo upoštevali pri plačilu prispevka za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča za glinokop »Neža«, ki je bil v tem času v postopku. Na žalost ta dogovor ni držal in smo bili po odločbi št. 351-72/77-3/7 z dne 20. 9. 1977, ki jo je izdal oddelek za gospodarstvo, finance in komunalne zadeve Skupščine občine Trbovlje, dolžni plačati za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča za glinokop »Neža«, prav tako po

30,00 din/m² in vodni prispevek 2,00 din/m², kar znaša za 3165 m² odkrite površine glinokopa 101.280,00 din! Tudi ta znesek smo morali plačati pred izdajo dovoljenja za odkopavanje glin v enkratnem znesku. Nehote se nam vsiljuje misel, da smo napravili napako, ko je naša pravna služba napisala zahtevek za povrnitev preveč zaračunanega prispevka za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča za kamnolom »Vode«. Ne le da nismo dobili vrnjenega preveč plačanega prispevka, temveč se nam je celo maščevalo pri plačilu tega prispevka za glinokop, ker nekatere službe nikakor ne morejo priznati svoje napake. Takšni in podobni prispevki zelo obremenjujejo že tako težak finančni položaj naše TOZD, ki posluje na meji rentabilnosti in s precej nižjimi osebnimi dohodki od republiškega poprečja.

Z dopisom službe varstva pri delu DO ZPT št. 87/79 z dne 7. 3. 1979, je v skladu z zakonom o varstvu pri delu ustavljeno delo v kamnolomu »Vode« v Trbovljah, ker so po mnenju varnostnega tehnika ogrožena življenja tam zaposlenih delavcev. V dopisu varnostni tehnik poleg ostalega ugotavlja, da mestoma previsne strmine v kamnolomu predstavljajo stalno nevarnost obruševanja, ki se bo spomladi v času temperaturnih razlik in vplivov atmosferilij še povečala, kar predstavlja nenehno nevarnost za poškodbe in življenja delavcev. Mislimo, da z ustavitvijo del v kamnolomu, varnostna služba ni napravila vsega, kar smo od nje pričakovali, ker če v kamnolomu ne bo nihče delal, ne bodo nikoli posnete strmine, ki predstavljajo nevarnost za delavce. Menimo, da bi varnostna služba morala dati strokovna navodila, kako sanirati nevarne previse in izvajanje teh del tudi nadzirati, ne pa po liniji najmanjšega odpora ustaviti dela. Jasno nam je, da se ne more zgoditi nesreča pri delu če ne delamo, vendar poudarjamo, da bi morali delo organizirati tako, da bo

čimbolj varno in da bomo z varnim delom ustvarjali dohodek za osebno, skupno in splošno porabo, kajti če dohodka ne bo, tudi skupne službe ne bodo dobile sredstev za svoje delo. Kamnolom je v okviru TOZD GRAMAT najbolj rentabilna dejavnost saj s svojim ostanikom dohodka pokriva izgubo na opekarni, ki ima petkrat več zaposlenih. Zato se nikakor ne moremo strinjati z ustavitvijo del v kamnolomu in pričakujemo (takojsnje ukrepe tako službe varstva pri delu kot ostalih tehniških služb SOZD in DO v cilju takojšnjega nadaljevanja del, ki bo varno za delavce in da se nadaljuje s sanacijo previsnih delov kamnoloma, ki dejansko predstavlja nevarnost za delavce.

Ustavitev del v kamnolomu predstavlja velik izpad dohodka za našo TOZD, poleg tega pa imamo izredne težave s kupci gramoza, s katerimi imamo sklenjene pogodbe za dobavo gramoza, da ne omenjamo sankcij za neizdobavljanje pogodbeno dogovorjenih količin gramoza. Ustavitev del v kamnolomu pa bo vplivalo tudi na povišanje cen stanovanjske in druge družbeno usmerjene izgradnje v Trbovljah, ker bo gramoz, pripeljan od drugod bistveno dražji. Največji potrošniki našega gramoza so TOZD v občini Trbovlje, ki bodo s tem, da ne bodo dobile gramoza v Trbovljah, tudi precej prizadete.

Zaradi vsega naštetega se pojavlja tudi problem realnega planiranja tako kratkoročnega, še bolj pa srednjeročnega za naslednje obdobje, ker je v takem stanju nemogoče realno planiranje in investiranje, ker ne vemo, kdaj nam bo kdo ustavil dela v kamnolomu. Poleg vsega naštetega pa je to še dodatni problem s katerim se srečuje le TOZD GRAMAT.

O teh problemih je razpravljala samoupravna delavska kontrola in delavski svet TOZD GRAMAT ter delavski svet DO RGD in sprejeli ustrezne sklepe, ki jih bodo posredovali pristojnim službam.

Ivan Slanšek

V zvezi z ustavitvijo del v kamnolomu Vode smo prosili SVD DO ZPT za pojasnilo, ki ga v celoti objavljam.

Popolnoma se strinjamo s piscem članka, ki ugotavlja, da ne bodo nikoli posnete strmine (previsi op. ur.), ki predstavljajo nevarnost za delavce, če v kamnolomu ne bo nihče delal. In dalje meni, da bi vrnostna služba (SVD) morala dati strokovna navodila, kako sanirati nevarne previse in izvajanje teh del tudi nadzirati.

Prav zaradi tega je sledila namreč prepoved dela v kam-

Pripis uredništva

nolomu. Sanacijo kamnoloma je s prehodom na ustrezno metodo pridobivanja gramoza in s tem tudi obvezno izravnavo previsov, obravnaval projekt. Služba varstva pri delu je pa pri »nadzorovanju« ugotovila, da se dela ne izvajajo po projektu, ker je dne 6. 3. 1979 ugotovila, da dela na pridobivanju potekajo v vznožju kamnoloma, kar strmino še povečuje. Že sama situacija delovišč v vznožju oziroma pod previsi pa posebno v pomladanskih dneh predstavlja nevarnost, zaradi katere smo bili dolžni postopati kot določa zakon.

Aktivnost samoupravnih organov

12. seja izvršilnega odbora DO Zasavski premogovniki je bila 5. marca t.l. Na njej so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— na znanje je sprejel informacijo o poslovanju TOZD in delovnih skupnosti za leto 1978; sklenil je predložiti zaključni račun v potrditev delavskemu svetu DO ZPT;

— v skladu s sklepom delavskega sveta SOZD EGS je bil predložen le tej zahtevek za pokritje izpadlega dela dohodka za sklad skupne porabe in to za področje bivšega TOZD RP Hrasnik v znesku 14.785.000,00 din, za bivši TOZD RP Trbovlje 12.690.000,00, za bivši TOZD RP Zagorje 18.466.000,00 in za TOZD Separacija premoega Trbovlje 3.867.000,00 din;

— sklenil je predlagati delavskemu svetu DO ZPT, da sprejme postopek za pripravo srednjeročnega načrta za naslednje obdobje;

— na znanje je sprejel informacijo o poteku proizvodnje

oziroma izpolnjevanje proizvodnega načrta v februarju;

— sklenil je, da je treba delovni proces pri pridobivanju premoga in pri drugih delih organizirati tako, da bo možno uresničiti program obsega nardnega dela in ga omejiti največ do 5% v primerjavi s številom redno opravljenih delavnikov;

— mnenja je bil, da je treba predlagane spremembe k pravilniku o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD za leto bližkih sindikatov. Na podlagi 1979 uskladiti s stališči reputako usklajenih stališč, je treba predlagane spremembe predložiti v potrditev delavskemu svetu DO ZPT;

— v razpravi o delu komisije za izdelavo osnutka pravilnika o osnovah in merilih delitve sredstev za OD je sklenil, da je treba oceniti izdelavo kataloga del in opravil in ugotoviti njih pravilno razvrstitev, dalje je treba opredeliti enoto enostavnega dela, ter da je tre-

ba še pred razpravo o osnutku tega pravilnika uskladiti in poenotiti stališča na ravni SOZD REKZ. To akcijo naj bi opravila konferenca sindikata.

DELAVSKI SVET DO ZPT

10. seja delavskega sveta DO ZPT je bila 12. 3. popoldan v poslovni stavbi na Trgu Franca Kozarja v Hrastniku.

— potrdil je zaključni račun za leto 1978;

— sklenil je predložiti zahtevek za pokritje izpadlega dela dohodka za sklad skupne porabe na naslov EGS za skupni znesek 49,808.000,00 din;

— sklenil je, da naj strokovni kolegij DO ZPT v zvezi z nardurnim delom v TOZD RESD sprejme ustrezno stališče. Gre za učinkovitejše izkoriščanje delovnih dni, morda celo z zamikom delovnega časa;

— sprejel je predlog sprememb prejemkov k pravilniku o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD z veljavnostjo od 1. marca 1979 dalje, razen nadomestila za kilometrino in jamski dodatek, ki sta že v uporabi in za prevoz na delo in z dela, ki je bil sprejet s 1. 2. 1979 dalje;

— o poračuni regresa med delom bo sklepal naknadno;

— sklenil je opozoriti osnovne organizacije sindikata, da so se v akciji v zvezi z usklajevanjem stališč glede teh prejemkov premalo angažirali ali pa se sploh niso, tako da sindikati v tem primeru niso odigrali svoje vloge;

— sprejel je delovni program za pripravo in sprejem plana delovne organizacije ZPT za dobo od leta 1981—1985. Rok za predložitev predloga plana je 31. 9. 1979;

— sprejel je spremembe in dopolnitve treh pravilnikov in to:

pravilnika o oblikovanju cen in pogojev za prodajo proizvodov in opravljanje storitev,

pravilnika o reklamacijah kupcev proizvodov in naročnikov storitev, ter

pravilnika o obsegu podatkov v evidenčnih knjigah, ki se

vodijo na maloprodajnih mestih premoga in gramozu;

— pooblastil je direktorja DO ZPT za imenovanje strokovne komisije, ki bo v sodelovanju s skupno komisijo za izdelavo pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD dopolnila osnutek pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD ter s tem, da izdelajo dokončni katalog del in opravil. V komisijo je imenovanih 27 članov iz vseh TOZD in delovnih skupnosti. Komisija je bila dolžna z delom pričeti itakoj, tako da naj bi dali do 23. marca osnutek v razpravo. Referendum o sprejetju tega pravilnika naj bi bil v začetku maja t.l.;

— pooblastil je izvršilni odbor DO ZPT, da dokončno odloči o načinu obratovanja v aprilu ter da pri sestavljanju načrta obratovalnih dni upošteva, da se delo na dan 30. aprila eventualno nadomesti z rednim obratovanjem na dela prosto soboto v aprilu;

— finančna služba DO ZPT je dobila nalogo, da napravi za naslednjo sejo poročilo o tem, kako so izdajale posamezne TOZD bone za prehrano med delom.

DELAVSKI SVET SOZD EGS

1. seja delavskega sveta SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije v tej mandatni dobi, je bila 22. januarja 1979 v Mariboru. Seji je prisostvovalo tudi 8 delegatov iz REK Zasavje.

— zasedanje je bilo sklepčno, ker je bilo na seji navzočih več kot polovica delegatov;

— glede na to, da ima REK Zasavje v delavskem svetu SOZD EGS 8 delegatskih mest, izvoljenih pa je 13 delegatov, je delavski svet sklenil, da naj REK Zasavje določi osem stalnih delegatov za seje delavskega sveta SOZD EGS, ostali pa bodo namestniki;

— za predsednika delavskega sveta je bil izvoljen Ivan Kralj, dipl. ek., iz Dravskih elektrarn Maribor, za namestnika DS pa Peter Jaklič iz REK Velenje;

— izvolil je v naslednje kolektivne izvršilne organe:

odbor za razvoj ima 9 članov; REK Zasavje zastopa Anton Urankar

odbor za ekonomsko finančne zadeve ima 9 članov; REK Zasavje zastopa Janko Lapornik

V februarju in marcu tega leta so potekali v organizaciji TOZD Revirska delavska univerza Trbovlje in Kluba samoupravljalcev Trbovlje, seminarji za delegate, člane splošnih delegacij v TOZD in delovnih skupnostih našega kombinata. Predavanja so potekala v predavalnici Delavskega doma in v sejni sobi REK Zasavje. Predavali so znani družbenopolitični delavci na aktualne teme. (Foto A. Bregant)

odbor za tehnične zadeve ima 9 članov; REK Zasavje zastopa Ivan Berger

odbor za organizacijsko pravne zadeve ima 9 članov; REK Zasavje zastopa Elvira Korošec

odbor za splošni ljudski odpor ima 9 članov; REK Zasavje zastopa Srečko Klenovšek

v samoupravni delavski kontroli SOZD EGS je 8 članov; REK Zasavje zastopa Alojz Hočevar

— sprejel je program aktivnosti za uresničitev sprejetih osnov družbenoekonomskih odnosov in samoupravne organiziranosti EGS;

— sprejel je predloženo dolgoročno prognozo razvoja porabe električne energije in delovne moči v okviru 5 oskrbovalnih območij SR Slovenije in sprejemnih mestih distribucije do leta 2000, z vsemi spremembami in dopolnitvami.

— na predlog delegata REK Velenje je sprejel plan sistemskih študij za leto 1979 v skupnem znesku 16,654.000,00 din;

— sprejel je samoupravni sporazum proizvajalcev in uporabnikov sistema za mrežno ton/frekvenčno komando;

— imenoval je v. d. vodjo delovne skupnosti za počitniško rekreacijsko dejavnost. Dela in naloge bo izvajal Bernhard Klugler, dosedanji vodja službe počitniških domov;

— na znanje je sprejel poročilo predsedstva KO OOS SOZD EGS z dne 6. 2. 1979, v zvezi z dodatnim izpadom skupnega dohodka v letu 1979, zaradi nepravočasne uveljavitve zvišanja cene električne energije. Sklenil je opozoriti ISE, da sklep DS SOZD EGS z dne 11. 1. 1979 predloži oziroma vključi v dnevni red za naslednjo sejo skupščine ISE.

elektro-kovinarski in blagovno-denarni).

Na kakršnokoli zgradbo modela bo vplivalo še vrsta činiteljev, od potreb združenega dela po določenih kadrih, do finančno materialnih pogojev. V Zasavju so podane možnosti, da model usmerjenega izobraževanja vključi v izobraževanje nekatere poklice do določenih stopenj zahtevnosti in to za: kovinarje, rudarje, električarje, gostince ter poklice za blagovni in denarni promet ter administracijo. Koliko in kateri bodo zajeti v izobraževanje ter v kakšnem zaporedju se bodo vključevali pa moramo sproti ugotavljati z analizo potreb združenega dela. Za nekatere poklice se bo pokazala potreba, da se finalni del izobraževanja — praktični del opravi v delovnih organizacijah ali v drugih centrih usmerjenega izobraževanja izven regije. Zato bo moral zasavski model usmerjenega izobraževanja računati na tesno povezavo tako s centri kot kadrovske službami delovnih organizacij.

Smo sredi razprav o usmerjenem izobraževanju

V Zasavju deluje za potrebe gospodarstva vrsta poklicnih in srednjih šol, v katerih se izobražujejo učenci za različne poklice. Kljub tej mreži šol pa poklicne šole ne zadostijo potrebam, ki jih izkazuje združeno delo, zato bo morala organiziranost usmerjenega izobraževanja v Zasavju temeljiti na zahtevah in potrebah združenega dela. Vemo, da se gospodarstvo in družbene dejavnosti v Zasavju povezujejo v organizacijskem, tehničnem, programskem in splošnem poslovnem pogledu. Tem procesom bo moralo slediti tudi usmerjeno izobraževanje, ki bo razvijalo takšne odnose in oblike dela, ki bodo omogočale tesno povezovanje z uporabniki kadrov. Se pravi, vzgajati in

izobraževati bo treba tiste kadre, ki so v zasavskem združenem delu deficitarni, to pa je tudi temeljna orientacija za preobrazbo srednjega šolstva v zasavski regiji v usmerjeno izobraževanje. Osnova za oblikovanje modela usmerjenega izobraževanja v Zasavju je koncept preobrazbe vzgojno izobraževalnega sistema v SR Sloveniji. Če upoštevamo osnutek zakona o usmerjenem izobraževanju, ki določa vertikalno povezovanje in združevanje vzgojno izobraževalnih organizacij, mora model omogočiti zlasti vertikalno povezovanje in združevanje vzgojno izobraževalnih organizacij v Zasavju (v predlogu modela je zaslediti možnost organiziranja dveh centrov, in sicer:

Zahteva usmerjenega izobraževanja terja tudi večjo povezanost vzgojno izobraževalnega dela in življenja v šoli, z delom in življenjem v delovni organizaciji in krajevni skupnosti. Vse to pa zahteva od vzgojno izobraževalnih organizacij polno odgovornost za realizacijo ciljev reforme. Za dosego teh ciljev pa se bodo morale šole ustrezno organizirati in mobilizirati učitelje, samoupravne organe šole, učence in družbenopolitične organizacije, da bi bili pravočasno pripravljeni na preobrazbo. Oblikovanje nekaterih možnih organizacijskih rešitev združevanja in povezovanja vzgojno izobraževalnih organizacij v Zasavju, tj. centra strokovnih šol — poklicna kovinarska in elektro šola, gostinske šole, rudarske šole, izobraževalnega centra STT Trbovlje, tehnična šole Trbovlje, gimnazije in ekonomske šole Trbovlje, bo v veliki meri pogojeno z družbeno dogovorjeno mrežo šol v SR Sloveniji in v revirjih ter od-

ločitvami združenega dela v regiji. Združenem delu v Zasu pri pripravi in izvedbi preobrazbe srednjih šol v usmerjeno izobraževanje.

Jože Omahne

Jernej Kreže: Prevoz na delo v jamo premogovnika Trbovlje, linorez, 1978

Gospodarska zbornica Slovenije se je preobrazila

Dosedanja organizacija, cilji in nameni GZS, so nam v glavnem znani. Vendar se je tudi ta v splošnem procesu preobrazbe v zadnjih mesecih bistveno reorganizirala. Poleg GZS imamo odslej tudi splošna gospodarska združenja in medobčinske zbornice.

GZS se je na svoji prvi seji zbornice, dne 20. marca, na novo konstituirala. S tem pa je bil končan proces preobrazbe zborničnega sistema v naši republici. Delo zbornice se ni prilagodilo le organizacijsko, pač pa tudi vsebinsko in po načinu

delovanja potrebam združenega dela. Preoblikovana zbornica postaja »samoupravni kanal, ki omogoča združenemu delu, da preko njega tvorno deluje od TOZD do najvišjih zveznih organov.«

Za predsednika Gospodarske zbornice so delegati izvolili Andreja Verbiča, za poklicne podpredsednike Lojzeta Fortunona, Rudija Sepiča in Borisa Zidarča, za nepoklicne podpredsednike Ivana Atelška, Rada Dvoršaka in Tatjano Kosovel, za tajnika zbornice pa Milana Šterbana. Za člane izvršilnega odbora

skupščine pa so izvolili: Franca Kragelja, Borisa Lasiča, Marka Stokina Petra Vujeca, Slavka Beznika, Dušana Burnika, Antona Debevca, Stanislava Dolenc, Jožeta Eržena, Slavka Glinška, Mirana Goslarja, Milana Kojca, Milana Krajnika, Ivana Kukovca, Milico Mutič, Marjana Planinca, Janeza Pograjca, Toneta Potočnika, Antona Rousa, Milivoja Samarja, Antona Stipaniča, Jožeta Slokarja in Andreja Železnika. Slednji bo zastopal pri izvršnem odboru revirje oziroma revirsko medobčinsko zbornico.

Medobčinska gospodarska zbornica ustanovljena

28. februarja t.l. je bila v predavalnici Delavskega doma v Trbovljah ustanovna skupščina Medobčinske gospodarske zbornice revirskih občin Trbovlje. Udeležili so se je številni delegati iz raznih organizacij združenega dela ter drugih organizacij. Prišel jo je namestnik predsednika medobčinskega odbora GZS za Zasavje, Aleksej Us.

Za delovnega predsednika je bil izvoljen Dušan Kolenc.

Na prvi skupščini so sprejeli poslovnik o delu skupščine, poslušali so poročilo o delu medobčinskega odbora GZS za Zasavje v preteklem mandatnem obdobju in razrešili ta odbor, ker je prenehal z delom. Delegati so poslušali poročilo o delu iniciativnega odbora za ustanovitev medobčinske gospodarske zbornice revirskih občin, sprejeli so statut, delovni program, finančni načrt in prispevne stopnje za letošnje leto, sprejeli pa so tudi sklep o ustanovitvi MGZ revirskih občin. Ob zaključku so še izvolili delegate v organe in telesa zbornice ter Gospodarske zbornice Slovenije.

Ustanovljena je bila torej Medobčinska gospodarska zbornica revirskih občin; takšno je odslej tudi njeno ime. Sedež ima v Trbovljah, Cesta oktobrske revolucije 31. Sredstva potrebna za začetek dela zbornice bo zagotovila Gospodarska zbornica Slovenije. Rudi Kovačič je bil izvoljen za sekretarja zbornice, ki jo bo zastopal tudi v premoženjskih in drugih pravnih poslih.

Izvršni odbor MZG revirskih občin tvorijo naslednji člani: Ivan Srebot — STT, Evald Pušnik — Varnost, Janko Lapornik — SOZD REKZ, Jože Vidmar — REKZ DO ZPT — TOZD P. Ojstro, Branko Milinovič — Steklarna, Karel Šmuc — Svea, Nikola Bojovič — Zavasvska kmetijska zadruga, Milan Babič — STP Hrastnik, Janez Pušnik — KOP Zagorje, Marjan Šinkovec — Zavaroval-

na skupnost Triglav, ROS Trbovlje, Andrej Železnik — IBT, Peter Kovač — MGZ, Rudi Kavčič — MGZ, Boris Fele — Lisca, TOZD Zagorje in Jože Herman — Cementarna. Za predsednika izvršnega odbora in hkrati Medobčinske gospodarske zbornice revirskih občin je bil izvoljen Peter Kovač, za podpredsednika Andrej Železnik (neprofesionalno). Predsednik odbora za napredek gospodarstva in plan je Ivan Srebot, predsednik odbora za razvoj dohodkovnih odnosov, trga in cene Janko Lapornik, predsednik odbora za izobraževanje kadra v gospodarstvu Boris Fele, predsednik odbora za samoupravljanje in pravna vprašanja, Branko Milinovič; nadzorni odbor tvorijo Anton Pikš (predsednik) — REKZ — DO ZPT, TOZD P. Trbovlje, Veber Franc — DELOZA Zagorje in Ivan Šurina — Jutranjka TOZD Dol. Komisijo za organizacijska in kadrovska vprašanja tvorijo: Marjan Šinkovec (predsednik) — ZS Triglav, Jože Kandolf — REKZ — DO ZPT, TOZD P. Hrastnik in Albin Pražnikar — Siporeks Zagorje.

Za možne člane organov in teles Gospodarske zbornice Slovenije so bili predlagani:

— v skupščino GZS Slavko Jelen — RUDIS in Branko Milinovič — Steklarna;

— v KO za razvoj in ekonomsko politiko Leopold Ravnikar — STT;

— v KO za tržišče ter za ustvarjanje in delitev dohodka Franc Zupan — Varnost;

— v KO za ekonomske odnose s tujino Cveto Majdič — RUDIS.

Skupščina pa je predlagala GZS, da vključi v razne organe GZS še Andreja Železnika, Janeza Pušnika, Mirka Kovača in Jožeta Zorčiča.

Svet Medobčinske gospodarske zbornice revirskih občin tvorijo:

— trije delegati Medobčinskega sveta zveze sindikatov Slovenije (Vinko Kovačič, Franci Kovač, Jože Zorčič);

— dva delegata skupnosti revirskih občin (Marjan Kovač in Anton Grebenc);

— dva delegata MGZ (Marjan Šinkovec in Peter Kovač).

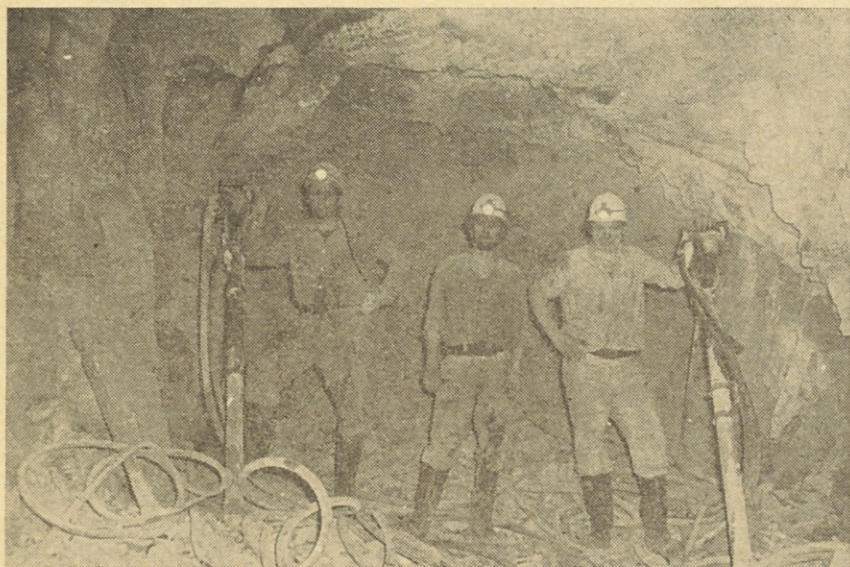
Skupščina MGZ revirskih občin šteje skupno 49 delegatov. Od teh so iz TOZD in delovnih skupnostih DO združenih v REKZ naslednji delegati: Ivan Berger — DO ZPT, Vili Brodar — DO IMD, Stane Markovič — DO RGD, Janez Perger — DO TET.

O nalogah in ciljih novoustanovljene Medobčinske gospodarske zbornice revirskih občin bomo v naslednjih številkah našega glasila še pisali.

Splošna združenja so pričela z delom

V februarju t.l. so imela novoorganizirana splošna združenja svoje ustanovne skupščine in svoje prve seje. Dosedanje TOZD (združenja prometa in zvez, energetike, itd.) ki so delovale v okviru Gospodarske zbornice Slovenije, so po štirih

letih in pol, kolikor časa je trajal njihov mandat, prenehale obstajati, na temelju zakona pa so bila ustanovljena splošna združenja. Tako je večina naših TOZD vključena v splošno združenje energetike v Ljubljani, TOZD Avtoprevoz »Zasavje«

Odpiranje vzhodnega predela jame Hrastnik. Delovišče na 7. obzorju proge proti jugovzhodu. Pri delu smo naleteli na Franca Hrena, Stanka Hlebca in Mirka Vnuka. (Foto A. Bregant)

pa je združen v splošno združenje prometa in zvez Slovenije.

Na prvi seji skupščine prve seje združenja prometa in zvez Slovenije, ki je bila 27. februarja 1979, v prostorih Gospodarske zbornice Slovenije, so izvolili organe skupščine, obravnavali poročilo o delu združenja prometa in zvez v pretek-

lem mandatnem obdobju, obravnavali so nadalje naloge in delo združenja, sprejeli predlog statuta in poslovika ter programa dela za letošnje leto, sprejeli pa so tudi finančni načrt združenja za letošnje leto, in izvolili organe združenja in Gospodarske zbornice Slovenije.

Splačalo se je videti in slišati

Od 29. septembra do 13. oktobra 1978, je bila v organizaciji Zveze rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov SRS organizirana strokovna ekskurzija v Združene države Amerike, z udeležbo na 3-dnevnem simpoziju v mestu Denverju (država Colorado) o premoških raziskavah, z udeležbo na 3-dnevni ekskurziji v premogovnikih Rocky Mountains (Skalno gorovje) v zahodnem delu Colorada in z udeležbo na svetovni rudarski razstavi v Las Vegasu v državi Nevada. Skupno se je udeležilo ekskurzije 18 rudarskih

strokovnjakov iz Slovenije in Beograda, od tega dva iz REKZ.

Moram poudariti, da je bila celotna ukscurzija odlično organizirana, zato smo lahko v razmeroma kratkem času spoznali kam in kako bodo Američani v bodoče usmerjali svoje premogovništvo in kakšne so njihove tendence v razvijanju mehanizacije. Ker smo na tej preko 20.000 km dolgi poti videli tudi druge zanimivosti, bom skušal tudi opisati nekaj svojih vtisov s poti, da bom morda s tem popestril ta prispevek in ga naredil bolj za-

nimivega tudi za tiste bralce, ki jih ne zanima samo golo strokovno poročilo.

Ker se je pri JAT zapletlo s prvotno določenim poletom iz Zagreba v New York, smo morali odpotovati preko Pariza. Tako smo preko letalske družbe Air France leteli na letalski progi Pariz—New York z največjim potniškim letalom na svetu, in sicer Jumbojetom (Boeing 747), ki ima prostora za 490 potnikov in je v primeru z drugimi letali resničen orjak, ob katerem so se mi dozdevala ostala potniška letala na letališču De Gaul resnično majhna.

Tudi notranjost letala se po velikosti zelo razlikuje od ostalih, saj je v eni vrsti 10 sedežev ob dveh prehodih, dolžina letala pa je razdeljena z več stebri, ki služijo za jedilne shrambe in za filmsko proiciranje. Sam let je trajal 8 ur, ki pa kar hitro minejo, ker potnike dobro zaposlijo: najprej postrežejo z pijačo, nato sledi kosilo, potem je 2-urno predvajanje filmov, postrežba z kavo in pijačo ter nato razdeljevanje formularjev za razne popise ob vstopu v ZDA. Tako je tudi preko 10 stewardes vseh 8 ur poleta polno zaposlenih. Polet je bil miren in ob pristajanju, na letališču Kennedy v New Yorku, se nam je nudil lep pogled na to veliko mesto.

Ob vstopu v ZDA mora tujec opraviti veliko raznih vpisov v prijavnne formularje in opraviti precejšnje vstopne formalnosti, za kar navadno mislimo, da so naše specialite, pa lahko trdim, da so drugod mnogo hujše.

Ker smo morali prenočiti v centru mesta pred nadaljevanjem poti, smo na avtobusni vožnji z letališča dobili prve podatke in vtise o tem mestu, ki šteje v centru 7,5 milijona prebivalcev, z okolico pa 15 milijonov. Sestoji se pa tako kot vsa ameriška večja mesta iz poslovnega — zgornjega dela, ki je na otoku Manhattan in iz spodnjega — stanovanjskega dela. New York je naj-

večje središče finančnega kapitala in njegovih niti po vsem svetu, največje trgovsko in potrošniško središče, mesto z množico največjih zgradb (nebotičnikov) in največjim prometom. New York je bil včasih prva luka sveta, sedaj pa je ta primat popolnoma izgubil, ker tovrnega pomorskega prometa nima več, potniški pomorski pa ob današnjem razširjenem letalskem prometu ne predstavlja nobene večje gospodarske pomembnosti. Newyorške ceste so razmeroma slabo vzdrževane, kar opravičujejo z znano slabo mestno finančno situacijo, za razliko od bogatejših ameriških mest, kot je na primer Denver, kjer so celo prevozi z avtobusi mestnega prometa brezplačni. Sicer pa je izredno gost cestni promet v središču Manhattana sorazmerno enostaven, ker so tu podolžne popolnoma ravne avenije, pravokotno na njih pa ravne ceste (označene s številkami od 1 do preko 100), vse so enosmerne — izmenoma lihe v eno in sodo številčne v nasprotno smer, diagonalno pa poteka 29 km dolgi Broadway (»široka cesta«).

Verjetno si pri nas večinoma napačno predstavljamo ameriški cestni promet, da se namreč vse odvija izredno hitro, ob ne vem kakšnih prehitvanjih. Odvija pa se promet dosti tekoče, brez pretiranih hitrosti. Tako naj povem, da je absolutno največja dovoljena hitrost vožnje v ZDA na avto cestah 95 km na uro. To pa vsi upoštevajo, ker so kazni za prekršek ob prekoračitvi te dovoljene hitrosti izredno stroge: ob prvem prekršku denarna kazen 200 dolarjev, ob drugem prekršku se kazen podvoji in ob tretjem sledi doživljenjski odvzem vozniškega dovoljenja. Ko že ravno opisujem svoje vtise o prometu naj povem, da mi je takoj padlo v oči to, da je izredno veliko osebnih avtomobilov z raznimi praskami, vboklinami drugimi nakazi udarcev, kar Američane očitno ne ovira ali vznemirja tako kot nas, ali pa

se jim morda to ne splača popravljati. Sicer pa do avtomobilov lahko pridejo sorazmerno poceni. (V televizijskih reklamah avtomobilske firme nudijo ugodne kreditne pogoje za nakup osebnih avtomobilov »cestnih ladij«, ki imajo ceno med 4000—5000 dolarjev, v Las Vegasu pa sem videl prodajo že rabljenih avtomobilov s cenami od 200 dolarjev naprej).

Ker je središče Manhattan otok, smo naslednjega dne z avtobusom odpotovali preko podvodnega tunela, ki povezuje New York s sosednjo državo New Jersey do letališča Newark in z letalom preko Chicaga po 4-urnem letu prispeli v Denver, glavno mesto države Colorado. To je 1,5 milijonsko mesto, cela država Colorado, ki ima velikost Jugoslavije pa šteje 2,5 milijona ljudi.

Mesto se hitro razvija in smatrajo, da bo postalo eno glavnih središč ameriške energetike, to pa mnogo pomeni, če vemo, da so ZDA daleč največji proizvajalec in porabnik energije na svetu. Zanimivo je obrašanje ZDA kot največjega proizvajalca energije: nafte so leta 1972 načrpali še 528 milijonov ton, leta 1976 pa samo še 403 milijone ton, ker cenijo odkrite zaloge nafte na preko 4 milijarde ton in ker je zmogljivost njihovih rafinerij 740 milijonov ton, razliko v porabi rajši uvažajo, zato krepijo druge energetske vire ter mrzlično raziskujejo nove možnosti. Predsednik ZDA Carter je narod pozval 1977. leta k varčevanju in sprejel v ta namen razne ukrepe. Od skupne zmogljivosti elektrarn (458 milij. kW) izkorišča vodno energijo 13,4%, nuklearno energijo 4,6%, geotermične vire pa 0,07%.

Tako je mimo zemeljskega plina najvažnejši vir energije premog, ki mu za bodoče nakazujejo čedalje večjo pomembnost. To bi najlažje ilustriral s številkami: ZDA so v letu 1975 proizvedle 581 milijonov ton premoga (svetovna proiz-

vodnja je znašala 2.593 milijonov ton), leta 1985 bo znašala proizvodnja premoga v ZDA 842 milijonov ton (svetovna 3.884 milijonov ton) in leta 2020 2.400 milijonov ton (svetovna 8.846 milijonov ton), kar pomeni povišanje proizvodnje od leta 1975 napram letu 2020 za 320% (v svetu pa za 270%). Ker so zaloge premoga v ZDA ogromne, ne pa še povsem raziskane, je razumljivo, da veliko vlagajo v raziskovalna dela in v odpiranje novih premogovnikov, predvsem v srednje zahodnem predelu ZDA, kjer premog v glavnem uporabljajo v termoelektrarnah. Tu uporabljajo Američani geslo: če hočeš dobro investirati, investiraj v premogovništvo. Premog kot eden glavnih bodočih temeljev energije je dobil izredno veljavo in premogovništvo se intenzivno razvija od raziskav do končne eksploatacije, kar smo lahko med bivanjem v državi Colorado dobro spoznali. Tako je bilo najprej v Denverju 3-dnevno posvetovanje, ki ga je organiziralo uredništvo World Mining in World Coal revije iz San Franciscas z udeležbo preko 400 rudarskih in geoloških strokovnjakov iz vsega sveta z bistveno temo: način in obsežnost geoloških raziskav na premog, način izobraževanja in šolanja kadrov, kritični pogledi na nekatere programe raziskav in slično. Poleg domačinov so imeli izredno zanimiva predavanja tudi Sovjeti, Angleži, Kanadčani, Avstralski, Južni Afričani in Nemci. Povsod se glede na predvideno rast proizvodnje premoga zelo intenzivno ukvarjajo z premoškimi raziskavami, razvijajo specializirane geologe za premoške raziskave, postavljajo nove organizacije za vodenje projektov, premoških raziskav, razvijajo nove in močno izpopolnjujejo še stare vrste raziskav, uveljavljajo mikrokomputersko tehnologijo pri raziskavah, komputerske analize premoških ležišč in slično.

Posvetovanje je potekalo v glavni dvorani hotela Cosmos v centru Denverja, dopoldne

in popoldne ob odlični organizaciji, tako da so bile vse teme dobro in dovolj kratko pripravljene, dobro posredovane in obdelane.

Kolegi iz Velenja so med tem časom »skočili« z letalom na ogled nekega nekovinskega rudnika na povabilo angleške firme Dowty, ki v Velenju uspešno uveljavlja svoje samohodno hidravlično podporje; v tem rudniku pa se tudi uveljavlja s svojo mehanizacijo (zanimiv podatek: 500 rudarjev dela 354 dni v letu z štiriimi izmenami — 3 delajo, ena je v rezervi, letni zaslužek rudarjev pa znaša ca. 18.000 dolarjev).

Ker ja zahodni del Colorada bogat na premogu, ki je zelo kvaliteten in v pretežnem delu sorazmerno plitko pod površi-

no, je vodstvo simpozija organiziralo strokovno ekskurzijo v ta predel, da bi spoznali nekaj premogovnikov, ki so se začeli v tem predelu hitro razvijati.

Še predno pa smo odšli na pot naj omenim, da nas je navsezgodaj zbudila strahotna eksplozija. Kasneje smo po televiziji bili obveščeni, da je eksplodiral eden izmed glavnih rezervoarjev v rafineriji nafte na robu mesta, kjer so izgubili 4 ljudje življenje, nekaj je bilo ranjenih, na srečo pa še večino delavcev ni bilo na delu. Ugotovili so napako na nekem ventilu, ki je spuščal, potrebna je bila samo iskra...

(Nadaljevanje v naslednji številki)

Ivče BERGER

Izvajanje samoupravnega sporazuma o financiranju programov KS

Skupščina skupnosti krajevnih skupnosti Trbovlje je bila konstituirana 13. 12. 1978.

Že na prvem zasedanju SKS so delegati razpravljali o prioriteten planu investicijske izgradnje v krajevnih skupnostih v občini Trbovlje.

Na seji skupščine so imenovali posebno komisijo, v kateri so delegati vseh KS. Dobila je nalogo, da izdela analizo o dospelih sredstvih po samoupravnem sporazumu o združevanju in uporabi sredstev za financiranje programov v KS.

Komisija se je sestala in ugotovila naslednje:

Samoupravni sporazum o združevanju in uporabi sredstev za financiranje programov in planov KS v občini Trbovlje je veljaven od 1. 1. 1977. V letu 1977 je bilo zbranih 1.006.202,90 din. Zbrana sredstva v letu

1977 niso bila koriščena zaradi reorganizacije KS.

Leta 1978 je bilo zbranih 1.428.766,75 din.

Vsega je bilo torej zbranih 2.434.969,65 din.

Od zbranih sredstev je SDK zaračunala bančno provizijo din 8.522,40. Na KS Center so bila prenešana sredstva v znesku 2.426.447,25 din.

Po sporazumu bi morale biti zbranih:

— leta 1977	2.500.000,00 din
— leta 1978	2.500.000,00 din
Skupaj	5.000.000,00 din

Iz navedenega je razvidno, da združeno delo ne izpolnjuje svojih obveznosti po podpisnem samoupravnem sporazumu, oziroma smo zbrali din 2.565.030,35 manj kot predvideva samoupravni sporazum.

Od zbranih 2.426.447,25 dinarjev, je bilo porabljenih za odplačilo anuitet najetega kredita za gradnjo ceste Ustanovnega kongresa na Čebine, za gradnjo ceste na Ribniku in Nasipih ter za nekatera dela na cesti na Dobovec, skupno din 1.601.304,80.

(Po dogovoru delegatov krajevnih skupnosti in sklepa zborra krajevnih skupnosti skupščine občine Trbovlje).

Ostala denarna sredstva v višini 789.022,00 din pa so delegati KS na skupnosti krajevnih skupnosti razdelili po naslednjem ključu:

KS Klek	50.000,00
KS Zasavje	110.000,00
KS Center	90.000,00
KS Fric Keršič	100.000,00
KS Alojz Hohkraut	118.000,00
KS Franc Fakin	
KS Franc Salamon	
KS Ivan Keše	150.000,00
KS Dobovec	90.000,00
KS Čeče	30.000,00

Razdeljena sredstva so nekatere KS že koristile za svojo dejavnost, druge pa jih imajo še na tekočem računu.

Samoupravni sporazum in sprejeta stališča skupnosti krajevnih skupnosti naš obvezujejo, da bomo v bodoče združeno delo redno obveščali o sprejetih programih dela KS in porabljenih sredstvih v ta namen.

KS so dobile prva sredstva s svojo dejavnost iz naslova združevanja sredstev po samoupravnem sporazumu šele decembra 1978, zato poročila o koriščenju teh sredstev še nismo predložili.

Peter Kušek
predsednik skupnosti KS
Trbovlje

Sindikati so ustanovili svete

Republiški svet zveze sindikatov Slovenije je 28. 2. t.l. sklenil ustanoviti svete v svojem okviru. Ustanovljeni so bili naslednji sveti:

— za planiranje in ekonomsko politiko;

— za razvoj samoupravljanja;

— za oblikovanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke;

— za uveljavljanje delavcev v komunalnem in delegatskem sistemu;

— za izobraževanje in kulturo;

— za stanovanjska in komunalna vprašanja;

— za zdravstveno varstvo in socialno politiko;

— za življenjske in delovne razmere, rekreacijo in uporabo prostega časa delavcev.

Sveti so stalnega značaja, v njih pa so zastopani sindikalni in drugi družbenopolitični delavci, delavci iz združenega dela ter strokovnjaki za posamezna področja dela svetov.

Predsedstvo republiškega sveta ZSS je na svoji seji, 20. 2. 1979 obravnavalo osnutek pravilnika o financiranju in finančno materialnem poslovanju ZSS. Sprejelo je stališča iz katerih lahko povzamemo, da sredstva, ki se zberejo s članarino po

stopnji 0,6 % od neto osebnega dohodka člana, zadostujejo za financiranje odhodkov, ki jih imajo sindikati na vseh ravneh svoje organiziranosti. Zahtevalo je, da organizacije in organi ZSS gospodarijo z zbranimi sredstvi, to je s članarino v skladu s statutom sindikatov in pravilnikom o finančno materialnem poslovanju sindikatov. Ugotovilo pa je tudi, da sedanja razmerja delitve članarine ne omogočajo ustrezne aktivnosti v nekaterih organizacijah in organih sindikatov. Zato je mnenja, da je treba spremeniti sistem delitve članarine, od skupnih sredstev ZSS in ZSJ.

ŠTAFETA MLADOSTI

Zvezna ŠTAFETA MLADOSTI je letos odšla na svojo dolgo pot po Jugoslaviji z Raven na Koroškem. Mladi železarji so jo 24. marca ob 11.30 ponesli iz ravenske železarne, osrednje prireditve pa se je udeležilo mnogo ljudi. Tudi iz revirjev se je proslave udeležilo precej delovnih ljudi — občanov in mladih, v naših krajih pa smo štafeto pozdravili v nedeljo in ponedeljek — 25. in 26. marca.

Štafetno palico smo Hrastničani prejeli v nedeljo ob pol sedmih zvečer od mladih iz Laškega in jo, preko Dola nekaj pred devetnajsto uro prinesli na osrednjo prireditev pred hrastniško osnovno šolo. Štafetno palico so nato prevzeli mladi iz steklarne, v kateri je štafeta tudi prenočila.

V ponedeljek, 26. marca ob pol šestih zjutraj so štafetno palico pozdravili delavci v proizvodnih prostorih steklarne, mladi pa so jo nato preko tovarne kemičnih izdelkov, Ko-

munale in hrastniškega rudnika prenesli do Katarine, kjer so jo sprejeli trboveljski mladinci.

Štafetna palica je nadaljevala svojo pot skozi trboveljsko Iskro, Volan, Komunalno, srednjo in osnovno šolo, nekaj čez sedmo uro pa so jo prinesli na osrednji prireditveni prostor pred delavskim dom.

Po obisku Strojne tovarne so mladi iz Trbovelj na Slačniku

predali štafeto Zagorjanom, ki so jo ponesli skozi proizvodne prostore TOZD Lisca in naprej po Cesti 9. avgusta do spomenika revolucije, kjer je potekala slavnostna prireditev. Nekaj čez osmo uro je štafeta prešla v roke litijskih mladincev in nadaljevala svojo pot po Jugoslaviji, z najboljšimi željami delovnih ljudi, občanov iz revirjev za 87. rojstni dan tovariša Tita.

T. Bezgovšek

Zagnali smo se v delo

Koncem lanskega leta, natančneje 14. decembra 1978, je bil sklican na pobudo OO ZKS in OOS, ustanovni sestanek članov ZSMS v DS SS DO ZPT v Trbovljah. Po reorganizaciji REK Zasavja je prišlo tudi do reorganizacije mladinske organizacije. Nastalo je tako več mladinskih organizacij, od katerih so nekatere že zaživele, nekatere pa še bodo. Na ustanovnem sestanku, ki so mu pri-

sostvovali tudi predstavniki DPO, smo sprejeli sklep o ustanovitvi ter izvolili tudi 5-člansko predsedstvo. Prav tako smo predložili v razpravo osnutek poslovnika o delu in osnutek programa dela naše OO ZSMS, na naslednjem sestanku pa smo ju dokončno osvojili in potrdili. Odprli smo tudi lasten žiro račun, v katerem pa pričakujemo tudi svoj žig, tako da bomo lahko kontaktirali z

ostalimi ZSMS znotraj REK, kakor tudi navzven. V okviru sprejetega programa smo si že zastavili določene konkretne akcije, od katerih smo jih nekaj že izvedli. Med te bi lahko prištevali povezavo z OO ZSMS Mehanika in organiziranje skupnega predavanja ter izmenjave mnenj glede organiziranosti OO ZSMS. Pripravljali pa smo se tudi na odhod Titove štafete z Raven na Koroškem s tem, da smo tja poslali 4 naše predstavnike. Dva dni kasneje, 26. 3. 1979 pa je štafeta mladosti prispela v Trbovlje, kjer smo ji mladinci pripravili svečan sprejem pred Delavskim domom in jo nato ponesli po celotnih revirjih.

Aktivno se poskušamo vključiti tudi v rekreacijo ter omogočiti nam mladim, da se v prostem času začnemo ukvarjati s športom. Referent za rekreacijo zato navezuje stike s sindikatom, da bi skupno organizirali tekmovanje v okviru

naše OO ZSMS, kakor tudi med drugimi OO ZSMS.

Tudi na kulturnem področju smo si zastavili naloge, ki naj bi obsegale pisanje najrazličnejših prispevkov mladih v našem glasilu »Srečno«. Snovi, o kateri bi se dalo pisati je verjetno med mladimi dovolj, samo pero je treba vzeti in to preliti na papir. Bliža se tudi čas mladinskih delovnih akcij! Z OK ZSMS Trbovlje je že prišlo obvestilo, s katerim nas seznanjajo s konkretnimi akcijami, hkrati pa poudarjajo velik pomen le-teh za krepitev bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi, za navezovanje prijateljskih vezi in seveda za izgradnjo socialistične samoupravne Jugoslavije.

Dosti je še drugih akcij, ki nas čakajo v tem letu in upamo, da jih bomo rešili tako, kot smo si jih zamislili in dokazali zopet in ponovno kaj zmoremo mladi.

Jani Bregar

Mladinski center v Hrastniku deluje

Pomanjkanje primernih prostorov je bilo in je še vedno eden glavnih problemov, od katerih je vse prevečkrat odvisno delo mladinske organizacije. Res je, da je stanje dokaj dobro v krajevnih skupnostih zunaj ožjega Hrastnika, kjer imajo mladi v souporabi bolj ali manj primerne prostore. Dejstvo pa je, da mladi v njih navadno ne znajo (ali pa niso sposobni?) razviti vseh možnih in potrebnih oblik delovanja.

S širše zastavljeno akcijo OK ZSMS Hrastnik, smo v začetku letošnjega leta pridobili prostore za mladinsko organizacijo na Dolu, sredi marca pa je bila podpisana pogodba s Svobodo I. o souporabi dvoranice »KONZUMA« za klubsko dejavnost, s katero smo začasno re-

šili problem zbiranja mladih v zgornjem Hrastniku.

Mladi iz OO ZSMS LOG-Novigrad, ki bodo poleg OK ZSMS v večji meri uporabniki in upravljalci tega prostora, so okrog sto kvadratnih metrov (?) veliko dvoranico optimistično imenovali MLADINSKI CENTER. Pripravili so začasen program aktivnosti, ki se bodo v njem odvijale ter izbrali vodstvo, ki bo skrbelo za izvedbo programa.

Klubski prostor je prvenstveno namenjen zbiranju mladih v popoldanskih in zgodnjih večernih urah. Tu bo vadila mladinska folklorna skupina, mladinski pevski zbor in plesna skupina, pa tudi lutkovna sekcija Svobode I., če se bo zbudila iz vztrajnega sna. V tem pro-

storu se bodo sestajale tudi nekatere komisije pri OK ZSMS, ki doslej niso imele prostora za razvijanje svojih dejavnosti, kaže pa se potreba po ustanovitvi marksističnega krožka in kluba OZN.

Svoje mesto v programu pa morajo najti tudi razna zanimiva predavanja, razstave, literarni in glasbeni večeri, sobota pa je »rezervirana« za mladinske plesne, ki smo jih doslej tako zelo pogrešali.

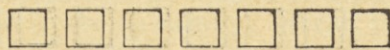
MLADINSKI CENTER bo zagotovo našel svoje mesto med mladimi, če bo njegovo vodstvo poskrbelo, da bo v njem vsakdo našel nekaj tudi zase.

V sicer skromnih prostorih, ki jih je OK ZSMS Hrastnik pridobila v krajevni skupnosti DOL, mladi postopoma začnjenjo razvijati nekatere dejavnosti, ki bodo popestrile dokajšnjo pestrost dela OO ZSMS DOL. Doslej ima največ uspeha njihov KLUB OZN, ki vsako soboto »obdelava« zunanjepolitična dogajanja in bo v začetku aprila »praznoval« drugo obletnico aktivnega delovanja.

Mlade pa čaka še ustanovitev marksističnega krožka, ki bo moral začeti z idejnopolitičnim izobraževanjem mladih. Sicer pa se dolski mladinci večkrat pomerijo tudi v raznih športnih panogah, znova pa se prebujajo tudi njihova kulturna skupina. Pripravljajo se tudi na izdajo glasila MOZAIK, na zadnjem delovnem sestanku pa so imeli tudi nekaj pripomb na osnutek sistema o usmerjenem izobraževanju v Zasavju.

Omeniti velja tudi to, da sta z pomočjo OK ZSMS Hrastnik in razumevanjem OO ZSMS Dol pridobila prostore tudi mladinska ansambla SVIT in OAZA, ki sicer že pridno nastopata in bosta sodelovala tudi na nekaterih prireditvah mladinske organizacije.

Tone B.

Usposabljanje mladih za informiranje

V dneh 10. in 11. marca 1979 je bil v Zagorju regijski seminar za člane centrov za obveščanje in propagando pri občinskih konferencah ZSMS in dopisnike. Seminar je potekal v zelo delovnem vzdušju.

V soboto smo se razdelili na tri skupine, ki so obiskale osnovno organizacijo ZSMS v krajevni skupnosti, osnovno organizacijo v delovni organizaciji Deloza — TOZD Konfekcija ter lokalno mladinsko delovno akcijo Kotredež 79. Popoldne smo na predavanjih govorili o glasilu ZSMS Mladina, o glasilih občinskih konferenc

ZSMS in osnovnih organizacij, o informiranju v izrednih situacijah, v večernih urah pa smo izdali bilten z naslovom HOČEMO.

V nedeljo je bila na vrsti tema informativno-poučna in govorniška literatura, na koncu pa smo izdelali zaključke, sklepe, mnenja, stališča in oceno seminarja.

S seminarja smo lahko odnesli precej novih izkušenj. Srečali smo se s problemi mladih v krajevni skupnosti, delovni organizaciji, z delom na lokalni mladinski delovni akciji,

s teorijo, ki jo bomo lahko v svoji sredini spreminjali v živo prakso. Prav gotovo pa je bilo vsakemu novincu na tem področju najbolj zanimivo kako nastaja bilten.

Zaključki, stališča in sklepi, ki smo jih izoblikovali na tem seminarju, pa naj predstavljajo izhodiščne točke za delovanje mladih na področju informiranja.

Morda bomo tudi s takšnimi oblikami usposabljanja rešili probleme informiranja in propagande v zasavski regiji.

Tatjana Pirc

Kdo je kriv slabi udeležbi na sestankih?

Vsak dan se na sestankih, sejah, razpravah borimo s komaj doseženo sklepčnostjo. Ali je res tako težko priti na sestanek? Pravimo, da je čas zlato. Sestanki s slabo udeležbo pa so večkratna izguba zlatega časa.

Krivda je lahko na dveh straneh:

— če je sestanek slabo pripravljen in voden;

— največkrat pa je kriva naša mlačna zavest.

Marsikomu je pomembnejši film ali ples, ker sestanke vrednoti kot nepomembno sedenje in dvigovanje rok. Zakaj? Prav gotovo smo zelo slabo osveščeni samoupravljalci. Sestanki bi morali biti dogovor za akcijo, ki bi neposredno kreirala naše ustvarjalno življenje.

Najbolj žalostno pa je spoznanje, da je ta problem prisoten tudi v mladinski organizaciji. Kljub pomembnemu dnevnemu redu in pripisu, da je u-

deležba obvezna, ostane sklicatelj ob tako borni udeležbi na sestanku večkrat bridko razočaran.

Spomnimo se razprave o predlogu sistema usmerjenega izobraževanja v Zasavju, ki je bila predvidena za konec februarja za predsednike osnovnih organizacij ZSMS v Zagorju! Bila je preložena zaradi porazne udeležbe. Ali tudi nas, mlade, ne zanimajo rešitve problemov, s katerimi se srečujemo vsak dan?

Tudi seminar za predsednike in sekretarje osnovnih organizacij ZSMS, na katerem bi se podrobno seznanili z mladinsko organizacijo, je bil preložen zaradi istega vzroka.

Potem pa se čudimo, zakaj funkcionarji v nekaterih osnovnih organizacijah niti ne vedo, kaj je občinska konferenca ZSMS!

Čeprav ta problem ni specifičen samo za mladinsko orga-

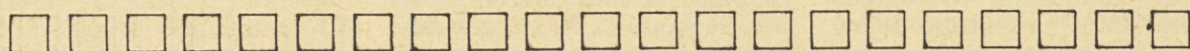
nizacijo, bi se morali z njim najbolj ostro spopasti posebno mladi, kajti sicer bomo svojo navado pozneje prenesli na vsa področja družbenega udejstvovanja.

In kako najti pravo pot? Dobro pripravljene in kratke sestanke, brez frazarjenja oblikovani govori, premišljeno razdeljene naloge, ki bodo v ljudeh rodile čut za odgovornost, predvsem pa sprememba kadrovanja v svete, centre, komisije in druga odgovorna telesa so najpomembnejše smernice. Človek ne dela rad na področju, ki ga ne zanima in veseli.

Pomislimo pa tudi, zakaj se potem nekateri tako veselijo seminarjev v dragih hotelih znanih turističnih krajev!

Vseeno pa ne smemo sploševati in pasivno gledati na probleme današnjega sveta. Rešimo jih, preden se ne zakoreninijo v naši miselnosti!

Tatjana Pirc

Lokalna MDA „Kotredež 79”

Center za mladinske delovne akcije pri predsedstvu OK ZSMS Zagorje je v dogovoru s KS Kotredež, Samoupravno komunalno interesno skupnostjo in Komunalnim obrtnim podjetjem Zagorje, organiziral v tem mesecu že drugo občinsko lokalno mladinsko delovno akcijo »Kotredež 79«, ki pa ni zadnja. Namreč Center za MDA jih ima v načrtu še mnogo več, poleg vseh tistih, ki jih načrtujejo osnovne organizacije ZSMS v KS in TOZD. Dela na lokalni mladinski delovni akciji »Kotredež 79« obsegajo izkop jarkov za vodovod in ureditev bankin na cesti v Kotredežu. Prve akcije se je udeležilo okoli sedemdeset mladih evidentiranih brigadirjev za mladinsko delovno brigado Franc Farčnik, ki se bo v letošnjem letu udeležila druge izmene delovne akcije AVTOCESTA BRATSTVA IN ENOTNOSTI v SR Makedoniji; referenti komisij za MDA iz osnovnih organizacij ZSMS, člani predsedstva OK ZSMS Zagorje ter brigadirji, ki so v lanskem letu sodelovali na zvezni MDA »SAMAC—SARAJEVO«. V popoldanskem času pa je Center za MDA skupno s komisijo za idejno politično delo pri OK ZSMS Zagorje pripravil prvi del teoretičnega usposabljanja brigadirjev ter referentov za MDA v OO ZSMS. Na drugi lokalni mladinski delovni akciji pa so v program delovnih aktivnosti vključili prvo brigadno konferenco, kjer so izvolili referente za interesna področja, komandanta brigade ter predsednika brigadne konference. Tovariš Danijel Božič pa je vsem udeležencem lokalne MDA prikazal filme o MDA, katerih so se udeleževali mladi iz Zagorja v preteklih letih. Že sama množična udeležba na prvi lokalni delovni akciji dovolj zgovorno dokazuje, da so mladi v Zagorju v letošnjem letu z vso resnostjo pristopili k pripravam na zvezno delovno akcijo.

Center za MDA se pri svojem aktivnem delu srečuje tudi s problemi, del le-teh mi je v razgovoru razkrila aktivna članica centra Nevenka Ranzinger: »Za mladinske delovne akcije morajo biti mladi dobro obveščeni, da se zanje lahko odločijo. Zato bo naš center za obveščanje in propagando izdal bilten, v katerem bodo vse podrobnosti o mladinskih delovnih akcijah. Seveda pa so prave priprave na republiške ter zvezne MDA prav lokalne MDA. Seveda imamo z organiziranjem le-teh mnogo težav. Namreč težko najdemo ljudi, ki bi bili pripravljeni sodelovati z nami pri organiziranju, pa naj si bodo to SIS, športna ali kulturna društva... Eden največjih problemov pri evidentira-

nju brigadirjev pa so študentje, ki se premalo udeležujejo MDA. Lani so imeli v naši brigadi Franc Farčnik, ki je osvojila republiško priznanje za najboljšo izmeno in trak akcije Kožbana 78 enega mladince študenta, medtem ko za letošnje leto nimamo evidentiranega še nobenega. Problemi so torej predvsem pri evidentiranju. Osnovne organizacije namreč niso dovolj resno pristopile k evidentiranju brigadirjev mladincev. Poleg tega imajo mladinci, ki bi radi sodelovali na mladinskih delovnih akcijah probleme v organizacijah združenega dela. Nekateri organi niso kaj preveč zainteresirani za takšno obliko sodelovanja z mladimi...«

Drago JAMNIK

Akcija mladine v Zagorju. Delo na trasi ceste v Kotredežu.

(Foto Drago Jamnik)

Amaterska kulturna dejavnost mladih

Komisija za kulturo pri predsedstvu OK ZSMS Zagorje se pripravlja na ustanovitev amaterske likovne sekcije mladih,

ki bo vključevala mlade amaterske risarje, slikarje in kiparje iz občine Zagorje. Hkrati pa že načrtujejo skupni sestanek

z mladimi amaterskimi literati in pesniki-začetniki, ki bodo svoja dela objavljali v posebni številki literarnega glasila »MLADI POROČEVALEC IZ GLOBIN«. Drugače pa bodo mladi iz vseh sekcij svoja dela predstavljali in razstavljali na literarnih večerih in likovnih razstavah občinstvu v Delavskem domu v Zagorju.

Pri njihovem delu jim bo v veliko pomoč Center za obveščanje in propagando s katerim bo komisija tesno sodelovala. Center za obveščanje in propagando bo njihova dela prek najrazličnejših sredstev javnega obveščanja posredoval širšemu krogu, kot je regija in republika.

Drago JAMNIK

Pohod po poteh XIV. divizije

Četa 28 mladincev iz Zagorja je 22. februarja odšla po poteh XIV. divizije — legendarnega pohoda bratstva in enotnosti. Pohodno brigado so sestavljale čete iz Trbovelj, Zagorja Hrastnika, Maribora, Mozirij, Štajerske regije, Grosupelj, Jesenic in Ljubljane.

V Žlebniku, kjer je padel pesnik Karel Destovnik-Kajuh, smo prevzeli prapor, ki nam ga je predala III. etapa.

Hodili smo mimo domačij, ki so med vojno nudile partizanom toplo pribežališče med

hudimi boji; domačini, ki so skrbeli za onemogle in ranjene borce, so obudili spomine na junake, ki so nam za ceno svojih življenj priborili svobodo.

Ob pesmi in tovariških spodbudah smo pozabili na ožuljene noge, ki niso navajene trdih vojaških škornjev.

Kako prijetno je bilo v Belih vodah leči na tla in zaspati! Niti pomislili nismo na mehko posteljo doma. Kot sardine smo spali drug poleg drugega, se obračali na ukaz, ker bi nas sicer lahko nekoliko močnejši sosed nevede »zmečkal«.

Drugega dne je bila — mor-da zaradi neprespane noči — pot nekoliko težja. Ob spomenikih so čete pripravile krajše programe, popoldne smo pohodniki IV. etape po poteh XIV. divizije izdali bilten.

Rečica — zadnja postaja. Bili smo utrujeni, izmučeni. Vseeno pa smo se veselili plesa, za katerega smo privarčevali zadnje moči. Kot nalašč pa je v kulturnem domu, kjer naj bi tudi spali, izbruhnil požar.

Spali smo v lepi osnovni šoli v Rečici, na ples pa po tako razburljivem večeru tudi pomislili nismo.

24. februarja smo se z avtobusi odpeljali v Maribor na centralno proslavo ob 35-letnici pohoda.

In najtežji trenutek — slovo. Samo še stisk rok, poljub in zadnje kolo.

Tako lepo je bilo! Obujanje revolucionarnih tradicij je naša dolžnost in čast. Dobro poznamo težko prehojeno pot jugoslovanskih narodov, zato se spminjamo tistih, ki so kot žrtve okupatorjevega terorja padli za uresničitev tako dolgo zatiranih želja.

Tatjana Pirc

Delovna konferenca rezervnih vojaških starešin

Rezervni vojaški starešine (RVS) in delegati občinske konference ZRVS Trbovlje, so se v torek, 27. 2. 1979, v večnamenskem prostoru osnovne šole Trbovlje skupaj s povabljenimi gosti, zbrali na svoji redni letni konferenci. Na njej so obravnavali in potrdili poročilo o lanskoletni dejavnosti ZRVS z zaključnim računom in svoj načrt dela s finančnim predračunom potreb za leto 1979.

Delegati in gosti so ugodno ocenili delo ZRVS in znova poudarili njen pomen in delež v obrambnih pripravah in konceptu splošne ljudske obrambe,

varnosti in družbene samozaščite. V svojih izvajanjih sta zlasti dala priznanje za njihovo opravljeno delo predsednik skupščine občine in sveta za LO, varnost in DSZ Trbovlje Janez OCEPEK in pa predsednik republiške konference ZRVS Slovenije Janez JAPELJ, saj je bila lani ZRVS Trbovlje, za njeno večletno aktivnost podeljena zlata plaketa ZRVS Jugoslavije in pa prvojunjska nagrada skupščine občine Trbovlje, pred dvema letoma pa srebrna plaketa JLA.

V letošnjem letu bodo RVS Trbovelj posebej z delom poča-

stili pomembne zgodovinske jubileje ZKJ, sindikata in SKOJ ter 30-letnico obrambne vzgoje. Množično se bodo vključili v široko zasnovano akcijo »NIČ NAS NE SME PRESENETITI«, ki je že stekla po vsej Sloveniji in bo trajala do konca letošnjega leta. Sklenili so, da bodo letos izdelali pregled celotne dejavnosti ZRVS vse od njene ustanovitve do vključno letošnjega leta. S področja informativno propagandne dejavnosti bodo pričeli izdajati redne INFORMACIJE (izhajale bodo enkrat mesečno), ki bodo služile popestreno notranje informira-

nje in širše informiranje javnosti. Rezervnim vojaškim starešinam je bilo priporočeno, da se bolj poslužujejo in prav v ta namen pogosteje obiskujejo in koristijo poseben oddelek knjižnice ZRVS.

V uvodnem referatu predsednika Vinka USTARJA in v razpravi, je bila poudarjena potreba po še bolj številčnem vključevanju, po obsegu pa še bolj intenzivnejšem delovanju v bazi, tj. v krajevnih skupnostih, TOZD in v OZD, SIS, v organizacijah in društvih. V smislu še boljše organiziranosti ZRVS, je bilo sklenjeno, da se krajevne konference, osnovne organiza-

cije in aktivni ZRVS ustanovijo povsod tam, kjer so za to dane možnosti. Sproženo je bilo vprašanje in dan predlog, da bi delovne organizacije vnesle v svoje statute določila za formiranje aktivov ali OO (odvisno od števila članov) ZRVS, kot je to za ZZB NOV, sindikate, ZSM in druge organizacije.

V dopolnilnem programu dela je v smislu obujanja in negovanja tradicij NOB predviden tudi množičen taktični orientacijski pohod RVS in mladine po poteh revolucije v regijskem merilu, posebej pa bo v spomin na zaslužnega predvojnega revolucionarja in

komunista Frica KERŠIČA-Gale, ob njegovi obletnici prevzema dolžnosti sekretarja revirskega okrožja OF-izvedena združena taktična-orientacijska vaja v Čečah.

Sprožen in osvojen je bil predlog, da se uredništvu glasila SREČNO, ki ga izdaja REK Zasavje, ob jubilejni 15-letnici (1. VII. 1979) podeli družbeno priznanje srebrna plaketa ZRVS Jugoslavije za objavljanje številnih prispevkov s področja obrambnih priprav, negovanja, utrjevanja in razvijanja tradicij NOB. Prav tako je podprt predlog, da se RVS zavzemajo za postavitve spominskih obeležij in poimenovanju ulic, naselij in podobno, pa znanih predvojnih revolucionarjih in dogodkih, slavnostne prireditve pa naj bi se odvijale na kraju samem, kjer so potekale akcije sindikalnega in revolucionarnega gibanja.

Občinska konf. ZRVS je v imenu 762 RVS Trbovelj, soglasno in z aplavzom podprla predlog, da se evidentirani kandidati: Sergej KRAIGHER, izvoli za člana predsedstva SFRJ, za predsednika predsedstva Slovenije Viktor AVBELJ, za člana predsedstva Slovenije pa Stane MARKIČ. Učenke osnovne šole Trbovlje Danila JAN, Merga JERAJ, Mojca KUŽNIK, Adriana SRDIČ in Helena VEK, so na konferenci ZRVS prejele knjižna darila za najboljše proste spise, napisane ob proslavi dneva JLA.

Na kraju so delegati in gostje poslali pozdravna telegrama s pozdravi tov. TITU in zvezni konferenci ZRVS Jugoslavije.

Rudi Matko

Dne 27. februarja t.l. je potekala v večnamenskem prostoru osnovne šole Trbovlje, letna konferenca zveze rezervnih vojaških starešin Trbovlje. Udeležili so se jo delegati in gostje. Na konferenci so sprejeli vrsto sklepov. Član uredništva našega glasila se je udeležil te konference na posebno vabilo, ker so ob tej priliki sklepali o izdelavi predloga za podelitev priznanja našemu glasilu Srečno s strani ZRVS Jugoslavije. (Fto S. Weiss)

Obletnica legendarnega pohoda XIV. divizije NOVJ na Štajersko

(Nadaljevanje in konec)

Štirinajsta se je v začetku januarja 1944 premaknila v Belo Krajino. Sestavljale so jo Tomšičeva, Šercerjeva in na No-

trajnskem na novo ustanovljena Bračičeva brigada. Na začetku pohoda je štela 1.112 partizanov in partizank. Oborožena

je bila med drugim z dvema protitankovskima topovoma, dvanajstimi težkimi in 35 lahкими strojnimi in 180 brzostrelka-

mi. Od vseh borcev je bilo 340 članov in 128 kandidatov partije in 185 članov SKOJ, torej nad polovica organiziranih.

Po tednu dni se je divizija 30 km južno od Zagreba približala desnemu bregu Save. V noči na 14. januar so jo domačini z dvema brodoma prepekljali preko Save in je potem prekoračila cesto in železnico Zagreb—Slavonski brod. Pozdravljena od tamkajšnjega prebivalstva je 17. januarja 1944 slovesno vkorakala v Čazmo. Do 21. januarja je prehodila več kot 180 kilometrov. Ljudje na Hrvaškem so jo povsod navdušeno sprejemali in zanjo skrbeli, občudovali njeno oborožitev in hrabrost borcev in bork. Po sedemdnevnem bivanju na pogorju Kalnik, skupaj z enotami hrvaškega X. korpusa, je divizija krenila preko Varaždinskih toplic proti tedanji hrvaško - nemški meji. Prvotni cilj so bile Haloze. Kot zaledje bi v tem primeru služilo hrvaško osvobodeno ozemlje. Divizija ni imela nikakršnih podatkov o področju severovzhodne Slovenije. Tudi sicer so bile Haloze preozek pas med reko Dravo in hrvaško mejo za manevriranje divizije. Dobili pa so tudi poročila, da ustaši pripravljajo ofenzivo na bližnje osvobodeno ozemlje. Vse to so bili razlogi, da sta se pomočnik komisarja glavnega štaba Viktor Avbelj-Rudi in štab divizije odločila za vdor na Štajersko preko Kozjanskega. Očena, da bodo na Kozjanskem lahko mobilizirali in dobili orožje, je bila preoptimistična. Kozjansko že od leta 1941 ni bilo nič kaj vzpodbuden teren za razvoj partizanstva. Že novembra 1941 je to potrdil neuspel brežiški pohod I. štajerskega bataljona. Izdan je bil sekretar OK Janko Pečnik. Potem so nacisti preselili v rajh obsoteljsko prebivalstvo, na tem območju pa naselili Kočevarje, južne Tirolce in Nemce iz Bukovine, Besarabije in Dobruže. Vsi ti so jim pomagali pri »obrambi južne meje rajha«. Na tem področju je tragično končala okrožna sekretarka za Kozjansko, narodni

heroj Tončka Čeč. Nemci so poleti 1942 razbili tudi Kozjansko četo, ki sta jo vodila narodna heroja iz revirjev Anton Vratnar-Antonesko in komisar Ivan Skvarča-Modras. V obdobju 1942—1943 so Nemci razbili še dve četi novega Kozjanskega bataljona. Tik pred prihodom divizije, so Nemci razbili — po skupnem napadu na Št. Peter (danes Bistrica ob Sotli) — slovensko partizansko četo in dele Zagorskega odreda. Vsi ti porazi so bili rezultat vključevanja naseljenih Nemcev v protipartizansko borbo, predvsem pa njihove vohunske aktivnosti. Slovensko prebivalstvo pa je ukupator prisilil, da so Nemce sproti obveščali o gibanju partizanov. Toda kljub temu so maloštevilni partizani na tem območju le žilavo vztrajali in se borili.

Most za prehod Sotle so 6. februarja pripravili zagorski kmetje. Prvi je krenil čez most komandant Šercerjeve brigade poročnik Mičo Došenović, za njim pa še komandant Badovinar z enim bataljonom. Zvečer je že šla divizija skozi Sedlarjevo in se z Nemci v bližini Buč še isti večer spopadla. Partizani so takoj ujeli sedem napadalcev in zaplenili večjo količino orožja. Z gotovostjo pa lahko trdimo, da je divizija Nemce na Štajerskem le presenetila. K presenečenju je mnogo pripomogla konspiracija v sami enoti, prav tako pa tudi hrvaško prebivalstvo, ki jo je na vsej poti skozi Hrvaško disciplinirano varovalo, da je sovražnik ni odkril.

Toda že po prvih dneh vdora na Štajersko so za divizijo nastopile težave. Napadajočim nemškim enotam se je pridružila še zima. Najprej je začel naletavati droben sneg, nato pa se je vsipal vse gostejše. Močan veter je nosil ledene kosmiče. Živo srebro je padlo na minus 15—20 stopinj. Enote so vztrajale v mrazu in snegu na položajih. Le nekateri so bili toliko srečni, da so našli zavetje v zakurjenih kočah kmetov na Bohorju. Ker je bila divizija neposredno podrejena Glavnemu štabu, je ta povezoval divi-

zijo in štab IV. operativne cone. Zveze pa v tem trikotu niso prav uspešno in učinkovito delovale.

Vendar tudi pri Nemcih ni šlo vse gladko. Njihovo poročilo o bojih, datirano z 9. februarjem, navaja: »Ta dan izrazil neuspehov za nas je pokazal, da se angažirane sile, ki so se sicer neprenehoma krepile z različnimi enotami in deli enot, niso sposobne se uspešno boriti proti močni, vojaško organizirani, dobro oboroženi in dobro vodeni banditski skupini...« Nemci so 9. februarja doživeli še eno presenečenje, partizani se niso samo branili, ampak so napadli rudnik Senovo. Ogrožena je bila tudi električna centrala v Brestanici. Naslednji dan se je v štabu divizije pojavil znan štajerski borec, komandir Revirske čete jeseni 1941, namestnik komandanta Staneta na brežiškem pohodu, kasnejši komandant I. štajerskega bataljona in takratni vodja VOS IV. operativne cone, Rudi Knez-Silas. Poslan je bil od štaba cone, da bi diviziji pomagal pri prehodu Savinje proti revirjem in naprej na Moravško. Na drugi strani Savinje, v Šmarjeti pri Rim. Toplicah, sta ga čakala VOS za revirje Vratnar-Antonesko in njegov pomočnik Jože Štok-Korotan. Divizija se je odločila za preboj na revirje. Na Bohorju ni naletela na izdatnejšo podporo prebivalstva in ne na pomoč partizanskih enot, drugačne pa so bile razmere v revirjih, kjer so bile možnosti za izvajanje akcij in mobilizacijo.

Nemci so v tem času že poskušali obkoluti divizijo s silami, ki so jih navozili z vse Štajerske, Gorenjske in Novega mesta. Takrat so Nemci tudi zvedeli, da se je divizija premaknila nad Zidani most, kjer je počivala. Na območje Rimskih Toplic so pripeljali nove okrepitve, še naprej pa so na sektor Rimske Toplice—Celje vozili vojaštvo, vermanšaft in SS. Obveščevalci divizije so na cesti opazili tudi topove in mitraljeska gnezda. Zato se je divizija odločila za smer Pohorje.

Opustili so vsakršen up, da bi se prebili na revirje, s tem pa so se odpovedali tudi zaledju, ki bi ga tam dobili. Silas je po kurirju sporočil spremembo Antonesku. Krenili so proti severu. Tako jim je svetoval tudi Glavni štab. »Smer čez Savinjo se nam ne zdi primerena. Bolje Pohorje, Haloze ali Hrvaška. Ne dovolite, da vas potisnejo na Savinjo ali Savo!«, so jim javili v depoši.

Dne 4. marca 1944 so se v gradu Vurberg pri Mariboru sestali nemški oblastniki Uiberreither, Steindl, vodja posebnega štaba za boj s Štirinajsto polkovnik Trecek s častniki, ki so v teh bojih sodelovali. Spominski dokument, ki so ga navzoči podpisali, nosi naslov »Obisk na Spodnjem Štajerskem angažiranih častnikov po uničenju XIV. banditske divizije«. Danes vemo, da je okupator kljub visokim izgubam XIV. divizije, bitko z njo izgubil. Že 22. marca je bil znanen zbor Štirinajste. Ko so se prešteli, so ugotovili, da so ob prehodu Sotle imeli 1.025 borcev in bork, tedaj na zboru pa le 548, na terenu (po hišah in bolnišnicah) ozebljih, onemoglih in ranjenih 117, pogrešanih in ujetih 225, padlih 102, dezertiralo 23, za okrepitev Kozjanske čete pa je odšlo 10 partizanov.

Z velikimi žrtvami in težkimi izgubami, v enomesečnih napor-

nih bojih v snegu in mrazu, skozi legendarne preboje pri Frankolovem na Paški Kozjak in pod Pohorjem, so enote XIV. divizije dosledno izvedle naloge, ki so jih dobile od takratnega političnega in vojaškega vodstva slovenskega naroda.

Združitev divizije z enotami IV. operativne cone ji je omogočila, da je lahko učinkovitejše koristila vojaške baze, bolnišnice in obveščevalno mrežo, ki so bile že v dotodanjih bojih ustvarjene na Štajerskem. Vse to je omogočilo znatnejšo, bolj organizirano in učinkovitejšo akcijo partizanskih enot na območju Štajerske proti okupatorjevim silam. Proti nemškemu okupatorjem je Štirinajsta začela odprt boj in polagoma skupaj z drugimi enotami na Štajerskem gradila premoč osvobodilnega gibanja, ki se je posebej odrazilo poleti 1944 v velikem osvobojenem ozemlju Gornje Savinjske doline.

Pohod Štirinajste na Štajersko je imel med vojno med partizani posebno mesto spoštovanja. Po vojni pa je nastala legenda o junaškem boju in nadčloveškem naporu Štirinajste in postala ljudska last. Varujmo in negujmo jo ter ohranimo skupaj našo mlado generacijo!

Karel Forte-Marko

O predlogu programa zveznega zbora

Podlago in vsebino osnutka delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za leto 1979, sestavljajo predvsem naloge in zadeve iz pristojnosti zbora, ki se nanašajo na uresničevanje ustave SFRJ, stališč iz dokumentov XI. kongresa ZKJ, začrtane politike Skupščine SFRJ in izdanih zveznih zakonov.

Glede na to, da je zvezni zbor v minulem obdobju izpolnil obveznost usklajevanja zakonov z ustavo SFRJ in sprejel vrsto pomembnih sistemskih zakonov, kot je ZOD itd., mora zbor v prihodnjem programskem obdobju postaviti težišče svojega dela na spremljanje njihovega izvajanja in uresničevanja v praksi, kar je

tudi predlagano v tem delovnem programu.

V tem smislu bo zvezni zbor analiziral in ocenil stanje in probleme v zvezi z izvajanjem zveznih zakonov, drugih zveznih predpisov in mednarodnih pogodb, da bi na podlagi spoznavanja problemov na posamičnih področjih presodil, če niso potrebne morebitne spremembe in dopolnitve zakonov in predpisov, da bi pravočasno zavzel stališča in s svojimi sklepi usmerjal in obvezal ustrezne organe in organizacije, da v skladu s svojimi pravicami in dolžnostmi izvajajo ukrepe za dosledno in popolno izvajanje zarčtane politike.

Na področju zakonodajnega dela bo zvezni zbor na podlagi uresničenih uspehov in pridobljenih izkušenj usmeril svojo dejavnost k nadaljnji graditvi in izboljšanju pravnega sistema Jugoslavije, zlasti zvezne zakonodaje.

V ta namen bo na podlagi temeljitega preučevanja in systemskega dela nadaljeval dejavnost, da bi trden pravni sistem Jugoslavije, zagotovil medsebojno usklajenost zveznih zakonov ter bo deloval v zvezi z izgradnjo vsebinske kodifikacije in racionalizacije zvezne zakonodaje na določenih področjih. V ta namen bo preučil in obravnaval tudi pomembna vprašanja o odnosih zvezne zakonodaje do republiških in pokrajinskih zakonodaj ter do samoupravnih pravic.

Pri koncipiranju in uresničevanju tega dela programa, izvidra zbor iz tega, da imajo prednost tisti zakoni, ki so še zlasti pomembni za nadaljnji razvoj družbenoekonomskih in družbenopolitičnih odnosov na temeljih socialističnega samoupravljanja.

Pri delu bo zvezni zbor posebno pozornost posvetil sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami, da bi čim bolj uspešno izpopolnjeval naloge, določene v delovnem programu in da bi čim bolj popolno uresničil svojo ustavno funkcijo in

bi s svojim delom prispeval tudi k razvoju delegatskega sistema.

Pri uresničevanju svojih programskih nalog bo zvezni zbor še tesneje kot prej sodeloval z zveznimi sveti. V tem smislu je po sedanjih spoznanjih v osnutku tudi zaznamovano, katera vprašanja naj bi obravnavali sveti.

Čeprav izvirata podlaga in vsebina osnutka delovnega programa iz pobud in predlogov delegatov v zveznem zboru, zveznega izvršnega sveta in zveznih upravnih organov ter družbenopolitičnih organizacij, ima osnutek programa elemen-

te orientacijskega programa, v katerem so določene smeri aktivnosti in najpomembnejša vprašanja, s katerimi se bo ukvarjal. Poleg tega sestavlja svoje programe tudi delovna telesa zbora. Lahko pričakujemo, da bodo ti programi, poleg vprašanj, ki jih vsebuje delovni program zbora, zajeli tudi druga vprašanja, ki so širša od tistih, predvidenih v delovnem programu zbora.

Pri določitvi delovnega programa moramo upoštevati, da bosta vsilila družbena praksa in samo življenje nova vprašanja, ki jih ni bilo mogoče dojeti v tem trenutku.

V tem smislu bo delovni program dopolnjen s pobudami dejavnikov samoupravne družbe, predvsem delegatske baze.

Ta osnutek delovnega programa je razdeljen v dva dela: tematski in zakonodajni del. V okviru teh delov so razdeljene naloge in vprašanja po področjih, in sicer:

- družbenoekonomska ureditev;
- družbenopolitični sistem;
- ljudska obramba;
- zunanja politika;
- in ne nazadnje, organizacija in proračun federacije.

Nič nas ne sme presenetiti

Republiška konferenca SZDL Slovenije je letos pričela s širšim obrambno-zaščitnim gibanjem. Gre za preverjanje obrambno varnostne pripravljenosti delovnih ljudi in občanov pod geslom »Nič nas ne sme presenetiti«.

Akcija preverjanja in usposabljanja za obrambno-varnostne naloge, ki jo načrtujemo in bo potekala vse leto, ima predvsem politično-mobilizacijski pomen in bo poleg krepitve moralnopolitičnih vrednot in zavesti delovnih ljudi in občanov, prispevala k nadaljnemu poglobljanju zasnove SLO in DS, k še boljšemu načrtovanju vsebine nalog, načrtnemu usposabljanju in stalnemu

preverjanju doseženih uspehov in slabosti na področju obrambno-zaščitnih nalog ter na tej osnovi k dograjevanju obrambnih in družbeno-samozaščitnih aktivnosti.

Gre torej za seznanjanje občanov z obrambnim sistemom, evidenco in preverjanje usposobljenosti obveznikov civilne zaščite, pregled stanja zaklonišč, zavarovanje objektov in kurirske službe, obrambno vzgojo v šolah, sistem varstva predšolskih otrok v krajevnih skupnostih v vojnem času, prekrbljenost z rezervami hrane v gospodinjstvih in drugod.

Poseben poudarek bo dan krajevnim skupnostim in orga-

nizacijam združenega dela. Pri tem bodo imeli vsi občani možnost tesnega sodelovanja, posebna pozornost pa bo posvečena uresničevanju načrtovanih nalog.

Akcija bo trajala od marca dalje, višek pa bo dosegla 29. in 30. septembra letos, ko bomo na vseh ravneh organiziranosti SZDL praktično uresničevali vse načrtovane obrambne in samozaščitne naloge in preverjali dosežene rezultate. Aktivnosti, ki jih bomo izvajali, morajo prispevati k poglobljanju procesa podružbljanja in usposabljanja delovnih ljudi in občanov za primer vojne ogroženosti ali elementarnih nesreč.

Proslave ob letošnjih jubilejih

Poseben odbor za proslave ob obletnicah KPJ — ZKJ, SKOJ in enotnih sindikatov pri komiteju občinske konference ZKS v Trbovljah, je pripravil predlog vsebinske usmeritve teh prosla v letošnjem letu. Pro-

slavljali bomo namreč 60. obletnico ustanovitve KPJ — ZKJ 60-letnico delovanja SKOJ — ZSMJ, 60. obletnico delovanja enotnih sindikatov, 40-letnico konstituiranja CK KPJ pod vodstvom tovariša Tita in 40-

letnico srečanja tovariša Tita z aktivom vodilnih komunistov Slovenije na Vrheh.

Program občinskih proslav in prireditvev zajema naslednja najpomembnejša srečanja in proslave ter prireditve:

— 6. marca je že potekalo srečanje žensk-bork partizanskih enot na Vrheh;

— 7. marca je bila izpeljana osrednja proslava ob dnevu žensk v Delavskem domu;

— 24. marca je bilo tekmovanje mladih in sicer kviz na temo: Tito — revolucija — mir v Delavskem domu; od SKOJ do ZSMJ;

— 28. marca je programirano zborovanje mladih in občanom pred Delavskim domom ob sprejemu in odhodu Titove štafete;

— 1. aprila bo slavje ob oblikovanju mladinskih delovnih brigad, ki se bodo udeležile delovnih akcij v Suhi Krajini, na Goričkem in v Trbovljah;

— 26. aprila bo osrednja proslava. V dopoldanskih urah bo slavje ob odkritju spominske plošče na šoli PE Alojza Hohkrauta v počastitev 60-letnice prve marksistične šole za vzgojo delavskih voditeljev iz Trbovelj in Hrastnika. Zvečer bo v gledališki dvorani Delavskega doma slavnostno zasedanje vodstev vseh družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine. S kulturnim programom bodo počastili 60-letnico KPJ — ZKJ, enotnih sindikatov in SKOJ, obletnice OF in praznovanja delavskega praznika;

— 28. aprila bo proslava 1. maja na Dobrni;

— v maju bodo potekale različne športne in kulturne prireditve mladih vseh šol, delavcev v združenem delu in društev, izpeljana pa bo tudi tradicionalna akcija pionirjev Kurirčkova pošta s sodelovanjem teritorialne obrambe;

— 25. maja bo telovadni in kulturni nastop mladinskih skupin in sekcij TVD Partizan;

— 1. junija bomo praznovali praznik občine Trbovlje. Kot običajno bo potekalo v dvorani Delavskega doma slavnostno zasedanje delegatov vseh zborov skupščine občine Trbovlje ob 55-letnici spopada delavcev z Orjuno. Podeljene bodo Prvojunjske nagrade. V programu

je tudi otvoritev novozgrajenega zdravstvenega doma.

— 2. junija bo osrednja revirska in trboveljska proslava — zborovanje delovnih ljudi in občanov na Vrheh, v počastitev 40-letnice srečanja tovariša Tita z aktivom vodilnih komunistov Slovenije, leta 1939. Podrobnejši program bomo objavili v naslednji številki, že sedaj pa lahko posredujemo vest, da je na proslavo povabljen tudi tovariš Tito;

— 27. junija bomo proslavili dan samoupravljalcev, hkrati pa tudi 90. letnico velike stavke rudarjev leta 1889. Ob tej priliki bo tudi svečana skupna seja občinske konference SZDL in občinskega sveta ZS s samoupravnimi organi iz OZD, KS in SIS v Delavskem domu;

— 23. junija bo odkrito posebno spominsko obeležje, ki bo označevalo vse velike stavkovne boje rudarjev in drugih delavcev od začetka pa do leta 1941;

— 22. julija - dan vstaje slovenskega naroda bomo praznovali na Vrheh s srečanjem borcev NOB in aktivistov OF;

— 16. septembra bo potekalo srečanje mladih v Lontovžu pod Kumom, v počastitev obletnice SKOJ in organizacije mladih, ki bo združeno s pohodi mladih ter s sprejemanjem nalog na področju SLO in DS;

— 27. novembra bomo na posebni proslavi počastili letošnji dan republike;

— 21. decembra pa bomo proslavljali dan JLA v Delavskem domu v Trbovljah.

Posamezne organizacije in društva ter OZD pa bodo organizirale v okviru teh praznovanj posebne proslave. Tako npr. bomo delavci REK Zasavje letos proslavljali svoj dan rudarjev v začetku julija v Hrastniku.

Poleg naštetih proslav pa se bomo udeleževali tudi drugih proslav v revirjih. Tako bo 25. aprila v Gabrovki pri Litiji revirska proslava ob odkritju spominske plošče Francu Marnu in Francu Sotlerju, organizatorjema OF in osvobodilnega gibanja. 9. maja bo v Tacnu pri

Ljubljani proslava ob 40-letnici državnega partijskega posvetovanja. 4. julija na dan borca bo proslava na Duhu pri Ostrovrhu, ki bo posvečena 50-letnici smrti Jura Djakoviča, Nikola Hečimoviča, organizatorjem SKOJ in 35-letnici ustanovitve Lackovega odreda na Kozjaku. Dne 1. julija bo na Kalu revirska proslava ob otvoritvi spominskega obeležja borki revirske čete in padlim krajanom, ki jo organizira prvi bataljon III. VDV brigade in ZZB NOV Hrastnik. Ob dnevu občinskega praznika v Zagorju v začetku avgusta, pa bo hkrati tudi slavnostno srečanje španskih borcev.

Vse člane kolektiva kombinata vabimo, da se udeležujejo vseh naštetih proslav v kar največjem številu, pa tudi tistih proslav in prireditev, ki jih tu nismo mogli našteti in bodo objavljene s posebnimi obvestili.

RUDIS — Poslovna skupnost za izgradnjo investicijskih objektov, Trbovlje (prejšnje poslovno združenje RUDIS), bo letos koncem leta praznoval 20-letnico svojega obstoja. Med ustanovitelji tega združenja je bil tudi kolektiv takratnega rudnika rjavega premoga Trbovlje—Hrastnik. Gornji znak se bo v letošnjem letu pojavljal ob marsikakšni priliki.

Edvardu Kardelju

Bil vedno bedne raje si pomnik,
k uporu žgočemu si bil glasnik,
v trdo grudo si oral,
s svetlim upanjem na KLAS — sejal.
V najtršo skalo geslo si vklesal,
da po dejanjih bi te ROD spoznal.

Prišle so temne vihre čez nebo,
v krčih drgetalo NARODA TELO.
Že krakali so črnosivi vrani
kot meč prekletstva v goste jate zbrani.

Si zbral vso moč
in v gluho noč
krepko — zaklical si tako:
»O — bratje — pridite — kjer je še kdo!
Zberite se — naj v slogi moč
nas vodi v boj odločujoč!
Otmimo zemljo — da naš rod
SVOBODEN hodi novo pot!«

Zdaj se poslavljaš ti od nas
a tvojih del ne zbriše čas!
Kar si govoril — kar učil,
bo mladi rod še dopolnil!
A TEBI BRAT — SLAVA TI
po smrti lik še tvoj živi!

Marija Vozlič

Pokojni velikan naše revolucije Edvard Kardelj, se je pred leti fotografiral na Velem polju pod Triglavom s skupino planincev iz Trbovelj.

Kulturna kronika

NASTOP UPOKOJENSKEGA ZBORA

Dne 1. marca je ob 17. uri nastopil v dvorani DPD Svoboda II v Trbovljah, moški pevski zbor društva upokojencev Trbovlje. Pod vodstvom Staneta Ponikvarja se je predstavil z narodnimi in umetnimi pesmimi.

MLADINSKI PEVSKI ZBOR NA JESENICAH

Dne 9. marca t.l. je prvokrat nastopil na Jesenicah v Delavskem domu mladinski pevski zbor Trbovlje, pod vodstvom Ide Virt. Nastopil je dvakrat. Popoldanski koncert je bil namenjen mladini, večerni pa odraslim. Zbor je dosegel obakrat lep uspeh.

Med obema koncertoma so se predstavniki družbenopolitičnih in kulturnih organizacij, ter interesnih skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti sestali, da bi tudi na kulturnem področju razširili in okrepili tesnejše sodelovanje. Občini Jesenice in Trbovlje sta namreč od preteklega leta dalje pobrateni. Na kulturnem področju so doslej tesne stike gojili predvsem likovniki RELIK iz Trbovelj in DOLIK z Jesenic, za bodoče pa obstaja želja, da bi se to sodelovanje razširilo tudi na glasbeno področje, muzejsko dejavnost, folkloro in gledališče. Dogovorili so se, da bodo v teku meseca dni pripravili okvirni program izmenjalnih gostovanj posameznih ansamblov, nato pa bodo ta program dokončno sprejeli. Obeta se torej tesnejše sodelovanje kulturnikov obeh delavskih središč.

SLAVČKI V KLEKU

Mešani pevski zbor Slavček, Svobode Center, je 10. marca ob 18. uri gostoval v domu Tončke Čeč v Kleku. Ta dan je prosvetno društvo Klek pripra-

vilo proslavo v počastitev dneva žensk. Del proslave so izpeljali člani prosvetnega društva Klek, v drugem delu pa so nastopili Slavčki s krajšim koncertom narodnih in umetnih pesmi pod vodstvom Jožeta Skrinarja.

PREMIERA KOZAKOVE IGRE: DIREKTOR

Dne 15. marca je bila ob 19,30 v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah premiera igre Primoža Kozaka: Direktor. Avtor jo je nazval, »ljudska igra o slovenskih rečeh«. Bila je prvič predvajana v slovenščini in prvič na odru. Delo je režiral Janez Drozg, igrali pa so člani Svobode Center iz Trbovelj. Sceno je pripravil Sveta Jovanovič. Glavno vlogo je odigral Franci Klopčič, v ostalih vlogah pa so nastopili še Jože Čibej, Marja Kužnik, Želko Pečnik, Jani Kužnik, Janez Oberžan, v manjših vlogah pa še Franci Jarc, Rudi Špan, Nevenka Ban, Marjana Fabjan, Maja Gulič, Drago Kastelic, Miloš Dolinar in Ivo Pirnat. Premiera je bila za večerni abonma. Prisostvovali so ji tudi avtor dela, predsednik zveze kulturnih organizacij Slovenije Jože Humer in kulturni animatorji iz revirjev. Ti so imeli namreč v popoldanskih urah v predavalnici Delavskega doma razgovor, ki ga je vodil Jože Humer.

Igralci so dosegli s predvajanim delom velik uspeh. Redko se dogodi, da bi bili deležni igralci aplavza tudi na odprti sceni. To se je tokrat dogodilo.

Z istim delom je gledališče nastopilo še 21. marca v popoldanskih urah za izven.

SREBRNI JUBILEJ SVOBODE II

V soboto, 24. marca v večernih urah je mešani pevski zbor Svobode II Tbovlje, proslavil svoj 25-letni obstoj. Nastopili so s celovečernim koncertom narodnih in umetnih pesmi, domačih in tujih avtorjev in to v domu Svobode II. Zbor je vodil zborovodja profesor Stane

Ponikvar, ki zbor vodi že od njegove ustanovitve dalje. O jubilarantu bomo več pisali in brali v naslednji številki.

CELJSKI PREŠERNOVCI V TRBOVLJAH

Dne 23. marca so v večernih urah v gledališki dvorani Delavskega doma gostovali pevci in pevke mešanega pevskega zbora France Prešeren iz Celja. Pod vodstvom zborovodje Edvarda Goršiča, je 70-članski pevski zbor pel narodne in umetne pesmi domačih in tujih avtorjev. Njihovo gostovanje v Trbovljah je organiziral mešani pevski zbor Slavček Svobode Center. Celjani so s tem vrnili obisk Slavčkom, ko so le-ti gostovali 19. januarja letos v Celju.

SLIKARSKA RAZSTAVA V ZAGORJU

Dne 23. marca zvečer so odprli v avli Delavskega doma v Zagorju ob Savi, razstavo slik dveh ljubiteljskih slikarjev iz Zagorja, Borisa Kraševca in Bojana Rusa. Oba sta vključena v ljubiteljsko likovno sku-

pino DOM Zagorje. Odprta je 10 dni.

PRVO KULTURNO SREČANJE GRADBINCEV

Republiški odbor sindikata gradbenih delavcev Slovenije in republiški svet zveze sindikatov Slovenije, organizirata prvo kulturno srečanje gradbincev Slovenije. To bo letos 7. aprila v Slovenj Gradcu.

Znano je, da so gradbinci doslej že mnogokrat uspešno organizirali športna srečanja gradbincev, zato žele temu dodati tudi kulturna srečanja. Organizator tega srečanja je konferenca osnovnih organizacij sindikata SGP Kograd Dravograd. Namen kulturnega srečanja Slovenije je, da se bodo v bodoče vsako leto ob začetku gradbene sezone srečali aktivni ustvarjalci kulturnega življenja iz posameznih kolektivov. V dneh pred dnevom glavne proslave, bodo pripravili likovno razstavo amaterjev, organizirali bodo posvet organizatorjev kulturnega udejstvovanja v delovnih organizacijah in literarni večer. Na srečanje vabijo vabijo tudi naše gradbince.

Kultura ima v Trbovljah globoke korenine. Pred desetletji je delovalo pevsko in tamburaško društvo, ki so ga sestavljali večinoma rudarji.

Franci Lakovič

Knapovska

Zagorski zvonovi
premilo pojo,
starega knapa
k pogrebu neso.

Včeraj še živel je,
danes ga ni,
jutri trohnele
mu bodo kosti.

Gremo od fanta
se poslovit,
potlej v gostilno
se vina napit.

Kmalu ga pili
bodo brez nas,
kmalu iztekel
še nam se bo čas.

Pijmo na zdravje,
izpijmo do dna,
dosti še sodov
krčmarna ima.

Zagorski zvonovi
premilo pojo,
da še ob vinu
nam je težko.

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

V ELEKTROGOSPODARSTVU OGROMNA ŠKODA

Pred nedavnim je delavski svet »Združeno elektrogospodarstvo Srbije« obravnaval oceno nastale škode na daljnovodih, ki so bili zaradi slabega vremena poškodovani v vzhodni Srbiji. Slabo vreme je poškodovalo 10 daljnovodov, od tega 2 daljnovoda z napetostjo 400 kW in 8 daljnovodov z napetostjo 110 kV. Najhuje so bili prizadeti daljnovodi z napetostjo 400 kV od Djerdapa proti Beogradu in dalje proti Boru. Na tem območju je bilo porušeni 149 stebrov, sicer pa je bilo poškodovanih preko 200 stebrov daljnovodov. Po prvih ocenah znaša škoda na daljnovodih okoli 200 milijonov din. To škodo bodo povrnile zavarovalne organizacije. Škoda pa, ki jo ne bodo povrnili pa je znatno večja, predvsem zaradi izklopitve HE Djerdap iz jugoslovanskega elektroenergetskega sistema in zaradi angažiranja dražjih virov energije, da bi lahko pokrili potrebe porabnikov. Ta škoda pa znaša okoli 265 milijonov din, pri čemer pa škoda, ki je nastala zaradi usta-

vitve obratovanja posameznih tovarn ni všteta. Po nekaterih ocenah pa tudi ta znaša okoli 300 milijonov dinarjev.

6 MILIJONOV ZA ELEKTRIKO

Bosansko - hercegovski rudarji bodo letos dobavili za potrebe TE v tej republiki okoli 6 milijonov ton premoga. To je okoli 64 % skupne letošnje proizvodnje premoga.

Proizvodnjo električne energije so planirali v elektrarnah na temelju 6.000-urnega obratovanja, oziroma izkoriščanja instaliranih moči na pragu TE. Izjema je le TE Tuzla V, katere proizvodnja je v prvih treh mesecih letošnjega leta načrtovana v obsegu 50 % izkoriščanja časa instaliranih moči. Od bosansko-hercegovskih rudarjev bodo tudi letos pričakovali največje možne napore, da bi lahko pravočasno zagotovili potrebne količine premoga za nemoteno obratovanje termoelektrarn. Odgovorni organi SR BiH so opozorili vse premogovnike, da naj pravočasno pospešijo dela na pripravi in odpira-

nju novih odkopnih polj z namenom, da bi v letošnjem letu povečali proizvodnjo premoga.

INVESTICIJE V REK VELENJE

Do sredine t.l. bodo v REK Velenje končali dela na dveh objektih za katerega bodo porabili 47 milijonov din. Grade namreč dve proizvodni dvorani s skupno 4.500 m², za potrebe delovne organizacije Elektrostrojna oprema. Objekte grade v okviru izgradnje II. faze REK Velenje, kakor tudi v okviru modernizacije proizvodnje premoga v rudniku lignita Velenje. Za gradnjo teh dveh objektov jim je dala Ljubljanska banka kredit v višini 15 milijonov dinarjev.

POTROŠNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE LANI V ŠVICI Z PORASTOM

Celotna potrošnja električne energije je v Švici v hidrološkem letu 1977/78 porasla v manjši meri kot v predhodnem letu. Potrošnja električne energije je dosegla 36,5 mlrd. kWh, kar je za 3,2 % več kot v predhodnem letu, ko so zabeležili 4,4-% porast. Od celotne potrošnje je odpadlo na industrijo 11 mlrd. kWh. Proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah se je lani znižala za 3,1 na 32,7 mlrd. kWh, delež v celotni proizvodnji električne energije je bil 78 %. Delež jedrskih elektrarn je znašal 18 %, konvencionalnih termoelektrarn pa 4 %. Uvoz električne energije je lani porasel od 4,8 na 6 mlrd. kWh, izvoz pa se je znižal od 14,7 na 12,8 mlrd. kWh, tako da se je izvozni presežek znižal za 3,1 na 6,8 mlrd. kWh.

ZDA SE VRAČAJO K PREMOGU

Energetski plan Carterjeve administracije je reguliral izrabo energetskih virov v ZDA in z odloki omejil izkoriščanje premoga in zemeljskega plina, medtem ko je po nafti namenil manj pozornosti. Nedavno pa so med drugim odločili, da mo-

rajo vsi novi industrijski obrati uporabljati kot izvor energije premog, ne pa zemeljski plin ali nafto, razen v izrednih primerih. To je sporočil državni sekretar za energijo James Schlesinger ter dodal, da bodo vseeno z več razumevanja upoštevali želje tistih, ki žele uporabljati zemeljski plin, manj pa žele tistih, ki kljub prepovedi žele uporabljati nafto.

Ameriška znanstvena publikacija »Science News« navaja naslednje razloge za te odločitve: omejevanje odvisnosti ZDA od dobav iz tujine, maksimalna izraba domačih virov energije in ugodnejša plačilna bilanca.

RUDARJI NAČRTUJEJO VEČJI IZKOP

Rudarji rudnika lignita Velenje nakopljejo letno okrog 4,5 milijona ton lignita, kar predstavlja 70 odstotkov celotne slovenske proizvodnje premoga. Poleg tega rekorda se velenjski rudarji lahko pohvalijo tudi z izredno delovno storilnostjo, ki jih v jugoslovanskem merilu uvršča v sam vrh, je pa tudi med najvišjo v Evropi. Večji del in to kar 4 milijone ton nakopanega lignita gre za potrebe termoelektrarne Šoštanj, kjer je z gradnjo termoelektrarne Šoštanja IV skupna instalirana moč termoelektrarne porasla na 745 MW. V času izrednega porasta potreb po vseh vrstah energije v svetu, ki ga poznamo tudi pri nas, je razvoj industrije in celotnega narodnega gospodarstva še kako odvisen prav od lastnih energetskih virov. REK-rudnik lignita Velenje načrtuje zato povečati proizvodnjo lignita na 4,7 milijona ton. S tem bi lahko zadovoljili potrebe termoelektrarne Šoštanj, dovolj bi ga bilo tudi za Toplarno Ljubljana in Tovarno celuloze in papirja Videm-Krško. Investicijski program povečanja rudarskih zmogljivosti je že izdelan. Ta predvideva predvsem pospešeno uvajanje opreme za mehanizirani odkop lignita, za odpiranje novih odkopov, mehanizacijo izvoza in klasirnico, odpiranje novih od-

kopnih polj v Novih Prelogah, itd. Predračunska vrednost investicije, ki bo potekala od 1976 do 1980, je ocenjena na 2,65 milijarde dinarjev. V lanskem letu je REK-rudnik lignita Velenje s 4,42 milijona ton nakopanega premoga dosegel največjo proizvodnjo v 104-letnem razvoju. Res, da je ta rekord izkopa le za 20 tisoč ton večji kot izkop, ki so ga rudarji dosegli leto poprej, vendar je pri tem potrebno upoštevati, da je prišlo v juliju zaradi požara do izpada proizvodnje, kar je zmanjšalo količino nakopanega premoga najmanj za 200 tisoč ton.

MANJŠI UVOZ PREMOGA ES V LETU 1978

ES je v lanskem letu znižala uvoz premoga za 3 %, od 46 na 44,8 milij. ton. Dobave iz ZDA so nazadovale za 28 %, na 7,7 milij. ton, in SZ za 23 %, na 3,8 milij. ton, iz Avstralije pa za 4 %, na 6,4 milij. ton. Po drugi strani pa se je povečal uvoz iz Južne Afrike za 10 %, na 10,4 milij. ton, medtem ko je Poljska s 15,1 milij. ton (+ 2 %) obdržala primat med dobaviteljicami premoga ES. Potrošnja premoga deveterice je lani dosegla 287 milij. ton, na uvoz je tako odpadlo manj kot 16 %.

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE V ŠPANJI V LETU 1978

Proizvodnja električne energije se je lani v Španiji dvignila za 6,6 %, na 100,207 mlrd. kWh ter tako prvokrat preseгла raven 100 mlrd. kWh. Največji porast proizvodnje so s 16,9 % dosegli v jedrskih elektrarnah (7,63 mlrd. kWh), vendar pa je delež le-teh v celotni proizvodnji električne energije nizek. Proizvodnja termoelektrarn se je povečala za 9,1 %, na 50,77 mlrd. kWh, proizvodnja hidroelektrarn pa se je zaradi neugodnih vremenskih razmer dvignila le za 2,2 %, na 41,63 mlrd. kWh. Proizvodne kapacitete so lani porasle za kW 648.000 na 28,20 milij. kW, od česar je odpadlo na hidroelek-

trarne 47,9 % na termoelektrarne 48,1 %, na jedrske elektrarne pa le 4 %.

ZNIŽANJE PROIZVODNIH KAPACITET PREMGOVNIKOV ES V LETIH 1975 DO 1981

Zaradi težav pri prodaji se je v državah ES od leta 1975 dalje proizvodnja premoga znižala za 23 %. Po predloženih investicijskih planih se bodo proizvodne kapacitete do leta 1981 še nadalje zniževale in dosegle po posameznih državah (v milij. ton) Belgija 9,7 v letu 1975 oz. 7,8 v letu 1978 oz. 7,6 v letu 1981, Francija 23,2 oz. 19,9 oz. 17, Velika Britanija 129,3 oz. 126,4 oz. 127,1, ZRN 104 oz. 99 oz. 99.

AVSTRIJSKE ELEKTRARNE NA DRAVI POLNO KORIŠČENE

ODK (Osterreichische Draukraftwerke AG), s 1.444 MW izkazovala do sedaj najvišjo raven koriščenja. Dnevna proizvodnja je dosegla 27 milij. kWh, kar predstavlja 1/4 celotne avstrijske potrošnje električne energije. Približno 40 % celotno proizvedene električne energije ODK odpade na termoelektrarne.

PROIZVODNJA RJAVEGA PREMOGA V ES V LETU 1978

Proizvodnja rjavega premoga v treh državah ES je ostala lani s 126,599 milij. ton na skoraj nespremenjeni ravni (1977: 126,627 milij. ton). Glavni delež je s 123,587 milij. ton odpadel na ZRN (+ 0,5 %), medtem ko je bilo v Franciji proizvedenih 1,166 milij. ton (+ 35,5 %) in v Italiji 1,846 milij. ton (1,3 %).

MEDNARODNO POSVETOVANJE O VARNOSTI DELA V RUDARSTVU

V času od 8. do 12. oktobra 1979 bo v Cavtatu, blizu Dubrovnika, potekala XVIII. mednarodna konferenca o znanstvenih raziskavah s področja varstva pri delu v premogovništvu.

Konferenco pripravlja posebni organizacijski komite v Beogradu. Pokrovitelj konference bo zvezni izvršni svet. Organizator pa Jugoslovanski komite za varstvo in zaščito pri delu v rudarstvu, geologiji in metalurgiji.

Na konferenci bodo obravnavali predvsem naslednje teme:

- nevarni plini in nevarni mineralni prah;
- požari, eksplozije in protieksplozijska električna zaščita;
- izbruhi plina in meteriala ter gorski udari;
- minerska dela in minerski materiali;

— zračenje in klimatizacija rudnikov;

— vdori vode in sipkih materialov;

— splošni problemi varstva pri delu v rudarstvu.

Konference se bodo udeležili številni domači in tuji strokovnjaki, ki bodo s svojim delom prispevali k izboljševanju pogojev dela v rudarski industriji in njegovi humanizaciji.

FEBRUARJA SO SE IZKAZALI JUGOSLOVANSKI PREMGOVNIKI

Čeravno je imel februar t.l. manjše število delovnih dni,

kot jih imajo drugi meseci v letu, so jugoslovanski premogovniki dosegli za trenutne razmere rekordno proizvodnjo premoga. Pridobili so ga, po doslej znanih podatkih, ton 3,639.024; v primerjavi z lanskim februarjem, je to 10,7 % večja proizvodnja. Januarja pa je znašala proizvodnja črnega premoga v vseh jugoslovanskih premogovnikih 3,434.503 tone. Januarska proizvodnja pa je bila v primerjavi s proizvodnjo premoga v januarju lanskega leta le za 0,8 % večja. Večjo proizvodnjo v februarju so narokovale termoelektrarne. Januarja, ko je bilo nekoliko več padavin, so HE obratovale bolj kot običajno, zato so TE obratovale nekoliko manj. 18. februarja t.l. je namreč vihar močno poškodoval daljnovode proti Beogradu in Boru od HE Djerdap. Tako je bil Djerdap praktično odrezan od porabniških središč. Posledice so se poznale tudi še v prvih tednih marca t.l.. Ker so obratovale termoelektrarne bolj kot je bilo predvideno, je prišlo do prave konjunktore premoga tik pred nastopom pomladi. Tudi hladno vreme je pripomoglo k temu, da se je povečala poraba premoga za ogrevanja. Premogovniki so torej obratovali bolj in več kot so načrtovali, zato so dosegli tudi večjo proizvodnjo.

V dveh mesecih, to je v januarju in februarju t.l., je znašala skupna proizvodnja vseh premogovnikov črnega in rjavega premoga ter lignita ton 7,121.000. To je 5,7 % več kot lani v enakem obdobju. Zato lahko pričakujemo, da bo vključno z marcem t.l. dosežen v jugoslovanskih premogovnikih dober proizvodni rezultat. Seveda pa bo v naslednjih mesecih povpraševanje nekoliko bolj umirjeno, kar pa bo vplivalo tudi na tempo proizvodnje v premogovnikih.

STROKOVNO POSVETOVANJE GEOLOGOV

Visokošolska organizacija temeljnega dela v TOZD Montanistika, odsek za geologijo FNT

Metod Lavrini: Po šihitu se prileže cigareta, linorez, 1978

Univerze v Ljubljani, je organiziral 23. marca t.l. strokovno posvetovanje geologov. Potekalo je v Ljubljani na Aškerčevi 20. Strokovnjaki so govorili o geologiji rudnika urana Žirovski vrh, o geologiji na področju gradnje cest, o izotopih v vodi in njihovi uporabi v hidrogeologiji, kamninah v zvezi z gozdnimi in kmetijskimi površinami, današnjo uporabo arhitektonskega kamna v gradbeništvu, geoloških in geotehničnih raziskavah za cestni predorskozi Karavanke, geologiji mejnega območja med jamama Hrastnik in Dol ter o vlogi mineralogije v tehnologiji. Po posameznih referatih so bile javne razprave. Med referenti je bil tudi naš sodelavec Goce Mitrevski, dipl. inž. geol., iz DO ZPT.

OMEJEVANJE PORABE ENERGIJE V EGS

Evropska gospodarska skupnost je predlagala svojim državam članicam, da naj zmanjšajo porabo energije zaradi omejenih dobav nafte iz Irana. Pomanjkanje iranske nafte so nadoknadili s povečanimi dobavami iz drugih držav, kljub temu pa je poraba manjša za 3 do 4 % od običajne porabe. Države EGS so preje 16 % celokupnega uvoza nafte kupovale v Iranu. Najnovejša odločitev OPEC o podražitvi nafte pomeni, da bodo države članice Evropske gospodarske skupnosti plačale 4,8 milijard dolarjev več kot doslej. To bo pomenilo zvišanje cen naftnim derivatom, zmanjšanje gospodarske aktivnosti in povečanje življenjskih stroškov.

V FRANCIJI VARČUJEJO Z ENERGIJO

Po sporočilu državne agencije za varčevanje z energijo bodo v Franciji sprejeli nove ukrepe za varčevanje z energijo, da bi dosegli načrt, kakršnega so predvideli za leto 1985. Celokupna francoska poraba energije je znašala preteklo leto 182 milijonov ton ekvivalenta

nafte (vsi viri energije preračunani na nafto) ali za 4 % več v primerjavi z letom 1973. Francija je uvozila v preteklem letu za 14 % manj nafte kot leta 1973, kar pomeni, da so privarčevali 15 milijonov ton ekvivalenta nafte.

NAGLEJŠA RAST PORABE PREMOMA V VELIKI BRITANIJI

Po najnovejših ocenah britanske nacionalne uprave za premog, se bo poraba premoga v Veliki Britaniji do leta 2000 povečala za 40 % in bo dosegla 170 milijonov ton, napram 122 milijonom ton v gospodarskem letu 1977/78. Največji porabniki premoga bodo tudi v bodoče termoelektrarne, ker bo poraba nafte in plina v termoelektrarnah zmanjšana zaradi visokih cen nafte oziroma plina. Poraba premoga bo pomembnejše narasla tudi v gospodinjstvih. Iz tega razloga načrtujejo odpiranje novih premogovnikov in modernizacijo oziroma razširitev obstoječih.

NOVI PREMGOVNIKI

Na Poljskem so v teku priprave za odpiranje novega premogovnika Ornontowice, v pokrajini Ribnik. To bo najgloblja jama na Poljskem (1105 m), ki pa bo opremljena s hladilnim sistemom. Računajo, da na tem območju leži 400 milijonov ton rezerv premoga; z eksploatacijo pa bodo pričeli leta 1984. V začetku leta 1990 bo v tem premogovniku znašala dnevna proizvodnja 20.000 ton.

Nov premogovnik pa odpirajo tudi v Bolgariji. V rudarskem centru Marbas na jugu Bolgarije, so pred kratkim pričeli z odpiranjem premogovnika z jamskim kopom z zmogljivostjo 2 milijona ton letno. Premogovnik bo največji v Bolgariji. Odpirajo ga v okviru programa razvoja premogovne industrije, ki vključuje tudi modernizacijo obstoječih premogovnikov. Zadnja leta je naraščala vsako leto proizvodnja premoga v tej državi. Do leta

1980 naj bi znašala letna proizvodnja že 38 milijonov ton. Rezerve premoga v Bolgariji tvorijo predvsem manj kalorični lignit ter rjavi premog. Premogovnike eksploatirajo največ s površinskim kopom.

ENERGETSKA ZANESLJIVOST

Nedvoumno je zapisano v temeljnih skupne politike dolgoročnega razvoja Jugoslavije do leta 1985 in v družbenem planu Jugoslavije do leta 1980, ter v ekonomskih resolucijah zadnja tri leta, da je strateški cilj našega gospodarstva zamenjava uvožene energije z domačo.

Zadnja tri leta pa pri uresničevanju te energetske politike lahko ugotovljamo, da se povečujejo zahteve za uvoz energije, predvsem tekočih goriv, namesto da bi odkrivali in bolje izkoriščali domače vire energije. Nizka cena mazuta oziroma tekočih goriv je skoraj popolnoma potisnila porabo in eksploatacijo premoga ob stran. Poraba mazuta v letu 1977 je tako dosegla raven, ki je bila predvidena za leto 1980. Za leto 1980 je bil predviden uvoz 9 milijonov ton nafte, kar je znatno več, kakor pa je predvidel družbeni načrt Jugoslavije za to obdobje. Poraba nafte narašča po povprečni stopnji letno za okoli 15,5 %, medtem ko je bila proizvodnja v letu 1978 napram letu 1977 večja le za 1,6 %. Pri takšnem stanju bo treba neobhodno podvzeti ustrezne ukrepe, da bi na nek način omejili nadaljnjo povečanje porabe tekočih goriv. Največja poraba tekočih goriv je v industriji, ki je preteklo leto porabila 1/4 skupne porabe mazuta in prav na tem področju je možno v naslednjem obdobju podvzeti akcijo, ki bi rodila določene ugodne posledice. Povečanje cen mazuta je element, da bi iz velike porabe tekočih goriv prešli na varčevanje. Zato pa bi morala industrija pripraviti programe za prehod od uporabe tekočih goriv na uporabo trdih goriv. Ta preusmeritev pa bi pomenila precejšnje prihranke. Prav

tako je treba v bodoče evidentirati in kontrolirati vsako novo investicijo, kjer je predviden mazut kot pogonsko gorivo. Drug element, ki bi lahko omejil porabo tekočih goriv, pa je povečanje carine na uvoz opreme za predelavo nafte v derivate. Ne bi bilo realno pričakovati hitre spremembe, spremembo klime, ker se je preveč nabralo tega v prejšnjih letih, kar danes pomeni določeno hipoteko za energetske politike države. Dosledno izvajanje dogovorjene politike, zamenjava uvožene z domačo energijo, je obveznost, ki izvira iz dogovora republik in pokrajin. Za to orientacijo pa ni zamenjave, ker le-ta prinaša večjo ekonomsko stabilnost in energetske zanesljivost države.

GRADNJA ELEKTRARN NA HRVATSKEM

Na Hrvatskem žele zagotoviti vsem porabnikom kontinuiteto oskrbovanja z električno energijo. Pristopili so k predpripravam za zgraditev vrsto elektrarn, ki naj bi jih zgradili v naslednjem obdobju. Program predvideva izkoriščanje lastnega vodnega potenciala, izgradnjo manjših elektrarn, pa tudi eksploatacijo premoga. Po predvidevanjih naj bi do leta 1985 pričele obratovati hidroelektrarne: Brodarci, Bolubič in Djale, ter termoelektrarna Plomin II. Skupna instalirana moč bi znašala okoli 207 milijonov. Leta 1986 pa bi pričeli obratovati hidroelektrarni Krčić in Dubrava, kakor tudi termoelektrarna Gacko, s skupno močjo 205 MW; koncem t.l., to je leta 1986, računajo tudi na prve kWh iz črpalne — akumulacijske elektrarne Vinodol, z močjo 375 MW. Z izgradnjo te elektrarne bodo pričeli leta 1982.

NOVO NAHAJALIŠČE PREMOMA PRI ZENICI

Na področju Moščance, 10 km od Zenice, so odkrili nove količine rjavega premoga, visoke kalorične vrednosti. Glede na to, da je to področje raziskano

le površno, je nesporno po dosedanjih ugotovitvah, da leže na tem območju bogate rezerve premoga. V Zenici so v teku priprave za izdelavo programa raziskav in za izdelavo potrebne projektne dokumentacije. K odpiranju teh ležišč bodo predvidoma pristopili koncem tega srednjeročnega obdobja. To bo že peti rudnik na področju Zenice.

Premog bodo pridobivali z jamskim kopom in bo znašala proizvodnja že prvo leto okoli 500.000 ton, s čimer bodo omogočili izpolniti predvideni načrt razvoja rudarskih revirjev. Zeniški rudnik naj bi v doglednem času dal letno okoli 2 milijona ton premoga.

SOVJETSKI NAČRT PROIZVODNJE ENERGIJE

Sovjetska zveza načrtuje na energetske sektorju dokončanje naftovodov in plinovodov s skupno dolžino 10.000 km, povečanje obsega geoloških del za 11,4% in povečanje kapitalnih investicij v raziskave nafte in plina v velikih globinah za 20%. Tudi nuklearne elektrarne bodo povečale proizvodnjo električne energije za 21%. Za leto 1979 predvidevajo v Sovjetski zvezi naslednjo proizvodnjo posameznih virov energije: 593 milijonov ton nafte, 404 milijarde m³ naravnega plina, 752 milijonov ton premoga, 1.265 milijard kWh električne energije. Proizvodnjo nafte bodo povečali napram letu poprej za 3,6%, naravnega plina za 7,1%, premoga za 3,2% in električne energije za 4,8%.

MADŽARI VARČUJEJO Z ENERGIJO

Madžarska vlada je pred kratkim sprejela dolgoročni načrt racionalnejše porabe energije. Z domačo proizvodnjo vseh vrst energije so pokrili lansko leto le 53% celokupne porabe energije. Ostanek pa so morali uvoziti. Letos pričakujejo, da se bo delež domače energije zmanjšal na 52%, ker so možnosti za povečanje proizvodnje energije omejene. Varčevanje

vseh oblik energije bo pokazalo svoje rezultate pri manjši porabi nafte, električne energije, plina in drugih vrst. Dolgoročni program načrtuje ukrepe za varčevanje tudi v 46 največjih porabnikih energije na Madžarskem, kakor tudi tudi kontrolo proizvodnje uvoza in prodaje aparatov za ogrevanje. Program zajema tudi raziskave na področju koriščenja odpadle toplote ter porabo geotermalne energije.

POMANJKANJE ENERGIJE NA SVETU

Kanadsko ministrstvo za energijo, rudarstvo in naravna bogastva je objavilo študijo, iz katere je razvidno, da se bo svet v 10 do 15 letih moral soočiti s pomanjkanjem energije. Kanada ima svojih energetskih virov toliko, da bi lahko pokrivali celokupno porabo energije do leta 2000, vendar če bi takoj pričeli z racionalnejšo porabo. Med varčevalnimi ukrepi je predvideno zmanjšanje stopnje rasti porabljene energije za polovico napram porastu v preteklih letih. Zmanjšanje udeležbe nafte v celokupni porabi od sedanjih 46 do bodočih 30% v letu 2000, povečanje domače proizvodnje nafte za okoli 50% do leta 2000, povečanje proizvodnje naravnega plina do leta 2000, povečanje proizvodnje premoga za 4- do 5-krat do leta 2000, povečanje udeležbe električne energije na polovico celokupne porabe od sedanje 1/3.

V NEMČIJI ODPRLI NAJVEČJI PREMGOVNIK NA SVETU

Zahodnonemška družba »Rheinische Braunkohlenwerke AG« je odprla največji premogovnik s površinskim kopom na svetu. Leži blizu kraja Hambach, med Kölnom in belgijsko mejo. Predvidena zmogljivost novega premogovnika znaša 2,5 milijard t. lignita. Področje, ki ga bodo eksploatirali, zajema površino skoraj 33 kv. milj. Začetna letna proizvodnja bo znašala 20 milijonov ton, v letu

1990 pa bo povečana na 50 milijonov ton premoga — lignita. Lignit trenutno pokriva 1/4 potreb po gorivu v zahodnonemških termoelektrarnah.

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE V AVSTRIJI

Po najnovejših statističnih podatkih so v Avstriji v letu 1978 proizvedli 33,1 milijard kWh električne energije, kar predstavlja povečanje za 1,2% v primerjavi z letom poprej. Od skupne količine so jo pridobili 23,2 milijarde kWh v hidroelektrarnah, ostalo pa so proizvedli v termoelektrarnah. Poraba električne energije pa se je povečala v Avstriji v lanskem letu za 4,8%, to je na 29,2 milijard kWh.

KITAJSKA GRADI NAJVEČJO HIDROELEKTRARNO

Po sporočilu kitajske časopisne agencije gradi Kitajska svojo največjo HE na reki Songhna, na severovzhodu države, z zmogljivostjo 900.000 kW. Ta projekt je eden od 120 velikih industrijskih objektov, katere gradi Kitajska v svojem 10-letnem načrtu gospodarskega razvoja v času od 1976—1985.

V SEV POSPEŠUJEJO GRADNJO JEDRSKIH ELEKTRARN

Do leta 1980 bo odpadlo v SEV na jedrsko energijo 7,3 do 7,6% celotnih energetskih virov, proti 2,6% v letu 1975. Od leta 1976 do 1980 bo raven instaliranih kapacitet jadrskih elektrarn v SEV dosegla 37.000 MW.

RIK ALEKSINAC — MODERNIZACIJA

Rudarsko industrijski kombinat v Aleksincu je izdelal investicijski program, po katerem naj bi v naslednjih letih vložil 420 milijonov dinarjev v modernizacijo nove jame Morava in v druge dele kombinata. S temi vlaganji naj bi v jami Morava z uporabo širokočelne od-

kopne metode in uvedbo naj-sodobnejše opreme in zaščitnih sredstev, zagotovili pomembnejše povečanje dobav premoga. Te naj bi se povečale na 350.000 ton letno, oziroma dvakrat več od lanskoletne proizvodnje.

Pri izvajanju programa modernizacije pa nastopajo številne težave, katere pomagajo reševati tudi predstavniki občine Aleksinac. Predvsem gre za pomanjkanje opreme, kadrov in stalno upadanje obsega proizvodnje premoga. Investicijska vlaganja naj bi zagotovila perspektivo aleksinskih rudnikov, katerih rezerve so ocenjene na 29,5 milijonov ton kvalitetnega premoga. Del bodoče proizvodnje premoga iz jame Morava bo po dogovoru namenjena potrebam nove cementarne v Beli Palanki, katero bodo pričeli v kratkem graditi.

POSVETOVANJE O TEHNOLOGIJI V ENERGETSKIH OBJEKTIH

Zveza energetikov Slovenije in Društvo energetikov Šoštanj, organizirata pod pokroviteljstvom REKV — DO Termoelektrarna Šoštanj, II. posvetovanje na temo: Tehnologija v energetskih objektih, s posebnim ozirom na teme s področja tehnologije vode in tehnologije zgorevanja. Posvetovanje bo potekalo v času od 18. do 20. aprila 1979 v Kulturnem domu v Šoštanju. Predavali bodo domači in tuji strokovnjaki.

Cilj posvetovanja je predstaviti tehnološko problematiko v energetskih objektih, podati nekatere odgovore na pereča vprašanja vsakodnevnne proiz-

vodnje, poudariti mesto in naloge tehnoloških kadrov v energetskih objektih ter njihovo tesnejše povezovanje, izpopolnjevanje tehnoloških kadrov, informiranje o najnovejših dogajanjih na tem področju in možnost vzpostavitve stikov s tujimi in jugoslovanskimi strokovnjaki in podjetji.

TERMEOELEKTRARNA OSLOMEJ BO GOTOVA SREDI LETA

Sodeč po sedanjem stanju del pri izgradnji in montaži opreme za termoelektrarno Oslomej pri Kičevu kaže, da bodo dela končana sredi tega leta, ko bo termoelektrarna pričela poskusno obratovati. Imela bo zmogljivost 660.000 kWh električne energije letno, medtem ko bo premogovnik, ki bo obratoval za potrebe termoelektrarne, imel zmogljivost 1,2 milijona ton letno. Skupna vlaganja v izgradnjo termoelektrarne in odpiranje premogovnika znašajo 1,8 milijard din.

V ZRENJANINU NOVA TERMEOELEKTRARNA — TOPLARNA

Pred nedavnim so vsi trije zbori občinske skupščine v Zrenjaninu sklenili podpreti gradnjo termoelektrarne — toplarne v Zrenjaninu. Z gradnjo naj bi pričeli prihodnje leto, vlaganja pa bi znašala 1,3 milijarde dinarjev. Del opreme nameravajo uvoziti, drugi del pa bodo dobavile domače tovarne. Dnevna zmogljivost novega objekta bo znašala 320 ton tehnološke pare, 110 Gcal toplote za ogrevanje in 135 MW električne energije.

V nekaj vrstah

NOVO VODSTVO ZRGMIT

Strokovna podružnica zveze rudarskih, geoloških in metaluških inženirjev in tehnikov (ZRGMIT) pri REK Zasavje, je

imela 16. marca svoj redni letni občni zbor. Na tem so obravnavali poročila o opravljenem delu, spremljali program dela za naslednje obdobje ter

izvolili novo vodstvo podružnice. Po 12 letih predsednikovanja je Mirko Mlakar, dipl. inž. rud., predal te posle novoizvoljenemu predsedniku strokovne podružnice ZRGMIT Alojzu Pavčniku, dipl. inž. rud., ki bo vodil podružnico v naslednjem mandatnem obdobju. Za tajnika je bil izvoljen Jože Herman, dipl. inž. rud., za blagajnika pa Anton Bregant, dipl. inž. rud. Novoizvoljenemu odboru želimo, da bi podružnico vodil kar najbolj uspešno.

SGP HRASTNIK — 20-LETNI JUBILEJ

Splošno gradbeno podjetje je 24. marca na ploščadi pred kinodvorano v Hrastniku pričelo ob 8,30 s proslavo ob svojem 20-letnem jubileju. Ob tej priliki so med drugim podelili posebno pismo priznanje tudi SOZD REK Zasavje in DO Termoelektrarni Trbovlje. Vsem delavcem SGP Hrastnik naše najboljše želje in čestitke ob jubileju.

PROBLEMATIKA VARSTVA OKOLJA

Dne 28. marca dopoldan je potekal v poslovno stanovanjski stavbi v Hrastniku na Trgu Franca Kozarja, revirski posvet o reševanju problematike človekovega okolja v procesu družbenega planiranja. Govor je bil o problemih in uspehih na področju varstva v Zasavju, sprejetih pa je bilo vrsto sklepov, ob koncu pa je bil ogled deponije odpadlega pepela TET v Prapretnem.

SREČANJE RUDARSKIH NADZORNIKOV

Posebni organizacijski odbor v SOZD REK Velenje — DO Rudnik lignita Velenje, organizira 21. aprila t.l. strokovno srečanje rudarskih nadzornikov Slovenije. Namen srečanja je, da bi se rudarski nadzorniki strokovno izpopolnili, med seboj seznanili in izmenjali samoupravne izkušnje. V okviru srečanja, ki bo potekalo tega dne v dopoldanskih urah v sejni sobi občine Velenje, bo pre-

davanje o vlogi rudarskih nadzornikov, predavanje o uvajanju hidravličnega podporja ter predavanje o razvoju rudarstva. Uvodno besedo bo imel Slavko Janežič, dipl. inž. rud., predsednik KPO DO RLV. Po končanih predavanjih bo sledil prost razgovor, nato pa bo ogled DO Rudnik lignita Velenje ter DO Termoelektrarne Šoštanj, muzeja NOB in muzeja rudarstva, v večernih urah pa bo družabni večer.

IMENOVANJE

Delavski svet TOZD GRAMAT je na svojem 12. zasedanju, dne 31. 1. 1979, imenoval na podlagi predhodnega javnega razpisa in predloga razpisne komisije, Ivana Slanška, inž. organizacije dela, za opravljanje del in nalog individualnega poslovnodnega organa — vodjo TOZD GRAMAT, od 17. 2. 1979 do 17. 2. 1983, to je za dobo štirih let.

DEJAVNOST HORTIKULTURNIKOV

V prvi polovici februarja je bil izpeljan občni zbor Hortikulturnega društva zasavskih revirjev. Potekal je v predavalnici Delavskega doma Trbovlje, ob navzočnosti številnih delegatov iz Hrastnika, Trbovelj, Zagorja in Radeč. Prisostvovala pa mu je tudi predsednica Hortikulturne zveze Slovenije inž. Kraigherjeva Društvo šteje 518 članov in je zelo dejavno na področju celotnih revirjev. Ustanovitelji tega društva, teh je 11, so dobili za svoje 15-letno delo od ustanovitve pa do današnjih dni, posebno priznanje. Iz naših vrst je to priznanje dobil Milan Kovač, vrtnarski mojster. Za predsednika je bil izvoljen za naslednjo mandatno dobo Stane Poplas, za podpredsednika Milan Kovač, za tajnika pa Jana Garmuš.

V okviru številnih predavanj, ki jih je društvo organiziralo tudi v letošnji zimski sezoni, je imel Milan Kovač, zadnje predavanje sredi februarja v vseh štirih krajih na temo: Razgovor med vrtnarjem in

vrtičkarji, s praktičnim prikazovanjem spomladanskih del pri presajevanju lončnic.

PRVOMAJSKA AVTOKARAVANA NOVIGRAD

Delovna skupnost DS ASO SOZD REKZ — kadrovski sektor, organizira tudi letos prvomajsko karavano »Novigrad«. Rezerviranih je večje število sob v hotelu Laguna oziroma v depandansi hotela Emonia v Novigradu. Rok za prijavo je 30. marec 1979, odhod pa bo 27. aprila in bo trajala do 2. maja 1979, to je 5 polnih penzionov. Potovati bo možno z lastnim osebnim avtom ali pa z avtobusom iz Ljubljane. Podrobnejši podatki so bili navedeni v objavi — okrožnici številka 26/79, z dne 15. marca 1979.

RUDISOVE POSLOVNE ENOTE V TUJINI

DO RUDIS Inženiring ima v tujini več svojih poslovnih enot. Te so:

— v ZR Nemčiji, v Münchnu, direktor Viktor Šenica, dipl. inž. (RUDIS GmbH);

— v ZR Nemčiji, v Münchnu, direktor Alojz Eršte, dipl. inž., (RUDIS);

— v ZR Nemčiji, v Dortmundu — Asseln, vodilni inženir Vladimir Isek, dipl. inž.;

— DR Nemčija, Berlin, direktor Franc Nemeč;

— v Iranu, v Teheranu, predstavništvo je trenutno nezasedeno;

— v Iraku, v Bagdadu, direktor Natko Erber, komercialni vodja Momčilo Sojić;

— v Libiji, v Tripolisu, vodja gradbišča Buila Sofronije, dipl. inž.

JUGOSLOVANSKO- POLJSKI SIMPOZIJ

V času od 17. do 23. junija 1979 bo v Katowicach, na Poljskem, potekal VII. jugoslovansko-poljski simpozij na temo: »Naravne nevarnosti pri podzemeljskem rudarstvu«. Z naše strani, to je s strani Jugoslavije, organizira udeležbo na

tem posvetovanju Zveza inženirjev in tehnikov rudarske, geološke in metalurške stroke Jugoslavije. Za izvedbo tega simpozija je bil ustanovljen poseben organizacijski odbor. Organizator je predlagal, da naj bi se s strani REK Zasavje, udeležila tega simpozija dva udeleženca.

CIVILNA ZAŠČITA PREJELA PRIZNANJE

Občinski štab za civilno zaščito pri skupščini občine Trbovlje, je prejel koncem februarja t.l. za sodelovanje s centrom civilne zaščite zveznega sekretariata za narodno obrambo, visoko priznanje. Priznanje tvorita plaketa in značka. Trboveljskemu občinskemu štabu je priznanje predal načelnik centra, polkovnih Stevo Ciganovič. Priznanje je ustanovil vrhovni komandant maršal Tito, podeljujejo pa ga za izredne zasluge na področju narodne obrambe in civilne zaščite, občinskim organizacijam, OZD, pa tudi posameznikom.

JUBILEJ OBRAMBNE VZGOJE MLADIH

Leta 1949 so se dijaki srednjih in strokovnih šol v Trbovljah, prvič srečali z rednim učnim

predmetom »predvojaška vzgoja«. V začetku so se seznanili s preprostimi predmeti, največkrat z leseno puško. Tako letos poteka 30-letnica organizirane vzgoje mladih za splošno ljudsko obrambo. Ta jubilej mladi letos proslavljajo na svojsten način. Do 20. marca so se zvrstila šolska tekmovanja, občinsko tekmovanje pa bo izpeljano do 20. aprila letos. Proslava poteka torej delovno. V tem okviru potekajo tekmovanja v streljanju, orientacijskih pohodih in v drugih oblikah (mladinski mnogoboj, ipd.). Tekmovanja so organizirala in izvedla šolska športna društva s sodelovanjem ZRVS in strelskih družin iz Trbovelj.

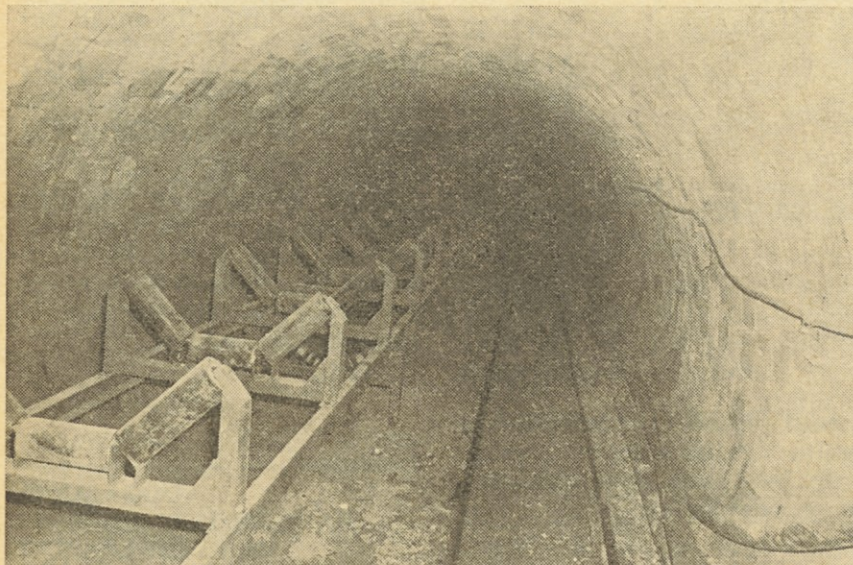
ŽENSKES SO DOBRO PROSLAVILE SVOJ DAN

Letošnji dan žensk so tudi revirske žene lepo proslavile. Najpreje so se zbrale 6. marca ženske borke NOB v domu revirskih in savinjskih borcev na Vrheh, nato so sledile proslave v delovnih kolektivih, na katerih so nastopili osnovnošolski otroci in cicibani z različnimi igrkami in recitacijami, počastili pa so jih tudi v TOZD in delovnih skupnostih pa tudi v krajevnih skupnostih in obci-

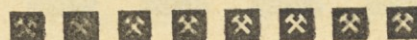
nah. Tako je bila 8. marca v poznih popoldanskih urah osrednja proslava v Delavskem domu v Hrastniku, po njej pa je bila otvoritev razstave ženskih ročnih del, v Delavskem domu v Hrastniku. Dan preje, 7. marca, ob 18. uri, pa je bila v gledališki dvorani Delavskega doma Trbovlje prijetna proslava ob polni dvorani. Nastopali so harmonikarski orkester glasbene šole, folklorna skupina srednješolcev, nastopili pa so tudi pevci in pevke — solisti in solistke. Podobna proslava je bila tudi v Zagorju.

KONČANI SO SEMINARJI ZA DELEGATE

Klub samoupravljalcev Trbovlje, je skupno s TOZD Revirska delavska univerza Trbovlje, organiziral za delegate-člane splošnih delegacij za SIS v TOZD in delovnih skupnostih delovnih organizacij združenih v REKZ, na področju Trbovelj, seminarje. V te seminarje, bili so trije, in so trajali po dva dni, je bilo zajetih preko 500 delegatov. Poslušali so predavanja o smereh razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, krajevnih skupnostih in občinah, družbenoekonomskem razvoju in ekonomski politiki, zakonu o združenem delu in bistvenih nalogah pri njegovem uresničevanju, vlogi subjektivnega faktorja v naši družbi, delovanju delegatskega in skupščinskega sistema v družbenopolitičnih skupnostih, metodah samoupravnega delegatskega in političnega upravljanja ter o samoupravnih interesnih skupnostih. V anketi, ki je bila izvedena med udeleženci zadnji dan seminarja, so se udeleženci zelo pozitivno izrekli o nujnosti nadaljnega družbenopolitičnega izobraževanja.

Konstrukcija za montažo gumijastega traku na 7. obzorju jame Hrastnik v prečniku P-5100-S. Postavitev gumijastega traku sodi v okvir investicijskih del za izdelavo nove izvozne poti iz jame Hrastnik. (Foto. A. Bregant)

Solidarnostni prispevek

Povprečni OD v Sloveniji

V decembru leta 1978 smo člani kolektiva kombinata REK Zasavje, v vseh TOZD in delovnih skupnostih, delali na sicer dela prosto soboto, s tem, da smo 100-0/0 vrednost tega delavnika namenili v solidarnostni sklad REK Velenje — namensko za pomoč kolektivu DO Rudnik lignita Velenje, ki je bil v lanskoletni julijski jamski nesreči zelo prizadet.

Navajamo vrednost oziroma višino osebnih dohodkov, ki so bili nakazani na žiro račun solidarnostnega sklada v Velenju: TOZD — DS

DO ZASAVSKI PREMGOVNIKI:

	(neto din)
— Premogovnik Hrastnik	65.014,90
— Premogovnik Ojstro	37.892,35
— RESD Hrastnik	27.845,95
— Pomožna dejavnost Hrastnik	20.283,40
— Premogovnik Trbovlje	120.153,80
— RESD Trbovlje	23.145,10
— Predelava jamskega lesa	6.670,15
— Pomožna dejavnost Trbovlje	15.889,20
— Premogovnik Kotredež	50.369,50
— Premogovnik Kisovec	47.368,75
— Separacija premoga Zagorje	15.482,55
— RESD Zagorje	21.746,95
— Pomožna dejavnost Zagorje	24.128,05
— RŠC	15.834,85
— Separacija premoga Trbovlje	53.412,05
— DS SS DO ZPT	19.645,95

DO TERMOELEKTRARNA TRBOVLJE

61.347,40

DO RUDARSKO GRADBENA DEJAVNOST

— Rudarske investicijske gradnje	79.455,80
— ESMD	14.902,95
— Avtoprevoz »Zasavje«	14.006,00
— GRAMAT	10.206,95
— DS SS DORGD	11.737,30

DO INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE

25.661,25

SOZD REK Zasavje

— DS ASO	10.697,00
— DS TSO	11.253,05

S K U P A J :

804.150,30

Na neto znesek so bili odvedeni tudi prispevki, tako da smo za solidarnost rudarjem rudnika lignita Velenje prispevali skupno s prispevki okoli 1.160.000,00 din ali okoli 116 milijonov S din. Naša solidarnost tudi tokrat ni odpovedala.

Republiški zavod za statistiko je objavil v Uradnem listu SRS številka 6, z dne 1. 3. t.l., podatek o tem, da je znašal poprečni mesečni čisti osebni dohodek na zaposlenega v Sloveniji v letu 1978 5.903,00 din. Poprečni mesečni kosmati osebni dohodek (bruto) na zaposlenega v Sloveniji je lansko leto znašal 8.554,00 din, poprečni mesečni čisti OD pa, kot smo že navedli, 5.903 din. Poprečni mesečni kosmati (bruto) osebni dohodek na zaposlenega delavca v gospodarstvu Slovenije je znašal v letu 1978 8.298,00 din, poprečni čisti mesečni OD pa 5.730,00 din.

Letna stopnja rasti OD na zaposlenega delavca je znašala za kosmati OD 22,5 0/0, za čisti OD 21,9 0/0. Letna stopnja rasti OD na zaposlenega delavca v gospodarstvu v Sloveniji pa je znašala v preteklem letu 22,8 0/0, za čisti OD pa 22,1 0/0.

Na temelju te objave je regionalna zdravstvena skupnost Ljubljana določila v skadu s samoupravnim sporazumom o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva, novo višino pogrebnine. Ta znaša odslej, to je od 6. 3. 1979 dalje, 4.772,40 din, za otroke do 1 leta starosti pa 2.361,20 din. Posmrtnina pa znaša 4.722,40 din.

Podatki, ki jih je objavil republiški zavod za statistiko po lanskoletnem povprečnem osebnem dohodku, je osnova za določitev raznih osebnih prejemkov, tudi po našem samoupravnem sporazumu.

DOGAJANJA NA RUDNIŠKI POSESTI NA BIVŠI DOBRNI

Že dolgo sem razmišljal, da napišem o tem prispevek za glasilo Srečno. Skoraj dnevno

grem sam ali pa tudi s tovariši na bivšo Dobrno in opazujemo, kako tam divje, nekontrolirano izsekavajo drevje, mlado podrast, itd.

Res, človeku je težko pri srcu, ko gledamo, kako uničujejo naravo, zeleno okolje in s tem tudi živali, ki tu živijo.

Sedaj na pomlad bodo začeli s požiganjem suhe trave, kot so to dogaja vsako leto. Živali v obupu bežijo na vse strani, mnogo jih tudi pogine — fazani, mladi zajci itd.

Zakaj se to dogaja?

Ne bi morda ustrezne rudniške nadzorne komunalne službe bolj skrbele za rudniško in s tem družbeno premoženje?

Še nekaj časa, pa bo nastala na Dobrni prava puščava, upostopenje, narava brez vegetacije in to zaradi prostaštva nekaterih neodgovornih ljudi.

Takemu početju je treba narediti konec pa čeprav s kazenskimi ukrepi, če lepa beseda ne najde mesta. Naj si ta kraj ogleda komunalna služba ZPT, bo imela kaj videti na tem območju. Odlagajo vso svinjarijo, da le tako izrazim, ubite živali, odpadke itd.

Da se razumemo. Ne mislim nekaj vsiljevati. V interesu čistejšega okolja pa predlagam v korist nas vseh, ki ljubimo naravo, da je treba pričeti ukrepati brez razmišljanja!

Stefan Jesenšek

Aktivnost rekreativno smučarske sekcije TE

Prizadevanja sindikatov na področju telesne kulture in rekreacije, ter nenehno osveščanje delavcev o pomenu in vlogi le-te, že dajejo zadovoljive rezultate. Akcija je usmerjena predvsem v množičnost, da bi tako telesna kultura kot rekreacija postali sestavina življenja in delovanja čim večjega števila delavcev v združenem delu.

Ob teh usmeritvah, se delavci samoupravno dogovarjajo in tvorno sodelujejo pri sestavljanju programov.

Iz programa RSS TET so bile realizirane še naslednje naloge:

— udeležba smučarjev-tekačev na Trnovskem maratonu, ter Črnem vrhu;

— veleslalom - XXII. zimsko športne igre ELEKTRA, Kranjska gora;

— veleslalomom v okviru DO TET, 4. 3. 1979 v Lontovžu.

Uvrstitve na veleslalomu XXII, iger ELEKTRA

razred VI: 19. Nučič Drago, 21. Vaukan Franc

razred V: 3. Renko Leopold, 26. Vidic Martin

razred IV: 22. Gonelli Ervin, 30. Lapajne Jože, 32. Mrzelj Nande, 40. Prosenc Franc, 52. Cizej Bruno

razred III: 9. Jerše Leopold, 44. Kravogel Jani, 45. Ocvirk Milan II, 46. Žgalin Ivan

razred II: 5. Volaj Jože, 6. Glavač Pavel, 31. Logar Jože

razred I: 1. Jere Edvard, 6. Glavač Peter, 20. Smodiš Roman, 30. Medved Andrej

Ekipna uvrstitev (moška ekipa): 4. mesto od 16 sodelujočih ekip, kar je zelo pohvalno ob tako množični udeležbi.

Rezultati VSL DO TET Lontovž:

Kot predvozači so bili otroci članov kolektiva, udeleženci tečajev, ki jih je organizirala RSS.

Predvozači: 1. Gonelli Gorazd 0.55, 2. Novak Polona 0.57, 3. Weis Renata 0.59, 4. Arzenšek Jože 1.04, 5. Sotler Sibel 1.08,

6. Prosenc Alenka 1.12, 7. Artnak Stelan 1.18, 8. Lapajne Marko 2.00

skupina A: 1. Smodiš Roman 0,52

skupina B: 1. Volaj Jože 0.36, 2. Glavač Pavel 0.36, 3. Renko Milan 0.38, 4. Dolanc Jože II 0.46, 5. Restar Ivan 0.53, 6. Logar Jože (odstopil)

skupina C: 1. Kerše Leopold 0.36, 2. Kravogel Jani 0.52, 3. Žgalin Ivan 0.54, 4. Ocvirk Milan II 0.58, 5. Arzenšek Jože (diskvalificiran)

skupina D: 1. Gonelli Ervin 0.39, 2. Prosenc Franc 0.54, 3. Novak Robi 1.02, 4. Sotler Vladimir (diskvalificiran), 5. Lapajne Jože (diskvalificiran))

skupina E: 1. Vidic Martin 1.21, 2. Urbajs Ivan 1.55

skupina F: 1. Vaukan Franc 0.48

Tekmovalci, ki so dosegli najboljše rezultate so prejeli diplome.

Odboru za izvedbo tekmovanja velja izreči pohvalo za izredno prizadevanje. Omogočili so, da je izvedba tekmovanja uspela brezhibno.

Ervin Gonelli

Od pastirja do izumitelja

Dne 12. marca 1979 je minilo 44 let od smrti znanstvenika in izumitelja Mihajla Pupina, človeka našega rodu. S svojimi izumi na področju fizike oz. elektrotehnike je dosegel svetovno slavo. Rodil se je l. 1858 v banatski vasi Idvor. Leta 1874 je prišel v Ameriko. Delal je kot pastir, krojač, čistilec v tovarni, medtem pa se je učil, študiral in doštudiral. Nato je bil 40 let profesor za elektrotehniko na univerzi Kolumbija v ZDA. Znanstvenik jugoslovanskega rodu ni nikoli pozabil na svoj rodni kraj. To je dokazal v svoji knjigi, ko je opisal svoje življenje pod naslovom: *Od pastirja do izumitelja*.

O njem bomo letos še pisali in brali.

Veleslalom OO ZSMS v Lontovžu

V okviru tekmovanj ob mesecu mladosti je občinska konferenca ZSMS Trbovlje skupno s smučarskim društvom KUM Dobovec izvedla tekmovanje OO ZSMS v veleslalomu. Tega tekmovanja se je udeležilo 44 mladih, od katerih je uspešno prispelo na cilj 22 tekmovalcev. Med dekleti so se najbolje odrezale Jasna Crnkovič, ki je osvojila prvo mesto, drugo mesto je osvojila Jasna Drnovšek, obe iz OO ZSMS Gimnazija, tretja pa je bila Silver Sotler iz OO ZSMS Osnovna šola Trbovlje. Med fanti pa so dosegli najboljše rezultate člani OO

ZSMS Krajevna skupnost Dobovec. Prvi je bil Marjan Potrpin, drugi Drago Kamnikar in tretji Jože Kamnikar.

Seštevek točk, ki se bodo upoštevale v nadaljevanju tekmovanja ob mesecu mladosti je naslednji:

1. OO ZSMS	
KS Dobovec	80 točk
2. OO ZSMS TSEŠ	19 točk
3. OO ZSMS	
Gimnazija Trbovlje	19 točk
4. OO ZSMS Osnovna	
šola Trbovlje	2 točki

Drago Kastelic

Na pustno nedeljo, 25. februarja t.l., so smučarji iz Trbovelj organizirali v Medvednici pod Javorjem tekmovanje pustnih šem. Najboljše so prejele za nagrado svinjske glave in podobno. (Foto A. Bregant)

Odlaganje apna (kalcifikacija) v tako okvarjeno žilno steno je pojav, ki nastopi kasneje. Od tu pa izvira slovensko ime za bolezenski proces in govorimo o poapnevanju ožilja.

Vzroki

Pri nastanku ateroskleroze poznamo že dosti dejavnikov. Najbolj poznane so nekatere bolezni kot sladkorna bolezen in zvišan krvni pritisk, ki v velikem odstotku prej ali kasneje pripeljeta do kliničnih manifestacij ateroskleroze. Poleg teh so že znani tudi nekateri drugi rizični dejavniki. Praktično vse teorije, ki razlagajo nastanek ateroskleroze upoštevaajo povečanje maščob v krvi (hiperlipidemijo) kot najvažnejši rizični faktor, saj je kopičenje maščob na žilni steni vedno lahko dokazati.

V nekaterih primerih je opazen vpliv dednosti. Od zunanjih dejavnikov moramo omeniti kalorično preobilno prehrano, preveč živalskih maščob v hrani, debelost, kajenje in alkoholizem, premajhno telesno aktivnost in pogoste stresne situacije (prekomerne psihične obremenitve).

Z epidemiološkimi študijami so dokazali, da sumiranje več rizičnih dejavnikov prej pripelje do kliničnih manifestacij ateroskleroze kot če gre za delovanje le enega. Zvišan krvni pritisk na primer vedno pripelje do ateroskleroze tanjših arterij, samo če se je dovolj visok in traja dovolj dolgo.

Na razvoj ateroskleroze ne vplivajo geografski in klimatski faktorji.

Nastanek in razvoj bolezni

Ni še povsem dokazano če se aterosklerotični proces lahko začne v žili, katere notranja plast je nepoškodovana. Bolj verjetno je že pred tem prišlo do okvare ali do motenj v prekravitvi žilne stene zaradi mehaničnih vplivov (zvišan krvni pritisk) ter kemičnih in vnetnih agensov (nikotin, svinec, nekatere kisline, bakterijski strupi itd).

Ateroskleroza — okvare srca, možgan, ledvic in okončin

Kaj pomeni?

Ateroskleroza pomeni bolezenski proces na žilah arterijah. Že samo ime pove, da gre za otrditev žilne stene zaradi namnoževanja vezivnega tkiva

ter za pojav maščobnih leh (ateromi) na notranji površini arterij. Sinonima za isti proces sta še ateromatoza in arterioskleroza, ki pa manj povesta in se zato tudi manj uporabljata.

V naslednji fazi pride do kopičenja maščob v žilno steno, seveda, če je maščob v krvi preveč (predvsem holesterola in trigliceridov). Ko proces napreduje, vidimo na notranji steni žile rumenkaste lehe (ateromi), ki večkrat čirasto razpadejo. Če prevladujejo obnovitveni procesi, na periferiji aterosomov proti centru, bohota vezivno tkivo, odlaga pa se tudi apno tako, da je končni učinek zatrditev žilne stene in izguba njene elastičnosti. Včasih pa na tem mestu nastajajo krvni strdki (trombusi), ki lahko zamašijo svetlino žile ali pa se odkrušijo ter nato obsedejo v naslednji tanjši arteriji. Posledice se v tem primeru takoj pokažejo in kadar se to zgodi v vitalnih organih (možgani srce), pride lahko do nenadne smrti.

Znaki bolezni

Običajno se ateroskleroza postopno razvija 10, 20 in več let. Je na prvem mestu med boleznimi srednjega in kasnega življenjskega obdobja. Najpogostejše je prizadeto ožilje srca, možganov, ledvic in okončin.

Aterosklerotične spremembe na venčnih arterijah srca povzročajo slabo prekrvavitev srčne mišice, kar ima za posledico bolečine (stenokardije), srčno kap ali pa kronično opešanje srca. Smrtni izid je pogost.

Ateroskleroza možganskih žil se kaže z oslabelejšjo vida, v pozabljivosti, v pešanju spomina za novejšee dogodke in upadanju intelektualnih zmogljivosti. Včasih tak bolnik ni več sposoben za življenje brez tuje pomoči. Najbolj dramatična posledica možganske ateroskleroze je možganska kap, ki lahko konča smrtno ali pa zapusti lažjo ali težjo invalidnost (ohromitve, motnje govora, psihične spremembe).

Ateroskleroza ledvic se manifestira z visokim krvnim pritiskom, kasneje pa se pojavijo znaki kronične odpovedi ledvične funkcije (uremija).

Aterosklerotično zoženje arterij v spodnjih udih povzroči zaradi nezadostne prekrvavitve

bolečine, ki se pojavijo ali pa stopnjujejo pri hoji. V mirovanju ti žilni krči navadno prenehajo, zato imenujemo to bolezensko sliko občasno šepanje (intermitentna klaudikacija). Ko proces napreduje, postanejo noge hladne, bolijo, lahko se pokažejo tudi odmrtja tkiv (gangrena na prstih nog, na podplatih).

Zdravljenje in preventivni ukrepi

Zdravljenje ateroskleroze je dokaj uspešno, če jo dovolj zgodaj odkrijemo, ko še ni posledic. Potrebne so predvsem redne meritve krvnega pritiska, laboratorijsko ugotavljanje maščob v krvi, pregledi očesnega ozadja ter kot bolj zahtevne omenimo rentgenske preglede arterij s kontrastnimi sredstvi.

V terapiji in preprečevanju ateroskleroze so najvažnejši ukrepi, ki bazirajo predvsem na principih urejanja mentalno higienskega načina življenja.

Med preventivnimi ukrepi je zelo pomembna **pravilna prehrana** z manjšo količino maščob (30—35 % vseh kalorij) in ne pretirano količino škrobnih in sladkornih živil. Čiste živalske maščobe (svinjska mast, loj, surovo maslo, smetana) izključimo ali močno omejimo v prehrani, ker vsebujejo veliko zasičenih mastnih kislin in holesterola. Enako velja tudi za živila, ki vsebujejo večje količine maščob (mastno meso, mastni izdelki, možgani, drobovina) in tudi jedi, ki zahtevajo pri pripravi večjo količino maščob. Namesto živalskih maščob uporabljamo rastlinska in laneno olje, ki s svojimi neolja, zlasti še sončnično, sojino vplivajo na znižanje maščob v krvi. V prehrani naj bo tudi zasičenimi mastnimi kislinami dosti vitaminskih živil.

Kajenje opustimo ali vsaj močno omejimo, ker s številom pokajenih cigaret raste riziko nastanka ateroskleroze.

Krvni pritisk občasno kontroliramo. Če je zvišan, redno jemljimo zdravila.

Potrebno je tudi **vzdrževanje telesne kondicije.** Trenirano

srce prizadene ateroskleroza redkeje in v manjšem obsegu kakor netrenirano. Od športov se za krvni obtok zlasti priporočljivi tek, smučanje na dolge proge, plavanje in tenis.

Razmislimo tudi o lastnih **duševnih obremenitvah** ter o tem, ali se ne dajo nekatere omiliti, če že ne preprečiti.

Pri zdravljenju ateroskleroze in njenih posledic uporabljamo še različna zdravilna sredstva in metode. To so:

1. nespecifična zdravilna sredstva

(sredstva, ki širijo ožilje, zdravila proti visokem krvnem pritisku, sredstva, ki preprečujejo tvorbo krvnih strdkov, hormoni, pomirjevalna, zdravila proti sladkorni bolezni itd)

2. specifična zdravila, ki razgrajujejo maščobe (lipolitična sredstva)

(Klofibrat oz. preparat Atromidin in druga zdravila)

3. kirurška terapija

(odstranjevanje krvnih strdkov, presaditve žil itd)

4. fizikalna terapija

(predvsem pri rehabilitaciji po srčni in možganski kapi)

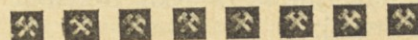
5. psihoterapija

(tudi pri rehabilitaciji ali že prej).

Zaključek

Ateroskleroza predstavlja po svoji pogostosti in posledicah velik zdravstveni problem današnjega časa. Težko je ostro omejiti, do kje je ateroskleroza samo proces fiziološkega staranja organov in kje že začne bolezenski proces na ožilju. Ker ugotavljajo, da je porast ateroskleroze vzporeden z dvigom življenjske ravni in s tem v zvezi s spremenjenim načinom življenja in prehrane, naj bi bila usmerjena na tem področju naša preventivna prizadevanja.

Anka Pucelj
višja med. sestra

Izvajanje delovnega programa zveznega zbora

Februar 1979

— Predlog delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za leto 1979 s predlogom plana izvršitve delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za prvo in drugo trimesečje leta 1979;

— predlog zakona o reševanju kolizije zakonov in pristojnosti statusnih, družinskih in dednih razmerjih;

— predlog za izdajo zakona o dajanju posojila socialistični avtonomni pokrajini Kosovo in sredstev stalne proračunske rezerve federacije z vračilno obveznostjo, s predlogom zakona — s predlogom, da se izda po hitrem postopku;

— predlog za izdajo zakona o spremembah zakona o pogojih in postopku za sanacijo, s predlogom, da se izda po hitrem postopku;

— informacija o stanju in problemih varnosti prometa na jugoslovanskih železnicah v letu 1977;

— poročilo delegacije SFRJ o ministrski konferenci nevrščenih držav, ki je bila v Beogradu od 25. do 30. julija 1978;

— predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o potnih listinah jugoslovanskih državljanov;

— predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o nagradi antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije, s predlogom za dajanje pobude za sklenitev dogovora med skupščino SFRJ, skupščinami socialističnih republik in skupščinama socialističnih avtonomnih pokrajin, o skupnih temeljih za sodelovanje o postopku dodeljevanja nagrade AVNOJ;

— predlog dogovora o enotnih temeljih za delo z vlogami in predlogi.

Marec

— predlog za izdajo zakona o temeljih lastninsko pravnih razmerij;

— predlog za izdajo zakona o varstvu izumov, tehničnih izboljšav in znakov za raziskovanje;

— resolucija o nadaljnjem razvoju krajevnih skupnosti na podlagi ustave SFRJ;

— resolucija o temeljih družbenega sistema obveščanja;

— informacija o poteku in rezultatih izpeljanih ukrepov v zvezi s tipizacijo, unifikacijo in standardizacijo prometno-transportnih sredstev in sredstev za zveze;

— predlog zakona o spremembah zakona o obalnem

morju, zunanjem morskem pasu in epikontinentalnem pasu Jugoslavije;

— družbeni dogovor v mednarodnem sodelovanju na znanstvenem področju leksikografije;

— predlog za izdajo zakona o programu graditve dela objektov radijskega relejnega sistema Jugoslavije v obdobju od leta 1979 do 1983;

— predlog programa sodelovanja skupščine SFRJ s predstavniškimi telesi drugih držav.

Mirko Pirnaver
delegat v zveznem zboru
skupščine SFRJ

Povprečne pokojnine v Sloveniji

V zadnjem petletnem obdobju so se pokojnine v primerjavi s

Poprečni mesečni znesek	1974	1975	1976	1977	1978
Osebni dohodek	2.815	3.251	4.068	4.844	5.910
Starostne pokojnine	1.823	2.388	2.912	3.519	4.255
Invalidske pokojnine	1.403	1.869	2.278	2.761	3.348
Družinske pokojnine	1.206	1.575	1.909	2.297	2.757
Vse pokojnine	1.556	2.041	2.480	2.995	3.624

ocenjena (Podatke smo povzeli po Vzajemnosti številka 2/79).

V letu 1978 se temeljni pogoji in obseg pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja niso spremenili. Še vedno znaša pokojnina po splošnih predpisih največ 85 % povprečnega zavarovančevega osebne dohodka v nekem 10-letnem obdobju. Ob upoštevanju rasti osebnih dohodkov in pokojnin v zadnjih letih pomeni, da od-

poprečnimi osebnimi dohodki vseh zaposlenih gibale takole:

1975	1976	1977	1978
3.251	4.068	4.844	5.910
2.388	2.912	3.519	4.255
1.869	2.278	2.761	3.348
1.575	1.909	2.297	2.757
2.041	2.480	2.995	3.624

merjena polna pokojnina ne predstavlja 85 % osebnega dohodka, ki ga je zavarovanec prejemal neposredno pred upokojitvijo, ampak za toliko manj, kot so se povečali osebni dohodki v zadnjem letu. Ker so se v letu 1978 povečali povprečni osebni dohodki za 22 %, bi torej znašala polna pokojnina, odmerjena v tem letu od povprečnega osebne dohodka za toliko manj.

Slovenske SOZD ob koncu leta 1978

56 SOZD z 250 delovnimi organizacijami, ki združujejo 1.377 TOZD in z 207 enovitnimi delovnimi organizacijami.

— po »teritorialnem načrtu«: 19 občinskih, regionalnih in 24 republiških TOZD;

— 7 delovnih organizacij je vključenih v 2 SOZD, 8 pa je takšnih primerov, kjer se delovna organizacija z eno ali dvema TOZD vključuje v določeni SOZD;

— v 8 SOZD vključene delovne organizacije iz drugih republik, prav tako pa je v slovenskih SOZD še 24 TOZD, ki imajo sedež v drugih republikah.

ni državni organ, ki izhaja iz interesov države ali pa se v odgovarjajočem ukrepu vnašajo tarife, določene s sporazumom z drugimi državami.

kadrovskem odd. na podr. Trbovelj, Černe Bogomir — izvajanje SVD opravil.

DO RGD — PRIHOD

TOZD ESMD: Maček Alojz — ključavničar, Nahtigal Stanko — ključavničar.

TOZD RIG: Smajič Atif — učni kopač, Memič Mehmedelija — kopač, Tanjšek Tomislav — učni kopač, Kaltak Redžo — kop. pomočnik, Budeš Ilija — učni kopač, Hodžič Derviš — učni kopač, Mujakovič Ševal — učni kopač, Nuhanovič Osman — kopač, Bjelič Miralem — kop. pomočnik, Jarič Slobodan — kopač, Softič Sead — kopač, Ibričić Emin — učni kopač, Bubič Muharem — učni kopač, Kasamovič Nihad — učni kopač.

TOZD Gramat: Šmergut Janez — ključavničar.

DO IMD — prihod

TOZD SIMD: Stermecki Peter — strugar.

DS SS: Hribernik Lea — tajnik samoupravnih organov.

DO TET — Prihod

TOZD vzdrževanje: Alagič Hasan — šamoter.

SOZD — prihod

DS TSO: Naprudnik Lidija — operater vhodnih podatkov.

DO ZPT — odhod

TOZD PT: Tešanovič Dragan, kopač — v JLA; Janež Rado, kopač — upokojen; Grilc Jože, kopač — upokojen; Vene Franc I, kopač — upokojen; Dobnik Marjan, kopač — upokojen; Učakar Franc, kopač — upokojen; Dimec Hinko, kopač — upokojen; Jagodič Ivan, kopač — upokojen; Planko Franc I, kopač — upokojen.

TOZD sep. Trb.: Mulalič Idriz, učni kopač — v zapor; Vičić Jože, spenjalec voz — spor. pr.

TOZD RESD Trb.: Poznič Franc, električar — spor. prek.; Černe Bogomir, električar — spor. prek.; Forte Alojz, električar — upokojen.

Kadrovske vesti

v času od 1. 2. do 28. 2. 1979

DO ZPT — prihod

TOZD PT: Sačić Agnan — kopač, Đukanovič Branko — kopač, Jolovič Slobodan — kopač, Petan Jože — vozač, Tahirovič Smail — vozač, Kranjc Bojan — vozač, Zupančič Martin — vozač, Beširovič Ibro — kopač, Karadža Arif — kopač, Vrbnik Boris — vozač, Strakušek Martin — vozač, Ružičič Milan — kopač.

TOZD RESD Trbovlje

Blaznik Darko — tesar.

TOZD sep. Trbovlje: Prosenc Alojzij — tirničar, Sejmanovič Fehim — strugar,

TOZD: PH: Anič Mladen — kopom., Grebenc Jože — kopač, Vidmar Marjan — učni kopač, Vavtar Jože II — učni kopač, TOZD P Ojstro: Kušar Ivan II — učni kopač, Zahirovič Salih — učni kopač.

TOZD RESD Hr.: Skale Karel — pom. delavec, Homšek Srečko — pom. delavec.

TOZD P Ko: Bebar Ladislav — učni kopač, Osmanovič Rahman — pom. kopača, Osmanovič Ramiz — učni kopač, Nišič Zijad — vozač.

TOZD P Ko: Vičić Jože — vozač, Lučić Jakob — učni kopač, TOZD sep. Zag. Poznič Franc — nadzornik na sep., Ahmetović Mehmed — sep. delavec.

DS SS: Medvešek Štefka — izvajalec obračuna OD, Hauck Stanislava — tajnik samoupravnih organov za področje Trb., Podlesnik Barbara — izvajanje administrativnih del v

Kaj je...?

BONIFIKACIJA

Popust, ki ga prodajalec daje kupcu zaradi slabše kvalitete dobavljenega blaga, zaradi preseženega zneska blaga (nad dogovorjenim), ki ga je prevzel kupec ipd. Odobravamo ga z določenim zneskom denarja, z nižjo ceno za dobavljeno blago ali pa odbijemo del teže dobavljenega blaga, to pa najpogosteje naredimo tako, da zmanjšamo znesek na fakturi.

BUSINESS (angl.)

Najpogosteje pomeni posel (trgovski, na področju financ idr.). Tako »businessman« pomeni posloven človek v gospodarstvu (trgovini, industriji, bančništvu idr.).

CARINA

Vrsta dajatve, ki jo država pobira od lastnika ali imetnika blaga (carinska zavezanca) ob prihodu blaga v carinsko področje ali pri odhodu. Carina je eden od instrumentov zunanjetrgovinske politike države, s katerim se ščiti razvoj domače proizvodnje. Carina draži uvoženo blago za znesek carine in gre v breme kupca, oziroma potrošnika uvoženega blaga. Carina se lahko uporabi tudi kot fiskalni ukrep. Po smeri gibanja blaga razlikujemo uvozne in izvozne carine, le da se zadnje redko uporabljajo. Carinsko tarifo določa pristoj-

TOZD PH: Homšek Alojz, kopač — upokojen; Žekar Franc, vozač — samov. pr.

TOZD Ojstro: Hidič Husejin, kop. pomoč. — samov. pr.; Cestnik Viktor, kopač — invalid. up.; Solce Anton, učni kopač — samov. pr.; Pilič Matija, učni kopač — samov. pr.; Jančič Franc, učni kopač — samov. pr.

TOZD RESD Hr: Bajčiči Mijo, učni kopač — upokojen.

DS PD Trb.: Pucl Anton, kopač — upokojen.

TOZD PD Ko.: Pranjič Martin, učni kopač — samov. prek.; Hadžič Samed, učni kopač — samov. prk.; Omerčič Fikret, vozač — samov. prk.

TOZD sep. Zag.: Juvančič Izidor, sep. del. — spor. pr.; Leben Zofija, sep. del. — upokojena.

TOZD RESD Zag.: Mujkič Sadi, ključavničar — samov. pr.

DS SS: Toplak Stane, el. inženir — redna odp.; Artnak Dara, referent za kadre — upok.; Prebil Ani, ekonom. tehnik — redna odp.

TOZD RŠC: Sačić Agnan, kopač — spor. pr.

DO RGD — odhod

TOZD RIG: Blekovič Redžep, kopač — samov. prek.; Bogojević Tihomir, kopač — samov. prek.; Simič Mladen, kop. pomočnik — samov. prek.; Rihtarič Franc, kopač — samov. prek.; Viderger Miro, učni kopač — samov. prek.; Klanjšek Alojz, kop. pomočnik — samov. prek.; Kelner Franc, vozač — samov. prek.

TOZD Gramat: Kink Olga, opek. delavka — spor. prek.

DO TET — odhod

DS SS: Žlak Dani, delavka — upokojena.

TOZD Transport goriva: Prah Ivan, delavka — samov. prek.

SOZD — odhod

DS TSO: Ahac Anton, dipl. oec. — redna odp.

DS ASO: Kuhar Vili, referent za NO — spor. prek.

Ljuba Poznič

Humor in anekdote

Janez je prišel k zdravniku: »Ne vem kaj je z menoj, vedno težje prestopim domači prag?« Zdravnik ga nekaj časa gleda in pravi: »Trezen ali pijan?«

Šimen spi je v gostilni liter vina potem pa vzhne: »Zdi se mi, da preveč pijem«, zato ga naroči samo še pol litra; pa tudi to se mu zdi preveč, in ga naroči še dva deci. Nato se pa čudi: »glej, glej, čim manj pijem, bolj sem pijan.«

S Francelnom je bilo pa takole. Zelo je bil lačen, pa si je kupil pri peku štruco kruha. Pomlatil ga je kot bi v zrak pogledal in ker je bil še lačen je kupil še eno štruco, pa tudi po tej še ni bil sit. Zato si kupi še tretjo. No pol jo je še zmlatil potem ga je pa »zvilo«. Žalosten je gledal polovico ostale štruce in takole modroval: »Zakaj sem jaz, osel, kupil prvi dve štruci, mar bi kar tretjo s katero sem se najedel. Koliko denarja bi prihranil.«

Starejši moški se preseda na sedežu in se večkrat popraska po telesu. Zraven sedeča mlajša tovarišica ga strahoma vpraša: »Imate bolhe?« Takrat pa možakar odskoči. »Bolhe, kaj mislite, da sem pes, uši imam!«

Inženir. »Kakšna moč je potrebna za vožnjo jamskega vozička?«

Kopač: »To je pa različno. Bolj si neumen, bolj ga rineš!«

»Ali veste, kdo je žena jamskega hunta?«

»Seveda vem: jamska cicka.«

Francelj in Anica sta se s pomočjo časopisnih oglasov seznanila in poročila. Po poroki vpraša Francelj svojo ženkico: »Anica, si imela pred menoj že

kakšnega fanta?« Anica mu odgovori: »Fanta ne, ampak punčko.«

Žena poskuša spraviti moža iz gostilne in mu pravi: »Peter nehaj igrati in pojdi domov. Ali sploh kaj misliš name in na otroke doma, ko posedáš v gostilni vse dneve. Prav nobenega srca nimaš več!« Takrat pa plane Peter pokonci in se zade-re: »Prokleta baba, zdaj boš pa izčvekala, kakšne karte imam!«

Veš, dobil sem policijskega psa; strašno lep je, toda v treh dneh še ni nikoli zalajal.«

»Verjetno je od tajne policije.«

V Trbovljah imamo precej skrit hotel. Zato je zadnjič nekdo spraševal, kje je hotel. Janez je hotel biti važen pa je dejal: »To ve vendar vsak osel!« »Zato sem pa vas vprašal«, mu je vrnil prišlek.

»Kako se pa odpre tale zaboj s pralnim strojem?«

Prodajalec: »Notri boste našli vsa navodila.«

Poznam rudarja, ki gore ustvarja

(krt)

Glasilno Srečno izdaja Rudarsko elektroenergetski kombinat Zaslavje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Tiska TOZD TIKa Trbovlje.

Naklada 3.200 izvodov. Za članke kolektiva REK Zaslavje je časopis brezplačen. Rokopisov in fotografij ne vračamo.

Tehniški urednik: Tine Lenarčič.

Odgovorni urednik: Emil Kohne, dipl. inž. rud.

Glasilno ureja uredniški odbor: Hinko Jazbec, Emil Kohne, dipl. inž. rud., Tine Lenarčič, Janez Oberžan, Anton Pikš in Miro Šuštar.